

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Humbug-alkotmány.

Budapest, június 24.

A mai perzsa sah boldogult édes atyja, amikor Európában járt, összevásárolt egy sereg automobilt, fonográfot és fotográf masinát s mindezeket az ördögös szerszámokat magával vitte Teheránba, hogy azokkal ott uri magát muttassa. A mai perzsa sah egy lépéssel tovább ment, mint boldogult édes apja és a modern világ egyéb csodái közt alkotmányt is importált messzi keleti hazájába. Jó finom alkotmányt, a Tigris és Eufrát völgyének sárból vert kunyhóihoz illőt. Olyat, amiben kedvét találhatja a nép is, meg a sah is. Olyan alkotmányt, amelyiknek a parlamentjében szép tarka szőnyegeken keresztbevetett lábbal ülnek a turbános népképviselők s mialatt csendes szemlélődéssel szívják nargiléjüket, békés barátsággal bólogatnak rá a kormány javaslataira:

— Ugy legyen!

A derék sah bizonyára így okoskodott:

— Ime, az én nyugati kollegáim mily ügyesen rendezték be a dolgokat! Nem szednek adót, nem szednek katonát, hanem kegyesen engedélyeznek holmi gyülekezéseket, ahol a nép képviselői szavaznak meg minden olyast, ami a népnek bajos és kellemetlen. A nép békés és elégedett, mert abban a naiv csalódásban él, hogy ő maga ha-

tároz a sorsa felől, az én nyugati kollegáim pedig a markukba nevetnek, mert végeredményben mégis csak az történik, amit ők akarnak, azzal a különbséggel, hogy senki sem szidja őket. Ezt a furcsa berendezést megpróbálom én is, elvégre egy modern uralkodónak, akinek automobila és fotográfáló masinája van, illik, hogy parlamentje is legyen!

Igy kapott Perzsa népképviselőt, amiről az európai lapok annak idején szép, lendületes szavakkal megírták, hogy a modern alkotmányosság ime utat tört messze keleten a Tigris és Eufrát völgyébe is, mert még is mozog a föld és egyik helyen lassabban, másik helyen gyorsabban előre halad a világ. A gyors és elhamarkodott itéletek pokoli megcsufoltatása, hogy ugyanezek a lapok most arról kénytelenek beszámolni, hogy a derék sah — miután a parlament nem hajlandó mindenben úgy eljárni, ahogy ő parancsolja, egyszerűen szétbombáztatta az egész ugynevezett népképviselőt. Szegény népakarat, amelyik csak addig él, ameddig ugyanazt akarja, amit a sah akar! És szegény derék turbános atyfiak, akik mialatt csendesen elmélázva szívták a nargilét, abba az illúzióba ringatóztak, hogy nekik a kapott mandátum szerint valóban joguk van cselekedni és rendelkezni! A dőre illúziók együtt oszlottak el az illatos, kékszinű dohányfüsttel: jöttek a kényur szuronyos katonái és cifra tűzérei, jöt-

tek a sietgő bombák és szétugrasztották az egész társaságot. A perzsa fabriai-cziusok alaposan végezték munkájukat; a képviselők fele ott helyben harapott a sokszinű szőnyegekbe, a másik fele pedig a sah lábai előtt megkötözve fekszik s várja a bakót. A derék sah, aki egy kíváncsi gyerek szeszélyével kívánta meg a parlamentesdi játékot, most egy akaratos kölyök makrancosságával zuzta össze a megunt játékot.

A levonható tanuságok szempontjából pedig egészen mindegy, hogy ezek után mi történik? Lehet, hogy a mai sah véglegesen győzött a parlamenti forradalom fölött s vagy teljesen beszünteti az alkotmányosságot, vagy keres magának más alkalmasabb turbános embekeket, akiknek nincsenek illúziók és akik nem felejtik el azt, hogy nekik csak engedelmességet a kötelességük és semmi egyéb. De lehet az is, hogy komoly forradalom lesz Perzsiában, a mai sah-t karóba huzzák és a forrongó elemekkel szövetséges Zill-esz-Szultán herczeg foglalja el helyét. Bizonyos, hogy akkor is csak személycsere lesz és nem rendszerváltozás, mint ahogy a mostani forrongásban is úgy látszik, hogy inkább a trónért folyik a harc, mint az alkotmányért. Ott keleten a jó, alázatos alattvalók mindig könnyen megkaphatók ilyenfajta forradalomra, először azért, mert alattvalói szívüknek jól esik, hogyha azt a kényurat, akinek annyiszor voltak

Az óriás és a hét törpe.

Írta: Miklós Jenő.

(Utánnyomás Ilcs.)

— Mi van itt? — kérdezte Márk egy atyától, aki fitymálva mérte végig s bepöndörítette a vasrácsos kapun a fénytől csillogó kertbe. Márk vissza akart szólni, de néhány parasztleány közrefogta s a legelső csapravert hordóhoz cibálta, ahol két korsó sör is öntöttek egyszerre belé. Mi van itt, mi ez itt? — bugyborékolta a sör Márk torkában, de még körül se nézett, máris ott párázott frissen és buján egy nagy szellet nyársatűzött borjúhús a kezében, amelyhez két ropogós zsemlye, éktelen kacagás és néhány háthaverés járult. Márk a sánta lábával, mint veréb a porban, néhányat továbbugrott, leült a földre, egy bokor alá s beleharapott a husba, meg a zsemlyébe. Körülötte legények, öreg parasztok, menyecskék, lányok és gyerekek hancuzoztak. Öreg este volt már, ő éji szállást kért, mint a faluba s ime egyszerre hetedhét menyországha pottyant, ahol szeráfok éneke helyett, — jobb is, — étellel-itallal fogadták. A bokorral szemben vörösre festett széles pad állott. A padon szétugró virágos szoknyában fekete-hajú leányzó ült, a szeme igen szomorú volt s csak a szája nevetett, amint a többi leány vigaságát nézte. Márk felállott, megkerülte a bokrot s hogy a leány valahogy észre ne vegye a sántaságát, hátulról megkerülte a padot is s gyorsan a leány mellé ült. — Adj isten! — Adj isten. A lány nagy szemeket meresztett reá, aki bár egész szürke volt a portól s a kalapját se pántlikázta föl, mégis finomabb, csendesebb, más volt,

mint a falujabeli legények. Más volt, szebb volt, jobb volt, mert meglátta s mert melléje ült. Márk megtörülte finoman a bajuszát s kikérdezte a lányt e nagy vigasság felől. Megtudta, hogy a lányt Marisnak hívják, egy pítvaros cseléd az uraságnál, akié ez a nagy kert, meg a java falu s akinek a fiatal nagyságos ura most hozott új asszonyt a házhoz. Ezért van itt ez a nagy eszem-izom a népek. Márk csak bólogatott: helyesen, helyesen, aztán már egész otthonosan körülnézett a kertben, méregette a fák sudarait, megpihent a lámpionok színes gömbjein, odaszólt egy-egy hetvenkedő legénynek, sőt egyszer, mikor a rezes hang valami indulóba csinnadrattáztott, a kalapját is fölvetta a levegőbe. Maris boldogan nézte. A kezén, az arcán, a csizmáján látta, hogy nem béres, bizonyára ur, még talán mesterember is. Márk eltalálta a lány gondolatát, egészséges lábát előre tolt, a csizmáját forgatta-nézegette, úgy mondta csendesen: — Suszter vagyok. Suszter vagyok, de most nincs falum, talán itt maradok. A zene, a fák zugása, vagy a távolabbról idehalványuló rózsaszínű pompája tette-e, de Maris hirtelen elpirult, mert már majd a száján szaladt ki, hogy: maradjon itt! Előttük, a nagy térségen táncba állottak a legények. A bokrok közül, az utakról egymás fölé boruló párok danolva, tréfázva, vagy már csendes hallgatagon özönlöttek a térség felé s Márk szíve hirtelen úgy összeszorult, mintha árral szurták volna meg. Marisért is elion a párja s ő itt marad egyedül, sántán ebben a forgatagban. Maris szomorúan nézett rája: Nem megy táncolni? Márk előtt elborult a világ. — Egy kis testi fogyatkozásom volna, — dadogta, — de azért... lássa én sánta vagyok... Maris egyszerre fölugrott, belesimpajkodott a karjába

s felrögzítette: Akkor járunk, járunk kissé. Odabent olyan szép a kert. Hiszen én is, én is sánta vagyok! — És elindultak. Hüs éjjeli szél ingatta meg a fák koronáit, végigfodrozta az orgonabokrokat s a rózsaszínűt. Lelapult a fű közé s megringatta az egész kertet. S ebbe a lágy szálló ringásba boldogan, egymáshoz simulva beleringott két sánta ember, arra felé, hol olyan szép volt a kert, suttogva danázó a lomb és bársonyos a fű. Reggel felé Márk boldogságtól kiszélesedett mellél vezette Marist a dülöngélő, totyogó legények között egyenesen föl a cselédházba, hogy valakitől, akárhonnan a kezét megkérje. Büszkén, nagyokat lépegetett s ha valaki elébe állt, bár függén kikerülte, a kezével mégis odébb tolt a levegőt: Félre, mert bekaplak, te töpörtyű!

Aztán összekeltek, faluvégen laktak és igen boldogok voltak. A majsztram ügyes volt, az asszony dolgos, a vásárokon évről-évre jobban keresték a sánta suszter csizmáit s évről-évre szebb gyerekekkel ajándékozta meg urát a sánta suszterné. Egészséges, kövér, vig gyerekek voltak s az atyjuk olyan rézzel vasalt orru piczi csizmákat varrt nekik, hogy hét határra hiriük járt. Azontul is már csak leginkább gyerekeszmát, meg a városba finom, puha gyerektopánt varrott s még az uraság gyermekei is az ő kezemunkáját nyűtték. Nagy boldogságot és jólét hozott a hat kis törpe az apja házába, aki csak akkor rettent meg kissé ettől a nagy boldogságtól, mikor egy évre rá a hetedik is megérkezett. A gyerek csenevész volt, czernán sirt s az egyik lába épp olyan korcs volt, mint az apjáé, meg az anyjáé. Természetesen ezt szerették a legjobban. Virrasztással, könnyel, becéző káromkodással erősítették, az apja sunyin hunyorga-

kénytelenek a talpát nyalni, karóba húzzák, (csunya, de érthető emberi gyöngeség ez!) másodsor pedig azért, mert úgy okoskodnak, hogy a mai főminiszterek helyett, akik ellopják az államkassza felét, miért ne lophatnának ők, akik az új uralkodót nyeregbe segítik?

Nagyon lehetne mulatni ezen a perzsa komédián, hogyha a megbombázott turbános atyafiak tragikuma olyan messze lenne tőlünk, mint Teherán Bécsből, Berlinton avagy Budapesttől. Ez a tragikomikum azonban sokkal közelebb van hozzánk. Volt egyszer egy derék becsületes ember, akinek, amikor megházasodott, így szabott törvényt a felesége: „Tudod mit? Ha te is azt akarod, amit én, mindig az történik, amit te akarsz; de hogyha mind a ketten mást akarunk, minden úgy lesz, ahogy én akarom!” Ebből a furcsa familiáris alkotmányból van valami a legtöbb országos alkotmányban nemcsak Perzsiában, hanem itt a művelt nyugaton is. Ha nem hiszik, próbálják meg az osztrák, német vagy magyar népképviselők s intsenek állandóan „nem“-et valamelyik uralkodói parancsra. Ez a módszer őszintén megmutatja, hogy mennyi komolyság és mennyi igazi népkarát van ezekben az alkotmányosságokban s ez a próba aligha üt ki a valódi alkotmányosság javára. Még bombára sincsen szükség — ez tulságosan hangos és naivan brutális eszköz — nem kell egyéb, csak egy ezred szuronyos katona, meg egy ezredes, aki a szuronyok élén bemerészkedik a parlament házába s fölolvassa a királyi irást, hogy „tisztelt karok és rendek! Hátra arcz! Aló mars; haza!”

A népjogok védelmezői legfeljebb azzal vigasztalhatják magukat, hogy a nép megszokván az alkotmányosdi játékot, végül megkivánja a komoly alkotmányosságot is. És akkor meg is szerzi ezt

tott reá: Csak megnőnél, te poronty, varrok én neked olyan cipőt, hogy senki se veszi észre a göcs-lábadat! De bizony a poronty nagyon nehezen nőtt, azt is inkább visszafelé zsugorodott. Fűrösztötték teába, babonázták, ahány kuruzsló cigányasszony eszmát akart, az mind bucsura járt a kenőcsével, hivattak már orvost is, a gyerekek csak megkötötték magát és egyre csak csernán sirt. Az anyja egész lesóványodott a sok riadástól, hogy most menten meghal a karja között, anyai szíve kifáradt s a többi gyerekek keresett vigasztalást. Egyszer sorjába állította mind a hatot az ura elé s boldogan tipegett körülöttük, de az ura haragosan rivallt rá: Nekem pedig ez a hetedik kell! — s szétkergette mindnyájukat. A suszterrel már alig is lehetett bérni, veszekedőssé, gorombává vált s két egymás után következő vásárról készakarattal lemaradt. Ehelyett mindig ott biczegett a böleső körül, százszor is mértéket vett a kigyerekek lábáról, bejárt a városba, szattyánbört válogatott s amikor végre minden megfelelő megtalált, bezárkózott a műhelyébe. Két éjen, két napon dolgozott étlen-szomjan odabent. Puhára bélelte s valami nagy mesterséggel, amelylyel óriások módjára csak egy atya tud verekedni a legkisebbik nyomorék fiáért, olyan cipellőt babonázott össze, amely piczi is volt, szép is volt, feszes is volt, egészen rendén való is volt, mégis rásimul lágyan arra a kis nyomorék lábára. Mikor fel akarta próbálni s a kigyereket az ölébe vette, csak kicsuszott a gyerek nyelvecskéje lázvert ajka közül, az arca szederiessé vált s a teste összeesett, mint a madárfiókáké. Kiterítették, eltemették. De rajta volt a piczi piros cipő s az a néhány vénasszony, aki megcsodálta, bizony egyetlen egy se vette észre, hogy a gyermeknek

magának, mert hiszen a nép mindenestire erősebb, mint mindenki más.

Bárha ez sem egészen bizonyos. Lehet, hogy ez az embernyáj örök szolgásgára született!

Budapest, június 24.

A képviselőház holnap, csütörtökön, délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen megkezdik a szeszadó-javaslat részletes tárgyalását.

A miniszterelnök Ischiben. A király, az eddigi dispoziciók szerint, pénteken utazik Ischibe nyári tartózkodásra. Wekerle Sándor miniszterelnök a nyári szünet megkezdése előtt még audiencián jelenik meg a király előtt, hogy jelentést tegyen a folyó ügyekről. A miniszterelnök valószínűleg csak a parlament tárgyalásainak befejezése után utazik Ischibe.

Zichy Aladár a királynál. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma déli 12 órakor kihallgatáson fogadta gróf Zichy Aladár személye körüli minisztert. Gróf Zichy Aladár tegnap délután érkezett Budapestre és még az este visszatért Bécsbe, ahonnan ma délután Ischibe utazott.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán tegnap délután és ma délelőtt folytatott tárgyalásokat a horvát országos kormányt érdeklő adminisztratív ügyekben. Tegnap délután Papp Elek miniszteri tanácsossal és Halász Lajos miniszteri tanácsossal, a posta- és takarékpénztár igazgatójával tárgyalt hosszasan. Ezenkívül hosszabb megbeszélést folytatott Ehrenhofer miniszteri tanácsossal, Szerényi József és Popovics Sándor államtitkárok jelenlétében. A bán ma reggel Popovics Sándor államtitkárral tanácskozott hosszasan, aztán a képviselőházban fölkereste Josipovich horvát minisztert. Egynegyed tizenegy órakor Wekerle Sándor miniszterelnök fogadta a bán és közel két óra hosszat tanácskoztak. Hír szerint a tanácskozások tárgya adminisztratív ügyek mellett horvát állami kölcsön kibocsátása.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az országgyűlési alkotmánypárt holnap, csütörtökön este 7 órakor értekezletet tart, amelyen a végrehajtási novellát veszik tárgyalás alá.

göcs is volt a lábán. Temetés után Márk megint bezárkózott a műhelyébe. Csak a sírását, szuszogását, aztán a kalapácsolását lehetett áthallani. A gyerekek sorjába bepislogtak a kulcslyukon, az atyjuk szorgalmasan varrt s amikor kijött aludni, vagy enni, mindig kulcsra zárta be maga után az ajtót. Jöttek a megrendelők, ki talpalásért, ki új eszímáért, vagy foltozásért, már ahogy előbb megalkudtak a maisztrammal, de ez csak egyre kiküldözte őket. Most más munkája van, attól nem jut hozzá a többi megrendeléshez. Így mult el hét hét után és suszterék már nagy nyomoruságban voltak. Végre is az asszony, amikor már semmi sírás és könyörgés nem használt, megemberelte magát s erővel beszökött férje után abba az elátkozott műhelybe. Körülhézett. Csupa apró cipő mosolygott reá. Piros és fekete, rézzel vert és selvemmel bélelt cipő. Az egész vagyonuk: életük küzdelmének az értéke. Egy boldog álom. Egy sánta suszternek az álma. Melyet a fájdalom csókolt a szívébe. Egymásra borultak és sirtak. És a férfi megígérte, hogy ezentul dolgozni fog. Azért a másik hat vad, életerős törpéért, akik mégis csak a gyermekeik! Szépen elrakosgatták a nyomorék cipőket és megint többet sirtak, mint magán a temetésen.

De Márk akármiféle munkába is fogott, a keze csak rájárt a nyomorék cipőkre. Az egészséges emberek utálatlalt és borzalommal dobták vissza a munkáját s nemsokára fű verte föl a kaliba kiűszöbét, ahol Márkot a földhöz vágta egy kicsi törpe. Legyűrte, a mellére taposott s a szívét öklözte meg. A legkisebbik törpe, annál is talán csak a pora már a temetőből.

Elmaradt a sürgösség.

— Nem lesz délutáni ülés. —

Budapest, június 24.

A mai nap legnevezetesebb eseménye, hogy nem kérték a szeszadó-javaslat tárgyalására a sürgösség kimondását, amelyre pedig már minden előkészületet megtettek. A koalíciós pártok elnökségei táviratilag hívták föl mára a képviselőket, akik csakugyan nagy számban jöttek el a képviselőházba. Hoitsy Pál, Melczer Géza és Ugron Gábor kora délelőtt folytatták az aláírások gyűjtését a sürgösségi indítvány számára és déli tizenkét órakor százhatvan aláírás volt együtt. Háromnegyed egy órakor, amikor Farkasházy Zsigmond beszélt a zárzó jogán, egészen megtelt az ülésterem és Ugron Gábor átadta Justh Gyula elnöknek a sürgösségi indítványt. A képviselők együtt maradtak, mert terv szerint Farkasházy beszéde után kellett volna konstatálni, hogy a sürgösségi indítvány százötven aláírója jelen van.

Egyszerre azonban fél két órakor váratlan fordulat történt: Ugron Gábor visszavonta a sürgösségi indítványt és szétlépte. Általános csodálkozás támadt. Mindenki Ugronhoz sietett és faggatta, hogy mi történt? Ugron Gábor először csak annyit mondott, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök elállott a sürgösség kérelmezésétől, majd amikor a kavardás nem szűnt meg, így nyilatkozott:

— A miniszterelnök ur s vele együtt többen, akik alapos megvitatás tárgyává tettük a sürgösségi indítványt, beláttuk, hogy ez a jelen esetben teljesen felesleges volna. A miniszterelnök ugyanis garancziákat kapott arra nézve, hogy a szeszadó-javaslat épp oly simán és gyorsan letárgyalható sürgösségi indítvány nélkül is, mint sürgösségi indítvány mellett. Ennélfogva nyugodt lelkiismerettel lehetett elállni a sürgösségi indítványtól.

Később aztán kiderült, hogy miképpen történt a sürgösségi indítvány visszavonása. Délben bejött a Háza Kmety Károly képviselő is, akit szintén föl szólítottak, hogy írja alá a sürgösségi indítványt. Kmety azonban megtagadta az aláírást és az ülésteremben fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel közölte afölött való aggodalmait, vajjon a szeszadó-javaslatoknál házszabályszerű-e a sürgösség kimondása? Az új házszabályok értelmében ugyanis az Ausztriával közös, vagy közös egyetértéssel elintézendő ügyekben a sürgösség ki nem mondható. Ha ez most mégis megtörténne, esetleg veszedelmes precedensül szolgálhatna nagyobb és nemzeti szempontból kényesebb kérdések tárgyalásánál is. A miniszterelnök Kmety álláspontjára helyezkedett és az előterjesztett véleményt Justh Gyula házelnökkel is közölte.

Mielőtt érdemlegesen döntöttek volna, Wekerle Sándor miniszterelnök megkérdezte a horvát képviselőktől, hogy mekkora vitát szándékoznak rendezni a szeszadó-javaslatok részletes tárgyalásánál? A válasz úgy hangzott, hogy horvát részről mindössze 5—6 szakaszról történik rövid föl szólalás, mert maguk a horvátok is óhajtják a nyári szünet mielőbbi megkezdését s hogy már szombaton hazautaznak Zágrábra.

Ennélfogva teljesen szükségtelennek látszott, hogy a parlament munkarendjét sürgösségi indítvánnyal komplikálják. Ugron Gábor ezután visszakérte Justh Gyulától a már benyújtott indítványt.

Azonban a helyzetnek ez a tisztázása is csak később hozta meg a nyugalmat. A folyosón so-

káig vitatták az esetet. Egy csoport azt hangoztatta, hogy a kiegyezés a fogyasztási adókat kivonta a közös ügyek közül és megtámadta Ugron, miért tépte szét az ívet. Egy másik csoport azt vitatta, hogyha csakugyan van valami vonatkozása a javaslatnak Ausztriához, akkor miért nem gondolták meg előbb a dolgot és minek csődítették föl Budapestre nyári munka idején az embereket. Szóval kölcsönös és erős szemrehányások estek minden oldalról, végül is megnyugodtak az emberek, kivált akkor, amikor Wekerle miniszterelnök újra és teljes határozottsággal kijelentette, hogy nem megy bele semmiféle közösi vitatkozásba, a sürgősségi indítványra nincs szükség egyszerűen abból az okból, mert a javaslatot legkésőbb szombatig ugyanis elintézik.

A dolgról egyébként Justh Gyula a következőket mondotta:

— Nézetem szerint az indítvány visszavonása annál is inkább helyes volt, minthogy a sürgősségi indítvánnyal tulajdonképpen semmi időt sem nyertünk volna. A sürgősség kimondása amúgy is csak szombaton történhetett volna meg, akkorra pedig meggyőződésem szerint az egész szeszadó-vitának vége lesz. Eltekintve tehát „a közös egyetértéssel” intézendő ügyek kontroverziájától, a visszavonás önmagában véve is czélszerű dolog volt.

Lassan bár, de haladunk.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 24.

A szeszadóról szóló törvényjavaslat általános vitáját ma befejezték és a záróbeszédhez is hozzáfogtak. Ez minden esetre már valamelyes eredmény és megvizsgálhatja azokat, kik erre a javaslatra minden áron a sürgősség kimondását követelték. Pedig sokan voltak ilyenek; a folyosókat már kora délelőtt benépesítették, hogy ha majd a sürgősség kimondására kerül a sor, ne csak százötvenen, hanem még annál is többen legyenek a teremben. A horvát beszédek alatt türelmetlenül követelték a sürgősségi indítvány előterjesztését; föl is vitték az indítványt az elnökhöz, de mikor az elnök már-már előállt vele, a miniszterelnök interveniálása következtében hirtelen lekerült a napirendről a sürgősség. A képviselők izgatottan tudakozódtak az ok iránt, s végre hosszas utánjárás után azt a magyarázatot kapták, hogy erre a javaslatra, (miután a szeszadó közös Ausztriával s így közös ügy lévén) nem lehet a sürgősséget kimondani. Persze, egyébről sem beszéltek, mint erről a váratlan fordulatról. Százféle változatban kommentálták és százféle magyarázatot fűztek hozzá.

Magát a vitát horvátok, nemzetiségiek és balpártiak támogatták. Jobbára kicsinyes témákat bolygattak. Bozóky Árpádtól, mert több ízben eltért a tárgytól, az elnök megvonta a szót. Ezt a balpártiak nagy zallással fogadták s a zallásnak csak néhány rendreutasítással lehetett véget vetni. Wekerle Sándor nyilatkozott a benyújtott határozati javaslatokról. Megjelölte azokat, melyeket elfogadhat és amelyeket kénytelen visszautasítani. A zárósó jogán Roics Milán, Farkasházy Zsigmond, Nagy György és Vinkovics Bozso beszélt. Valamennyien úgy gondolkodtak, hogy mondanivalójuk vesztett volna értékéből, ha rövidebbre fogják. Nagy Györgytől meg is vonták a szót. Ugyanez történt Farkasházyval, ki a házszabályokhoz szólott.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.
Jegyzők: Hammersberg László és Szentkirályi Zoltán.

Az elnök: Megnyitja az ülést.
Napirend szerint a szeszadó-javaslat tárgyalása következett.

A szeszadó.

Suciu János román nemzetiségi az első szónok. Nagy zajban, általános figyelmetlenség közben beszélt. Foglalkozik a javaslat különböző részleteivel s végül kijelenti, hogy azt a kisültösök érdekeinek elhanyagolása miatt nem szavazza meg.

Banjanin János és Grahovac Mirkó horvátul beszéltek.

Bozóky Árpád a szövetségi szeszadót sem tartja czélszerűnek; foglalkozik a kunszentmártoni kerület szeszadói viszonyaival. Törkölyt a javaslat rendelkezései folytán nem is lesz érdemes főzni. A képviselőház demokratikusnak mondja magát, a javaslatban mégis ártalmára van a népek. A másik indoka, hogy a javaslatot ellenzi, mert adóemelést tartalmaz. Már pedig a kormány nem helyezte ki látásba programjában adóemelést, amelytől a nép jobban irtózik, mint akár a létszámemeléstől...

Az elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a tárgytól nem szabad eltérnie.

Bozóky Árpád tovább fejtegeti a függetlenségi párt mostani politikai irányát.

Az elnök újra figyelmezteti a szót, hogy csak a tárgyról beszélhet, ellenkező esetben megvonta tőle a szót. (Élénk helyeslés.)

Bozóky Árpád: Nem vitatkozik az elnökkel...

Az elnök (félhangosan): Próbáld csak! (Derültség.)

Bozóky Árpád: A tandíjról kezd hosszasan beszélni.

Az elnök Bozókytól megvonta a szót. (Élénk helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond: Magyar képviselővel így nem lehet elbánni! (Zaj.)

Az elnök Farkasházyt rendreutasítja.

Zagorac István horvát nyelven beszélt a javaslat ellen.

Pilis István: A javaslat valóságos merénylet a kiszagadók ellen. Nem fogadja el a javaslatot s előterjeszti azt a határozati javaslatot, amelyet Bozóky a tulszigoru szövegmonás miatt nem tudott beadni s amelyet ő magáévá tett. A határozati javaslat hangoztatja a függetlenségi párt programját, politikai lehetetlenségnek mondja azt a tervet, hogy az átmeneti idő alatt az adót emeljék s annak kimondását indítványozza, hogy minden efféle tervvel csak az átmeneti idő után szabad előállani.

Az elnök a vitát berekeszti. Pilis azt mondta, hogy tulszigoruan kezelte Bozókyval szemben a házszabályokat. Ez nem való, mert az elnök csak egyféleképpen kezelheti a szabályokat: házszabályszerűen! (Élénk helyeslés, zaj.)

Hoffmann Ottó: Tulszigoru volt! Bozóky a tárgyról beszélt! (Zaj.)

Az elnök: Ne tessék az elnökkel feleselni! Vagy az is házszabályszerű? Bozókytól már előbb is megvonhatta volna a szót és végre csakugyan kénytelen volt vele. A házszabályok rendelkezéseinek mindig és mindenkiel szemben eleget fog tenni. (Zajos helyeslés.)

Szünet után

Holtsy Pál: Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

A záró-beszédek.

Wekerle Sándor miniszterelnök a határozati javaslatról kíván nyilatkozni. Csányi Sándor határozati javaslatát részben elfogadja, azt a részét, amely az általánosra vonatkozik, de maga fog e tekintetben megfelelő előterjesztést tenni a részletes tárgyalás során. Vannak pontok, amelyekben messzebb akar menni, mint Csányi Sándor. Nemesak a kisültösök, hanem a minősített füstöket is kedvezésben akarja részesíteni. (Helyeslés.) A többi határozati javaslatot nem fogadja el, mert részben lehetetlenségeket kívánnak.

Az elnök: Csányi Sándor bejelentette, hogy visszavonja határozati javaslatát. (Helyeslés.) Megállapítja, hogy kiket illet meg a zárósó joga.

Roics Milán horvát nyelven elmondja rövid záróbeszédét.

Farkasházy Zsigmond szólal föl. (Záróbeszéde alatt Ugron Gábor átadja az elnöknek a sürgősségi indítványt.) A javaslatról azt mondja, hogy árt a népeknek.

Baross János: Erről beszéltél Pakson is, ahol megkergettek? (Derültség.)

Farkasházy Zsigmond: Majd ha parcellázásokról lesz szó, akkor tessék beszélni! Szól a Gschwindt-gyárról, a Polónyi-pörről; vajjon helyes-e, hogy a gyáros, aki a kontingensből már meggazdagodott, továbbra is milliókat szerezzen?

Baross János: Ki kell telepíteni, mert büdös a gyárl

Farkasházy Zsigmond tovább beszél; (Ugron fölmege az elnökhöz s visszaveszi a sürgősségi indítványt. A függetlenségi s a néppártiak a terem közepére tódulnak és nagy zajjal vitatkoznak, be kell-e adni az indítványt, vagy sem?)

Az elnök ismételtlen figyelmezteti a képviselőket, foglalják el helyüket s ne lármázzanak, mert más-ként kénytelen lesz fölfüggeszteni az ülést.

(Itt az elnöki széket Rakovszky István foglalja el és nyomban rendreutasítja a közbeszóló Nagy Györgyöt.)

Nagy György beszél ezután a zárósó jogán. Azt mondja, hogy a miniszterelnök tegnap rossz viczeket mondott szakszerű érvek helyett.

Az elnök többszöri figyelmeztetés után megvonta tőle a szót.

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz kér szót. Fejtegeti, hogy ezek a szövegmonások magyar képviselővel szemben önkényességet jelentenek.

Az elnök Farkasházytól megvonta a szót.

Vinkovics Tivadar kéri, hogy holnap mondhassa el beszédét.

Ugron Gábor a házszabályokhoz kér szót és azt mondja, hogy Vinkovicsnak ilyen kérelem előterjesztésére csak háromnegyed háromkor nyílik joga.

A Ház elutasítja Vinkovics kérelmét, aki erre horvát nyelven elmondja záróbeszédét.

Az interpellációk.

Háromnegyed három órakor áttértek az interpellációkra.

Gratz Gusztáv a Romániával kötendő kereskedelmi szerződésről terjesztett elő interpellációt.

Nagy György a szamosújvári gimnázium érettségi botránya tárgyában interpellált. A főigazgató 20 nappal előbbre tűzte ki az érettségit s egy csomó diákot elbuktatott. Interpellációjában kéri, hogy az elbuktatott ifjak ulabb érettségire bocsáttassanak.

Az interpellációt kiadták a közoktatásügyi miniszternek.

Zanella Richárd az előrehaladt időre való tekintettel kérte interpellációjának elhalasztását.

Ezután megint csak Nagy György interpellált a paksi választás kapcsán a választási fuvarozási és ellátási díjak eltörlése tárgyában, illetve egy erre vonatkozó rendelkezésnek a kuriai bíraskodásról szóló törvénybe való iktatása tárgyában.

Günther Antal igazságügyminiszter nyomban válaszolt. A választási ügyek nem ő hozzá tartoznak. Arról nincs tudomása, hogy a balpárt jelöltjét Pakson a nagy többség lelkesedéssel támogatták volna. Ami a fuvarozási és ellátási díjak eltörlését illeti, azt válaszolja, hogy a kuriai bíraskodás meghosszabbításáról szóló javaslatnál ezt a kérdést elintézni nem lehet. A kérdést az új választói reform kapcsán fogják elintézni.

Nagy György nem veszi tudomásul a választ.

A Ház azonban tudomásul veszi.

Ezután Ivánka Milán interpellált a verbói választókerületben a választók összeírásánál tanusított szabálytalanságok tárgyában.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek. Az ülés délután négykor véget ért.

Budapest, június 24.

Viharos főispánbelkutatás Zágrábban. Zágrábban nagy izgalom és botrányos jelenetek között iktatták ma hivatalába Vucsetics Sándor zágrábmegyei főispánt. Vucsetics a 80-as években titkár volt a kereskedelmi miniszteriumban s innen Kolozsvárra neveztek ki posta- és táviráda-igazgatónak s mint olyan, aki huzamosabb időt töltött magyar államszolgálatban, nem szivesen látott ember a horvátok előtt. A közgyűlést valamivel tíz óra előtt nyitotta meg Zsebics Zvoimir alispán s fölolvasta a főispán kinevezési okmányát. Nagy zaj és abeczug-kiáltás tört ki erre, majd a zaj lecsillapulása után Valentekovics bizottsági tag deklarációt olvasott fel, amely azt mondja, hogy mivel a horvát országgyűlés kapu be vannak zárva, az alkotmány fel van függesztve, és az ország fölött alkotmányellenes kormány uralodik, mely a nemzet akaratával nem számol, a közgyűlés a főispán esküjét el nem fogadhatja s őt az alkotmányellenes rendszer eszközének tekinti. Zsebics alispán kijelentette, hogy a tiltakozást bevételi ugyan a jegyzőkönyvbe, de ez nem akadály a eskü letételének. Az alispán ekkor olvasni kezdte az eskümintát. Óriási zaj, sipolás, dobolás tört ki erre s a bizottsági tagok elhagyták a terem, de megálltak az ajtóban s az egész aktus alatt folytatták értelen lármájukat. Mikor a főispán letette az esküt, a zajongók ismét bevonultak a terembe. Vucsetics főispán erre belekezdett beszédjének olvasásába. A beszédből azonban alig lehetett valamit hallani az óriási lármában. Zsebics alispán többször figyelmeztette a zajongókat, hogy óvják meg a közgyűlést

méltóságát, a figyelmeztetésnek azonban nem sok fogantja volt, őt is lehurrogták s a horvát himnusz éneklésébe fogtak. Am Vucsetics azért mégis fölolvasta beszédjét, mire Zsebics alispán rövid üdvözlő beszédet intézett hozzá, amelyben biztosította a hivatalnoki kar ragaszkodásáról. Majd a napirendre tértek át s óriási lármá közt jó részét letárgyalták, minthogy azonban a zaj ismét fülsiketítővé növekedett, a főispán a közgyűlést feloszlatta és bizonytalan időre elhalasztotta. A bizottsági tagok éktelen lármával és a főispánt abezugolva hagyták el a termet.

A t. Házból.

I. Nagy urak komédiája.

E hónap első hetében történt, hogy Justh Gyula, a képviselőház elnöke a baloldali folyosón, ahonnan akkor még nem is láthatták a szabadban fürdő hölgyeket, energikusan kihirdette:

— Junius 15-én tul itt nincs tárgyalás. Addig mindent el kell végezni, amit el lehet végezni, azon tul azonban semmit se lehet kezdeni, mert azután vakáció lesz, olyan igazán vakáció, mint ahogy egy Isten van az égben.

Akik Justh Gyulát akkor hallották, ugy fogadták e nyilatkozatot, mint a csalhatatlanság kijelentését és aként adták tovább, mint hogyha Justh ezt is mondta volna:

— Én pedig most elutazom. És visszatérek Junius 15-én. És akit még akkor is itt találok, az elnöki botommal elkergetem, szétverem az egész képviselőházat, olyan Fabricziust még nem etettek, mint amilyen én leszek Junius 15-én.

Nagyobb nyomaték kedvéért valóban másnap Justh Gyula beült egy fiakkerbe és elutazott.

Ezek után, persze, senki sem merészkedett másképpen csinálni a parlamenti naptárt, mint amiképpen azt Justh Gyula kiczirkalmazta és mindenki ugy rendezte be az életét, hogy Junius 15-én vakáció lesz. Sőt az időjárás is alkalmazkodott hozzája, beköszöntött olyan kánikula, hogy az összes kutyák kilógatták összes nyelveiket. És a parlamenttel szemben a női uszodában egy-egy vállalkozó hölgy mezitelen testén kinyitotta a lepedőt abban a hitben, hogy a parlament már rég siket és vak.

Pedig Junius 15-ike rég elmúlt és a nagy palotában semmi sem változott. Üléseket hirdettek minden napra és üléseket tartottak. Törvényjavaslatokat nyújtottak be, bizottságbelileg és pártszerűen megbeszéltek, aztán napirendre tüzték és tárgyalták ezeket. Sőt közbe-közbe veszekedések is voltak, Samuskodások estek, miniszteri buktatási kísérletek történtek és risum teneatis! Justh Gyula elnökölt. Éppen direkt Justh Gyulának kellett elnökölnie, hogy beigazolódjék a közmondás, hogy senki sem próféta a maga tisztelt Házában és hogy több nap, mint Habakuk! Azzal egyenes arányban, ahogyan a hőmérőben a higany emelkedett, a próféta tekintély napról-napra alászállott. És már csecsemő-obstrukció keletkezett a szeszjavaslat miatt, amikor Junius hónap utolsó hete közeledett és még semmi se volt, se spiritusz, se végrehajtási novella, se fővárosi törvény, se Margitsziget, se munkásház, se pozsony-bécsi villamos. És ekkor már igen csendesesen járt-kelt Justh Gyula minden reggel. Az emberek panaszkodtak, siránkoztak és átkozódtak. Ők megváltották a körutazási jegyeket, ők a birtokukon gyűléseket hívtak össze, ők rendez-vousokat ígértek, ők a hadsereg fejlesztésének, a létszámról való gondoskodás előfeltételeinek teljesítésére tettek ígéreteket haza küldött leveleikben, annyira bíztak a próféciákban s ime Justh Gyula keservesen

cserbenhagyta őket, nemhogy szétfabricziuzna közöttük, de sőt ő örködik felette, hogy a horvátok kivisokisaborézzák magukat.

Ekkor végső kétségbeesésökben más bölcseknek eszükbe jutott, hogy ha Junius 15-ére nem volt lehetséges, hát talán egy merész, egy kimondhatatlanul szigorú és kegyetlen módszerrel, egy szörnyű embertelenséggel legalább Julius elsejére kicsikarhatnák a vakációt. Kezdték azzal, hogy az üléseket egy órával meghosszabbították. Folytatták azzal, hogy statáriumot hirdettek, katalógusokat olvastak és végezni akarták akként, hogy az ötórás üléseket meghosszabbítsák, még öt órával és tartsanak e rengeteg sivárságban, idegességben és kétségbeesésben naponta tízórás üléseket. Ehhez szükség lett volna arra, hogy vagy négy napon át naponta százötven képviselő legyen jelen. Százötven képviselő! Százötven! Ha a rendőrség általános razzitát tart Budapesten, hogy százötven zsebtolvajt elcsipjen, az könnyebb feladat persze, mint a mostani időben százötven képviselőt összeszedni és együtt tartani. A vállalkozók azonban vállalkoztak rá. Nagyméretű verbuválások kezdődtek. Levelek mentek, táviratok röptültek. A férjet elválasztották a feleségétől, csecsemőt az anyjától, szerelmet a kedvesétől. Éjszakának éjszakáján a képviselő legbizalmasabb órájába belesengetett a távirat-kihordó és megzavarta a szerelmet, ugy a szabadságosat, mint a polgárit. Nehezen emelkedett a parlamenti létszám. Első nap se sikerült százötvenet összeremiteni, második nap sem. De végre elkövetkezett a harmadik nap, a mai, amikor tényleg és valóságban és tettere készen, a keserves tízórás meghosszabbításra hősies, önfeláldozó elhatározással együtt voltak mind a százötvenen és várták a pillanatot, amikor megcselekedjék a maguk sanyargatásának az elhatározását.

Ma délben és délután egy óráig minden perczen várták az indítvány benyújtását. Ugron egyik perczen átadta, a másik perczen visszavette, megint átadta, megint visszavonta. Az utolsó pillanatban aztán Wekerle azt mondta:

— Már nem kell.

Hogy már meg lehet élni sürgősségi indítvány nélkül is, tízórás ülések nélkül és már nincs szükség rá.

... És a képviselők eloszlottak.

Mint amikor a nevezetes Demetrios, hogy megnyerje Chryseisnek a kegyeit, a ritka szerelmi gyönyöröket, ellopta a leghiresebb courtesan tükrét, megöli a főpap feleségét, hogy megszerezze hétszáz fonatu hajának fésűjét, megszentelteleníti Aphrodite szobrát, hogy Chryseisnek elvigye a gyöngyfüzért és amikor mindezekért részesülne a kegyekben, már nem kér belőlük, már megálmodta a gyönyöröket minden képzeletet felülmúló változatosságban és azt mondja:

— Már birtalak!

Együtt volt a hatalmas sürgősségi és ülés meghosszabbítási tábor ma délben a képviselőházban és ekkor végigsuhant az egészen a ki nyilatkoztatás:

— Már nem kell!

És aki hallja, meg aki tudja, hogy miképpen történt, hogyan történt, mitse szólhatott róla egyebet, mint ennyit:

— Ilyen a nagy urak komédiája.

II. Mi következik?

A szeszadó-javaslat általános tárgyalását a zárbeszéddekkel együtt holnap befejezik és megkezdik a részletes tárgyalást.

Abban a reményben, hogy ez alkalommal

se a horvátok, se mások nem rendeznek mesterségesen hosszú vitát, lemondtak a tízórás üléséről. És csak rendes ülésezési időben akariák még tárgyalni a végrehajtási novellát, meg mindazt, amit a szünet előtt el akarnak végezni és ami még eszükbe jut, hogy elvégezhető.

Ha pedig valaki most is azt kérdezné, hogy mikor lesz végre vakáció, megkaphatja rá a feleletet:

— Julius 15-én.

Mert Justh Gyula mindössze egy betűt tévedett. Junius-t mondott Julius helyett.

És akik a képviselőket sürgősségi és ülés meghosszabbítási indítványra verbuválták, azok pedig csak egy nullát tévedtek: 150 képviselőt akartak a vakáció előtti időre, de most már elég lesz 15 is ...

Az adóreform módosítása.

— Wekerle Sándor nyilatkozatai. —

Budapest, június 24.

Jelentettük, hogy a városok országgyűlési képviselőinek hetes albizottsága jelentést tett azokról a nyilatkozatokról, amelyeket Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter tett az adóreformról. Ezeknek a nyilatkozatoknak főbb részei a következők:

A jövedelmi adónál a családtagok együttes megadóztatására vonatkozólag (3. §.) a következő engedményre hajlandó: A családtagok abban az esetben nem adóznak a háztartás fejével, ha utóbbinak rendelkezése alá kerülő jövedelmük nem nagyobb, mint amennyibe az eltartott családtagok tartása kerül.

Az a kívánság, hogy a városok a jövedelemadó fizetési kötelezettségtől mentesek legyenek (1. §. 6. pont), nem teljesíthető; az sem, hogy a levonható tételek közé (12. §.) még az állami hozadéki adók és a helyhatósági pótlékok is felveendők legyenek. De a levonható tételek közé lesznek sorozva a kereskedelmi és iparkamarai, sőt az ügyvédi kamarai illetékek is.

Az a kívánság, hogy azok a jövedelmek, melyek a hozadéki adóknál mentesek, a jövedelmi adónál is mentesek maradjanak, nem teljesíthető.

A létminimumot nem 600, hanem 800 koronában állapítja meg.

A jövedelemadó skáláját az eredeti javaslattal szemben akként módosítja, hogy az új skála csaknem azonos az osztrákkal s ezenkívül a következő ugynevezett gyermekszakasz beillesztését igéri: A közös háztartáshoz számított minden olyan családtag után, aki életének 14-ik évét még nem haladta tul, a családfele jövedelméből fejenként 100 korona levonandó, ha ez a jövedelem az 5000 koronát meg nem haladja s ha a közös háztartáshoz legalább két ilyen családtag tartozik. Amennyiben a fentiek szerint megengedett levonások után fenmaradó jövedelem 800 koronánál nem nagyobb, jövedelemadó kivételnek helye nincs. Az életkor meghatározásánál a kivétel időpontja irányadó.

Azt a kívánságot, hogy a jövedelemadó után is szedhető legyen községi pótdadó, az albizottság nem tette magáé vá.

A kivétel bizottság, ha a rendelkezésére álló forrásokból nem tudja megállapítani az adózó összes jövedelmét, akkor azt külső ismertető jelekből: egész gazdasági helyzetéből, háztartásából, költségeinek nagyságából, költségeiből állapítja meg.

Az a sérelem, hogy az adózó részéről történő felebezés esetén, dacára annak, hogy a kincstári előadó nem felebezett, az illető adója felebb is emelhető, ellenben ha csak az előadó felebezett, leszállításnak helye nincs — akként orvosoltatik, hogy mindkét esetben le is szállítható az adó; sőt az 59. §. 1. pontjában kimondatik, hogy ha a felszólamlási bizottság az adókivétel bizottság által megállapított összegeket fel akarja emelni — a fél okvetlen beidézendő.

A jövedelemadó kontingentálásának elejtése megtörtént, ezzel kapcsolatban az esetleges pótkivétel is elesik.

A földadóra vonatkozólag az a kívánság, hogy haszonbérérték szerint állíttassék fel értékkataszter, kivihetetlen, egyrészt, mert a létesítése legalább 10 évet venne igénybe, másrészt, mert legalább 50 millió koronába kerülne, mint azt az 1875-iki kataszter-kiigazítás igazolja.

A városok felterjesztésének a földadóval szemben elfoglalt álláspontját az albizottság nem tette magáé vá.

Az a kívánság, hogy a 13. §. 3. pontjában említett községi szolgáltatások adóalapul ne vétsessenek, éppen ugy nem lehetséges, mint ahogyan az állami adót nem lehet a hozadéki adóból levonni.

Beépített és be nem épített területek adómentességében, hogy különbség tétessék, ez már 40 esztendő óta intézkedés a törvényhozásnak s ezt már csak azért sem lehet megváltoztatni, mert a beépített területek adómentessége egy előző adóobjektumról való lemondást jelent.

Hogy az adómentesség a 34. §. esetében általában 18 évben állapíttassék meg, ez egészségtelen dolog lenne.

A városok által építendő munkaházakra vonatkozólag kilátásba helyeztetik, hogy ugyanaz az állandó adómentesség fog ezekre is kiterjeszteni, mint amit az 1907. III. t. cz. 3. §-a rendel a vállalati munkaházakra.

Az adóssággal terhelt házakra vonatkozólag a jövedelemadó-javaslat 12. §-a szerint az adózó levonhatja jövedelméből az adósság kamatait teljes összegben s ha nem marad jövedelme, akkor nem is adózik.

Az általános kereseti adóra vonatkozólag az adókulcs leszállítása nem lehetséges, hanem megmarad az 5% s illetve a 4%-os kulcs.

A városi vállalatok adómentességére vonatkozólag a következő engedményt hajlandó tenni: A városok mindazon vállalatai adómentesek, melyek a közigazgatás céljaira szolgálnak és az általános kereseti adó alá eső más vállalatoknak nem versenytársai; továbbá a községek által fenntartott zálogházak. (4. §.)

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójára vonatkozólag a három évi átlag alapul vétele nem teljesítetik, itt is évenkénti kivétel lesz.

A 30. §-ban előírt 25 százalékos pótlék 5 százalékra redukáltatik, de az eddig sem illette a községeket s így ezután sem lehet az övék, hanem pótdadót erre is kivethetnek.

Azon rendelkezés, hogy az adókvitést kizárólag a pénzügyi hatóság eszközölje, oda módosul, hogy az adókvítés a vállalat meghatalmazottjának közreműködésével történjék.

A tőkekamat és járadékadóra vonatkozó azon kívánság, hogy a 12. §. 3. pontjában említett 10 százalékos adókulcsot 5 százalékra mérsékelje, teljesítetik.

A rokonl tartásra vonatkozólag azon engedmény adatik, hogy: a lemenő, felmenő, vagy oldalrokonoknak kikötés nélkül adott támogatása teljesen adómentes lesz s a kikötött ilyen járadékok pedig 2 százalékos adó alá esnek.

A gyámpénztárak által összesítve kezelt tőkék kamattörvénye után kivett tőkekamat-adó után városi pótdadót szedni nem lehet.

A szolgálati viszonyokból származó illetmények megadóztatására vonatkozólag a lakbér adómentesítése lehetetlen, de az adókulcs akként enyhítettetik, hogy teljesen egy elbánás alá fognak esni a magán- és az állami szolgálatban levő alkalmazottak s az állami tisztviselők lakbérének elértékelése eszik.

A közszolgáltatások egyesített kezelésére vonatkozólag az eredeti javaslattal szemben a községek javára azon engedmény tétetik, hogy a végrehajtási költségek a községek bevételei lesznek.

Az albizottság még ezek után a nyilatkozatok után sem tartja elfogadhatónak az adóreformra vonatkozó javaslatokat és azt indítványozza a városok képviselői érkeztetésére, hogy megköszönve a pénzügyminiszter felvilágosításait, mondja ki, hogy tekintettel arra, hogy a városok háztartásának, a köztisztviselők és állami alkalmazottak községi teherhivésének megelőző, vagy egyidejűleg törvényhozási rendezése és a javaslatokon hivatalból megteendő módosítások ismerete nélkül az adóreform hatásaiban meg nem ítéltető, a községi pótdadóknak mostani rendszere pedig fenn nem tartható; a miniszterelnök után felkéri a kormányt, hogy a városok háztartására és a tisztviselők kötelező községi teherhivésére vonatkozó javaslatokat minél előbb, de mindenesetre az adóreformnak a képviselőházban való tárgyalása előtt és úgy terjeszse a képviselőház elé, hogy ezen javaslatoknak az adóreformra vonatkozó javaslatokkal egyidejűleg való életbeléptetése biztosítható legyen.

Budapest, június 24.

A költségvetés szentesítése. Az 1908. évi költségvetési törvényt a király már ellátta a szentesítési záradékkal s ma már megjelent az Országos Törvénytár (Corpus Juris) 8. száma a következő tartalommal: XXVII. t. czikk. Az 1908. évi állami költségvetésről.

Küldöttség Darányi miniszternél. Nyiregyházi gazdák küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Meskó László államtitkár vezetésével Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél. Meskó László államtitkár bemutatta a küldöttséget, amelynek nevében Paulusz Márton gazda, a nyiregyházi gazdakör elnöke adta elő kérésüket talpraesett beszédben a miniszternek. A nyiregyházi gazdák gazda-otthon szeretnének teremteni a szövetkezeti magtárral kapcsolatosan és ehhez kérték a miniszter támogatását. Darányi Ignác miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és ígérte, hogy személye-

sen fogja megvizsgálni az ügyet. A maga részéről, — mondotta — mindent megtesz, hogy kérésüket teljesíthesse, annál is inkább, mert a kisgazdák helyzetének javítása az ő politikájának egyik legfontosabb pontja. A küldöttség lelkesen megéljenezte a miniszter választát.

A perzsa forradalom.

— Rommá lött parlament, —

Budapest, június 24.

A perzsa parlament harca Mohammed-Ali sahhal az előbbi hátrányára dönt el, mert a teheráni parlament ma romhalmaz, mely körül a sah egyetlen megbízható serege, a teheráni kozák-ezred táboroz.

A viszály keletkezése, mely megteremtette a mostani állapotokat, Mohammed-Ali trónralépésével egy keletű. Az elhunyt sah, Muzaffer-Din, tudvalevőleg, engedve a nép általános óhajának, alkotmányt adott országának. A reakció hívei azonban, kik Muzaffer-ed-Din halála óta az új sah környezetét képezik, felhasználták az uralkodó abszolutisztikus hajlamait és folyvást a parlament növekedő hatalma ellen izgatottak. Mohammed-Ali tényleg többször konfliktusba keveredett a parlamenttel, amelyről az „Egyetértés” bőven beszámolt.

A mostani viszály oka az, hogy a sah követelte a parlamenttől azoknak kiadatását, kik állítólag az uralkodó személye ellen izgatottak és akik a parlament oltalma alatt álltak. A kiadás megtagadása talán nem vitte volna a saht a végsőre, ha a reakció emberei nem gyanúsították volna a naczionalistákat, hogy ők voltak az uralkodó ellen intézett merényletnek értelmi szerzői.

A sah már közvetlen a merénylet után az erőszak politikáját határozta el s a kiadások megtagadása csak ürügy volt, mely alkalmat adott a tegnapi vérengzésre.

Némely körökben az a nézet, hogy a teheráni vérengzéseket Pétervárról irányították és egyáltalán a mostani anarchisztikus állapotokat az orosz kéz befolyásának tekintik. Ezt némi képp igazolja az is, hogy az egész vérengzést a kozák-ezred végezte. Ennek az ezrednek keletkezésével és hivatásával nem régen már bővebben foglalkoztunk. Parancsnoka egy orosz ezredes, ki teljesen a teheráni orosz követ befolyása alatt áll. Néhány év előtt az orosz császár egy teljesen felszerelt úteget ajándékozott az ezrednek, mely így tűzérsséggel is rendelkezik. Legénysége perzsákból egészítődik ki, kik elég tisztességes szoldot kapnak. A tisztikar orosz. Hogy ez az ezred teljesen az orosz befolyás alatt áll, annak bizonyossága, hogy parancsnoka, ha az orosz érdekek úgy kívánták, megtagadta a sahnak az engedelmességét. Az ezred mostani szerepléséből így azt következtetik, hogy Oroszország teljesen egy nézetben van a sah reakciós környezetével.

A perzsa parlament bombázásáról Teheránból a következő tudósítást kaptuk:

A parlament bombázása.

A parlament bombázása újabb jelentések szerint következőképp történt:

Reggel öt órakor a sah csapatai bekerítették a parlamentet és a szomszédos mecsetet s felszólították a képviselőket, hogy távozzanak. A parlamenti épületből sortűz volt a felet s néhány kozák elesett. Ezt azonnal hírül vitték a főhadiszállásra s onnan parancs érkezett, hogy lövetni kell a parlamentet. Délelőtt 11 órakor kezdődött a bombázás. Hogy hányan haltak meg, azt még nem lehet megállapítani. A parlament épületéből és a mecset ablakából dinamit-bombákat hajigáltak, amelyek iszonyu robbanással explodáltak, sok ágyut elpusztítottak és a tűzerkatonaság közt is nagy pusztítást vittek végbe. A csapatok ekkor parancsot kaptak, hogy rombolják halomra és foszszák ki a parlamentet.

Délig a város belsejében a nép nyugodtan viselkedett, de a parlament körül szakadatlanul dörogték az ágyuk. Délután 2 órakor a veszedelem elérte tetőpontját. Az útegek tovább bombázták a parlamentet és a főmecsetet s a kozákok az európai városrészen kirabolták a népszerű naczionalista vezérek és képviselők házaikat. Állítólag több főpapot megöltek, némelyeket fogságra vetettek és a sah elé hurczolták bé-

kőba verve. A kozákok soraiban is sokan estek el. A nap egyelőre a sah győzelmével végződött.

A Lokalanzeiger teheráni tudósítójától a következő táviratot kaptam, amelyet Teheránban kedden délután két órakor adott föl: A parlamentet bombázzák. Reggel nyolcz óra óta ropognak a puskák és durrognak az ágyuk. A sah csapatai a Baagsa-kertből Teherán ellen indultak. Egy nagy csapat géppuskákkal őrzi a város kapuit és megszállotta a fő utvonalat. A támadók elfoglalták a parlament épületét és most Zill-es-Sultannak, a sah nagybátyjának palotáját lövöldözik, mivel a politikai klubok tagjai odamenekültek. A parlament épületét kifosztották. A halottak és sebesültek száma igen nagy. A főkolompásokat elfogták és a sah elé hurczolták. A parlament előtt lévő tér tele van holttettekkel és lelőtt lovak hulláival. Az ágyúútegek előnyomultak.

Újabb teheráni jelentések szerint a sah egyes parancsára a kozákok kifosztották a parlament környékén levő házakat. Ma a sah az egész városra ki akarja terjeszteni a fosztogatást, ha a bazárokat azonnal meg nem nyitják.

A naczionalisták vezetői és a képviselők lánczra verve a sah lábait előtt hevernek. Tegnap a bombázás elpusztította a parlament egy részét és a szomszédos főmecsetet. A halottak száma husz volt. Féltő, hogy ma be fog következni az államcsiny Oroszország titkos támogatásával.

A bécsi perzsa követ a zavargásokról.

A bécsi perzsa követség titkárja a követ távollétében a következőképp nyilatkozott a forradalomról:

Az események, amelyek tegnap Teheránban lejátszódtak, hazám közéletének csak egy epizódja, amelyet az idézett elő, hogy a parlament minden áron ki akarja bővíteni az alkotmányban biztosított és az új sah által megerősített jogait és hatáskörét. A sah természetesen ellenállott s mikor békés megoldásról már szó sem lehetett, a végső eszközökhöz nyult. A tegnapi események azonban — mint említettem — csak egy epizód, mert a sah el van tőkelve, hogy fenntartja az alkotmányt. Előreláthatólag a szenátus-sal egyetértően feloszlatja a parlamentet és új választásokat fog elrendelni, amelyek a parlamentben a pártviszonyokat megmáskítják. Az események a perzsa kormányra nincsenek befolyással. Az alkotmány értelmében a kabinetnek csak egy tagja, nevezetesen a hadügyminiszter tagja a parlamentnek, a hadügyminiszter pedig konzervatív érzelmű és hiva a sahnak. Perzsia külpolitikája nem fog változást szenvedni, mert egyetlen hatalom sem hajlandó Perzsia belügyeibe avatkozni. A mi most Teheránban történik, azt megtaláljuk minden alkotmány létrejöttének történetében. Ez az epizód nem fog súlyosabb következményekkel jární Perzsia kül- és belviszonyaira nézve.

Érdekes különben az a szükszavu távirat is, melylyel Teheránból a bécsi perzsa követség értesítik az eseményekről.

Mivel a helyzet nagyon komoly lett, a sah csapatokat küldött a fővárosba a lakosság védelmére. A politikai pártklubok tagjai a kozákokra bombákat dobáltak és lövöldöztek s néhány katonát megöltek. A sah kihirdette Teheránban az ostromállapotot.

A megintett herczeg.

Oroszország és Nagybritánia diplomáciai képviselőit Teheránban hir szerint utasították, hogy figyelmeztessék Zill-es-Szultán herczeget arra az ígéreterre, hogy a jelenlegi uralkodóval szemben lojális lesz és értessék meg vele, hogy a hatalmak attól se fognak visszariadni, hogy erre kényszerítsék. A polgárháboru eshetőségétől eltekintve, remélik, hogy a helyzet nem sokára tisztulni fog.

A perzsa parlamentről.

Az 1906. évi július havában a siita papság lázítása folytán Perzsia több városában kitört vallásos jellegű zavargás nyomása alatt Muzaffer-ed-Din sah elhatározta, hogy alkotmányt ad népének. Ennek következtében több ezer menekült, akik addig az angol követségen kerestek menedéket, visszatértek lakóhelyükre. Augusztus hó 10-én a sah rendeletben tudatta a néppel, hogy a nemzetgyűlés 156 tagból fog állani és pedig 60-at Teherán és 96-ot a vidék vá-

laszt. A választások két évenként tartatnak meg. A nemzetgyűlés tagjai mentelmi jogot élveznek. A teheráni képviselők választják az elnököt és a két al-elnököt, akik évről-évre újra választás alá kerülnek. A rendelet szerint cselekvő választójoggal bír a 30. évtől a 70 éves korig terjedőleg minden perzsa állampolgár, ki írni-olvasni tud, büntetlen előéletű és nem áll államszolgálatban. Perzsia maga 12 választókerületre osztottat, melyek egyenként 6—19 képviselőt választanak. Teherán a tizenharmadik választókerületet képezi. A választási eljárás közvetett, Teheránban közvetlen; a választás zárt borítékban tett szavólapokkal történik. A képviselők személyes sérthetlenségét élveznek; szóbeli és írásbeli nyilatkozatai nem tartoznak a cenzura alá, mindamellett azonban büntethetők, ha a vallásba, az erkölcsbe vagy a közrendbe ütköző cselekményt követnek el. Ez utóbbiak tekintetében a nemzetgyűlés ítél felettük. A képviselők kártalanítását a parlament állapítja meg.

Legújabb híreink.

A londoni parlamenti körökben nem félnek attól, hogy a perzsi zavargások nemzetközi bonyodalmakra vezessenek, mivel az angol-orosz egyezmény ezt kizárja, nyilvánvaló azonban, hogy a hatalmak felhasználják az alkalmat és megerősítik teheráni követségeik őrését, amint Oroszország is szaporította csapatait Teheránban a követség védelmére a sah pártjának győzelme után.

Teheránból táviratozzák, hogy a sah kozákjai borzalmas kegyetlenkedéseket követtek el. Bestiális módon leszurtak asszonyokat és gyerekeket, a holttesteket megcsontították, végtagjaikat levagdalták és szétszórták. A reformpárt tizennyolcz vezéré a kozákok elfogták, lánccokra verték, a sah elé hurcolták, aztán megkínózták és megölték őket. Az áldozatok száma egy verzió szerint négyszáz, de híresztelik, hogy közel nyolczszázan estek el.

A „Times” teheráni tudósítója jelenti, hogy a főváros Liakhov orosz tábornok hatalmában van. Tegnap az ágyudörgés két óra hosszat szakadatlanul tartott. A parlament épülete és a főmecsset csupa rom. Zill-es Szultán palotáját is elpusztították az ágyúütegek. A kozákok hihetlenül kegyetlenkedtek és raboltak. A reformpárt képviselőit fogságba hurcolták, huszonöt pártvezért a sah elé hurcoltak, hatvan embert lekasaboltak és a sebesültek száma igen nagy. Az európai alattvalók egyelőre nincsenek veszedelemben.

Zill-es Szultán, aki angol-barát érzelmeiről ismeretes, a liberális mozgalom élére állott Dél-Perzsiában. A bazárok az egész országban zárva vannak, a kereskedelem megbénult és a kár megbecsülhetetlen.

A sah nem azért bombáztatta Teherán egy részét, hogy az alkotmányt felfügessze, hanem hogy hatalmába kerítse személyes ellenségeit, akik detronizálni akarták. A tartományokban lévő ellenségeit is legyőzte. A parlament működése nem szűnt meg, sőt hírlik, hogy a parlament egy része helyesli a sah eljárását. A teheráni európaiak élete és vagyona nincs veszélyeztetve, a tebrisi és urmiai európaiak életét és vagyonát veszélyeztetik a török kurdok.

A Reuter-ügynökség megjegyzi, hogy Anglia és Oroszország nem szándékozik Perzsia belügyeibe avatkozni, mindketten azonban intézkedést tettek, hogy a Perzsiában érdekelt pártok tudatában legyenek annak, hogy semminemű támogatásra nem számíthatnak azokban a törekvésekben, amelyek a dinasztia megbuktatására vagy pedig a népképviselő befolyásolására irányulnak.

EGYHÁZAK.

— (Püspök-választás.) A Kiss Áron halálával megüresedett püspöki szék betöltése ügyében július 7-én rendkívüli egyházkerületi gyűlést tartanak. Az egyes pártok már javában szervezkednek. A jelöltek egyikének győzelme sem bizonyos és valószínű, hogy az első szavazásnál egyik felölt sem fog abszolút többségre szert tenni.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath ülése. A költségvetés folytatólagos tárgyalása során dr. Mühlberg kifejti, hogy a közoktatásiügyi miniszter szabadelvű princípumaihoz hű marad. Herold képviselő a csehek élénk ellentmondása közben kifejti, hogy Freyer járásbíró helyesen járt el és ezért a németek védelmére számíthat. (Tartós zaj. Dr. Mislivetz felkiált: Pour de roi de prusse!) Dr. Herold: Hallgasson el ezzel a szemtelen gyanúsítással. Gazember! (Tartós zaj.) Elnök: rendreutastia a képviselőt. Herold: Gyanúsítanak és e gyanúsítást nem vállalják a felelősséget. (Viharos tiltakozás a baloldalon.) Herold beszéde további folyamán kifejti, hogy a németek a nyelvkérdésük tekintetében nem tűrhetik az eddigi állapotokat. Luksch képviselő állást foglal a Duna-Odera csatorna építésének terve ellen, mely Ausztria részéről öngyilkosság volna.

A prágai szláv kongresszus. Dr. Hlibowicki reichsrathi képviselőt táviratilag értesítették Pétervárról, hogy az orosz delegátusok a július 12-én Prágában megtartandó szláv kongresszuson nem jelenhetnek meg, ha a kongresszuson az új ukrainai nemzet önállóságát elismernék. A kongresszus tanácskozásának programja a következő: 1. Szláv bank. 2. A szláv sajtó szervezése. 3. Az 1911-ben Moszkvában rendezendő szláv kiállítás. 4. A szláv népfelvilágosító egyesületek szervezése. 5. A szláv kereskedelem szervezése. 6. A szláv Szokol-egyesületek, tüzoltó-egyesületek és hasonlók szervezése. 7. Mezőgazdasági tanfolyamok rendezése az orosz földművesek részére a nyugat-galicziai vidékeken. 8. A szláv ifjusági egyesületek és diákszövetségek. Csehország részéről a következő előadókat jelentették be a kongresszusra: Dr. Preisz, dr. Kramarz, Klofacz, dr. Taborski, dr. Scheiner, Cerny és dr. Pasternek. A prágai bizottság elnökévé dr. Kramarzt, alelnökévé dr. Gross polgármestert és dr. Stych és Geroudek alpolgármestereket választották meg.

Az osztrák képviselőház vasuti bizottságának ülése. Bécsből jelenti, hogy az osztrák képviselőház vasuti bizottságának mai ülése, amelyen a cseh északi vasut államosítása volt napirenden, nagyon mozgalmas volt és váratlan véget ért. A német liberális Pergelt tizenhárom határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a vasuti minisztertől biztosítékot kért, hogy a cseh északi vasut államosításakor a németek jogos érdekeit figyelembe fogják venni. Derschatta vasuti miniszter izgatottan ugrott fel helyéről s azt kezdte:

— Mi történt már megint tegnap óta?

Pergelt erre azt felelte, hogy szavai nem irányulnak a miniszter személye ellen, de a koalíciós miniszterium sajtószertű összetételénél fogva követelni kell ilyen biztosítékot. Mas talik a új-cseh képviselő a bizottsági tagok izgatottságára való tekintettel az ülés elnapolását indítványozta és ezt az indítványát el is fogadták.

Az amerikai elnökválasztás. A demokraták nagyban készülődnek a Denverben megtartandó elnökválasztás konventre. Bryan pártja hatalmas és biztosra veszik, hogy a szavazatoknak több, mint a kétharmadrésze reá fog esni. Johnson kormányzó eddig csak 28, Gray pedig csak 11 szavazattal rendelkezik. Százhetvennyolcz szavazó magatartása eddig még ismeretlen. A „New-York World” e hó 21-iki számában „President Taft” czim alatt hosszabb cikket közölt, melyben örömmel köszöntötte ugyan őt, mint aki Roosevelttel híve léte is új politikai rendszert van hivatva megvalósítani. A rendkívül éleshangu cikkek között a következőket mondja:

Mr. Taftnak elnökké jelölése végét jelenti Rooseveltnek és a rooseveltizmusnak az amerikai politikában. Vége a személyes kormányzásnak, autokratia rezsimnek, militarizmusnak, jingoizmusnak, a zajos, lármás rough-rider politikának és a titkos feladatok rendszerének. Vége Roosevelt uralmának és kezdete egy új korszaknak, mikor az elnökség visszanyeri az alkotmányban megállapított méltóságát. Az Egyesült-Államoknak még nem volt elnöke, aki ennyire tultette volna magát a törvényeken és az elnöki szék még sohasem volt háttere az előre betanult, szenzációhajhász szinpadai fogásoknak. Mr. Taft jelölése végét jelenti a tulzás politikájának, amely már szertelen arányokat öltött; végét jelenti a hatalmas hajóhad után való felelősségtelen kiáltozásnak és a

képzelt ellenségekre való örökös hivatkozásoknak. Minden komoly és megfontolt polgár szabadon lélegzik föl és úgy érzi, hogy az egész köztársaság politikája nyugodtabb és biztosabb mederbe jut, ha vége lesz az alkotmányos korlátok szüntelen áthágásának és ha Roosevelttel politikájának helyét komoly államférfi munka foglalja el.

A szerb válság. Meghíusult az a kísérlet, hogy a szkupstina óradikális többségét engedékeny hangulatra bírják s ezzel a törvényhozás munkaképességét biztosítsák. Az új-radikálisok hajlandók a mostani ülészakon megszavazni a költségvetést a trónörökös apanázsának kiküszöbölésével, de az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés napirendre tüzéséről hallani sem akarnak s követelik, hogy az új választások őszszel legyenek. Az óradikálisok vonatkoznak ezeket a feltételeket teljesíteni. Milovanovic római követet Belgrádba hívták.

Amerika állandó hadserege. Oliver helyettes hadügyi államtitkár tegnap olyértelmű kijelentést tett a hadgyakorlati táborban, hogy Roosevelt elnök állandó hadsereg felállítását tervezi, amey 250.000 főből állana és 8 hadtestre volna felosztva, ha a kongresszus a szükséges pénzt megszavazza és az ország hajlandó az utoncokat állítani.

TÁVIRATOK.

A macedón-kérdés.

Berlin, június 24. A Neue Gesellschaftliche Correspondenz, amely az utóbbi időben föltötte harcias hangú cikket közölt, ma állítólag kitünően beavatott körökből azt az értesülést vette, hogy a konsztinápolyi nagykövetek konferenciája legközelebb meg fogja vitatni az angol-orosz reformtervet Macedónia dolgában. A programot a pétervári és londoni kormányok még nem közölték a hatalmakkal, de ez nem barátságatlanság jele, hanem azért történt, mert a program szövegezésével még nem készültek el. Edvárd király teljesen át van hatva annak tudatától, hogy föltétlenül meg kell óvni Macedónia polgári és katonai intézményeiben a szultán szuverenitását. Ez arra vall, hogy Oroszországnak sikerült érvényesítenie álláspontját, amelyet egyébként a német birodalmi kormány és Ausztria-Magyarország is magáévá tett. Edvárd király többször jelét adta békeszeretetének és föltehető, hogy az angol kabinet nem fogja meghazudtolni s az utolsó pillanatban csatlakozni fog a fentebb említett nagyhatalmak álláspontjához.

London, június 24. Paprikow tábornok bolgár külügyminiszter az angol kormányhoz jegyzéket intézett, amelyben hangsúlyozza, hogy a bolgár kormány teljes tudatában van az angol-orosz reformjavaslathoz, amely sem Macedónia pacifikációjára, sem a három macedóniai vilajet szorongatott bolgár lakosságának szociális és gazdasági fölségítésére nem alkalmas. Bulgária tudatára jutott annak, hogy ezentul csak magára és a bolgár nemzetre van utalva, ha enyhíteni akar a macedóniai bolgárok förtötlen sorsán s így a bolgár kormány kénytelen lesz ezentul ennek konzekvenciáit levonni és akcióját ehhez alkalmazni.

Belgrád, június 24. Itteni kormánykörök nagy aggodalommal nézik Bulgária magatartását Szerbia irányában a macedóniai reformok terén. Az angol orosz reformterv, amelyet a szerb kormány nagy vonásokban ismer, az illetékes politikai köröket kielégíti. Utalnak arra, hogy az új angol-orosz reformprogram főbb pontjaiban megegyezik azzal a javaslattal, amelyet 1903-ban Szerbia akkor konstantinápolyi követe, Gruice Száva tábornok, Sinowiew orosz nagykövetnek átnyújtott. A reformterv megfelel a macedóniai szláv lakosság érdekeinek, mint ahogy az eredeti szerb javaslat is ezt tartotta elsősorban szem előtt s annak idején Livádiában a szerb javaslat beható diplomáciai tárgyalásoknak alapiául szolgált.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	jun 24.	jun 25.
Buza	locobuza	95 ¹ / ₈	95 ¹ / ₈
	juliusra	94 ⁵ / ₈	95 ¹ / ₈
	szeptemberre	92 ³ / ₈	92 ³ / ₈
Tengeri	juniusra	—	—
	juliusra	78 ² / ₈	78 ⁷ / ₈

Csihagó.			
Buza	juniusra	—	—
	júliusra	85 ⁷ / ₈	86 ¹ / ₂
Tengeri	júliusra	—	—

New-York, jun. 24. Gyapot New-Yorkban helyben 11.80 (— tegnap), gyapot júliusra 9.93 (— tegnap), gyapot szeptemberre 9.72 (—), gyapot New-Orleansban helyb 11¹¹/₁₆ (11.7¹/₁₆), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).
Csihagó, június 24. (Zárlat.) Zsir júliusra 8.92 (tegnap 8.92), zsír szeptemberre 9.12 (tegnap 9.12), szonna short clear, 8.12 (tegnap 8.12), sertéshus szeptemberre 13.80 (tegnap 13.70).

Csukay vádjai.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

Emlékeztet még mindenki előtt Csukay Sándor műasztalos esete, aki Sztérény József államtitkár szobájában öngyilkosságot követett el. Öngyilkosságának okául a fölötti elkeseredését hozta fel, hogy életének nagy részét a zálogházi mizériák és a szegény nép kizsárolása körüli tanulmányával töltötte és ezt nem méltányolták az illetékes tényezők.

Csukay az elmúlt esztendőben tíz-tizenöt korona értékű tárgyat helyezett el néhány zálogházban. Ezzel csak az volt a célja, hogy személyes meggyőződést szerezzen arról, hogy milyen kamatot számítanak fel az átiratásnál és a kiváltásnál.

Tizenhat helyen helyezett el zálogtárgyakat, így többek között özv. Freund Mihályné Nagydíofutca második szám alatt levő zálogközvetítő-üzletében is. Egy dolgot november másodikán küldött ide. Itt aztán a november elsején hat óra elhelyezett zálogtárgyról szóló zálogjegyen a lejáratot márczius elsejére állapították meg. Tehát itt már két havi differencia volt, ami a sok ezer esetben bizony igen nagy összeget jelent a közvetítő javára. Ezt pedig mintegy tizenöt esetben ismételték.

Volt Csukaynak egy tizenkét koronás zálogjegye, melyet májusban prolongálni akart. Ezért egy korona és huszonöt fillért követeltek tőle. Mikor az összeget lefizette huszonöt fillérről szóló nyugtát kapott. Követelésére mégis sikerült nyugtát szereznie, amely azonban meglehetősen furcsa színtelen tünteti fel a közvetítők tizelmeit. A nyugta így festett:

Zálogházi illeték	24 fillér.
kamat	77 fillér.
egyéb illeték	24 fillér.

Törvény szerint a kamat ebben az esetben ötvenkilenc fillérnek lett volna szabad lennie.

Csukay a Rökus-kórházban feküdt, amikor levélben arra kérte Sztérény József államtitkárt, hogy küldjön hozzá egy tisztviselőt, az előtt hajlandó leleplezéseit megtenni. E leleplezések alapján Kövesdy Béla királyi tanácsos, a központi zálogházak igazgatója áttanulmányozta az erre vonatkozó iratokat. Valamennyi kompromittált zálogházi közvetítő ellen megindult a vizsgálat és folyik teljes apparátussal tovább. Lehet, sőt igen valószínű, hogy Csukay leleplezéseit most már komolyan veszik az illetékes tényezők és így a zálogházi közvetítőkre szomorú napok várnak. A szigorú ellenőrzés bizonyára kellő hatással lesz és mindenesetre meghozza azt a rég óhajtott eredményt, hogy a közvetítők nem élhetnek vissza a kezükbe adott hatalommal és a kis emberek korlátoltságával, vagy nemtörődömségével.

Egyébként a Freund-féle zálogház ügye a rendőrséget is foglalkoztatta, amely ugyanis följelentés alapján megindította a csaló zálogos ellen az eljárását.

Az ügyet Kiss István fogalmazónak osztották ki, aki mára beidézte özevgy Freund Mihálynét, a zálogház tulajdonosát. Helyette leánya jelent meg, aki azzal védekezett, hogy roszhiszeműség vagy család teljesen kizárt, legfeljebb csak tévedésről lehet szó. Kiss István e védekezés dacára is elítélte ötven korona pénzbírságra, amiben meg is nyugodott.

A Freund-féle közvetítő üzleti könyveit átvizsgálta a zálogházak igazgatósága és abban több szabálytalanságot talált. Ez is jellemző arra, hogy milyen gondtal és körültekintéssel bánnak itt a szegény emberekkel.

Védekezni a visszaélések ellen pedig csak úgy lehet, hogy a zálogházra utalt emberek elkerülik ezt a helyet és mindaddig bojkottálják, amíg az igazgatóság rendre nem tanítja, vagy a tulajdonostól az engedélyt meg nem vonja.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Amire kell pénznek lenni. Torontárvármegye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a tanév folyamán a tanfelügyelőség megvizsgált 424 iskolát, 1213 tanostálylyal s ezen utazásaira utálatlányán felül elköltött körülbelül 500 koronát, ami nem térül meg a tanfelügyelőségnek, mert előzetesen nem kért felhatalmazást az általánosan felüli utazásokra. Felhatalmazást azonban nem kérhetett, mert csak az államköltségvetés törvényerőre emelkedése után, vagyis most, az iskolai év végén kérhetett volna, s ha ezt akarta bevárni, átalánya kimerültével, a tanév egy részét át, egy iskolát sem látogathatott volna meg. Tekintettel ezen körülményre, a vármegye közigazgatási bizottsága a tanfelügyelőség lelkiismeretes buzgalma iránti legteljesebb elismerés mellett felírta a kultuszminiszterhez, hogy térítse meg a tanfelügyelőség tulkiadásait, mert a vármegye többnyire idegen tannyelvű, nemzetiségi iskolájának a lelkiismeretes megvizsgálása csak ezzel a költségtöbblettel volt lehetséges, amelynek fedezésére tehát kell pénznek lenni az államkincstárban, mert ha valamire költeni kell ebben az országban, első sorban arra kell költeni, hogy Magyarország magyarrá legyen. S mi által lesz magyarrá? Az iskolái által. Az iskoláknak magyarosodás szempontjából való ellenőrzésére tehát nem is lehet elegendő pénzt fordítani, nem hogy azt lehessen követelni, hogy ezek a nyomorultul dotált államtisztviselők, azoknak a fontos ellenőrzéseknek a költségeit a saját keservesen megszolgált fizetésükből fedezzék.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, június 25. — Róm. kat.: Vilmos 20. — Prot.: Vilmos. — Görög-orosz: jun. 12. Onufrius. — Zsidó: Ij. 26. — A nap két reggel 4 óra 4 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két éjjel 2 óra 3 perczkor, nyugszik délután 5 óra 21 perczkor.

A miniszterelnök fogad 4 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad 12 órakor. — A honvédelmi miniszter 10 órakor. — A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig. — A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. — A Magyar Jelző- és Hírelbank nyereségykötvényeinek sorsolása délután 4 órakor. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — Az Uránia Kigő-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — A történelmi képesarnok zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Sztérény múzeum nyitva 9—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

A trónörökös Marienbadban. Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös és felesége. Hohenberg hercegnő tegnap reggel 7 órakor gyorsvonattal Marienbadba érkeztek és a pályaudvarról automobilon hajtottak a „Grand Hotel Ott”-ba. A trónörökös inkognitó időzik Marienbadban, ahol hosszabb ideig marad. Ma Karlsbadba rándul ki automobilon és ott is inkognitóban fog időzni. A trónörökös tegnap reggel megérkezése után azonnal megkezdte az ivókurát a Krenzbrunn-nál, ahol az internacionális közönség tiszteletteljesen üdvözölte.

Kihallgatás a kultuszminiszternél. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, továbbá intézkedés nem ad kihallgatást.

A bécsi nunczius afférja. A Zeitschrift ma esti száma feleleveníti Granito di Belmonte pápai nuncziusnak híres esetét és mellőztetését a császári jubileum napján. Hiteles információk alapján közli, hogy a hódoló felvonulás rendező-bizottsága küldte szét a meghívókat s ő jelölte ki rang és bizonyos személyi viszonyok szerint az ülőhelyeket a császár sátorával szemben emelt diplomáciai tribünön. A nuncziusnak, mint a bécsi diplomáciai kar doyenjének a rendező-bizottság báró Aehrenthal külügyminiszter mellett tartott fenn helyet, de tapintatosan volt gondja arra is, hogy az olasz és francia nagykövetelek jó messze üljenek az érsektől. A diplomatákat hivatalosan a külügyminisztérium és az ünnep rendező-bizottsága külön-külön hívta meg. Granito di Belmonte herceg is kapott meghívót a felvonulás rendező-bizottságától, de visszaküldte s mikor később gróf Vilcek, az ünnep védnöke személyesen ment el a nuncziushoz, hogy meghívja, a szentszék képviselője leplezetlenül megmondta, hogy semmi szín alatt nem fog megjelenni, mert a diplomáciai kar tagjai a külügyminisztérium utján hivatalos meghívást kaptak, őt azonban mellőzték. Ez a sértés még inkább feszülttette a viszonyt, amely egyébként már akkor nem is volt viszonylag nevezhető. Bécsi diplomáciai körökben az a vélemény, hogy Granito di Belmonte maga fogja sürgetni visszahívását a bécsi nunciatura vezetésétől.

Cleveland Grover meghalt. Amerikai távirat jelenti, hogy Cleveland Grover, az Egyesült-Államok egykori elnöke meghalt. Hetvenegy éves korában költözött el az élők sorából, súlyos gyomorrákja vitte a sírba. 1884-ben mint ügyvéd küzdött fel magát az elnöki székbe s négy esztendői megszakítással 1896-ig viselte a nagy tisztet. Már ifjú korában sokat szerepelt a közéletben, huszonkét éves korában ügyvédi irodát nyitott Buffalóban, hamarosan városi ügyészé lett, majd polgármesternek választották. Ezen állásában rengeteg érdemestek szerzett a városi közigazgatás és tisztviselőtestület újjászervezése körül. 1884-ben elnökléltette tette a demokrata párt s köztársasági ellenfelével szemben győztesként került ki a választások alkalmával. 1888-ban már nem volt olyan szerencsés, mert kisebbségben maradt s 1892-ig, mindaddig, míg a nép bizalma folytán ismét meg nem választották, ügyvédeskedéssel töltötte idejét. Elnökségének idejéhez sok érdekes esemény, sok nagyratörő program fűződik. Részlehetetlen kormány alakítására, a korrupció letörésére törekedett s nagy erélyt fejtett ki Angliával szemben a kanadai parton való halászati jog fölött kitört viszályban. 1893. május elsején ő nyitotta meg a csikagói Kolumbus-világkiállítását. Ropant nagyfontosságú esemény volt az is, amikor a rendkívüli ülészak kongresszusának egybehívásakor a Sherman-bill eltörlése miatt bizalmatlanságot szavaztak Cleveland Grovernek az ezüstitányák tulajdonosai. Cleveland Grover nagy ember volt, aki általános népszerűségnek és közszeretnek örvendett.

Sikeres léghajó-ut. A Lebaudy testvérek által épített és a hadügyminisztériumnak adományozott République-léghajó ma sikerrel tette meg első próba-utját. A léghajó úrtartalma 3700 köbméter és 61 méter hosszú. Egy 75 lóerejű motor két csavart hajt, amelyek perczenkint 880 fordulatot végeznek. Az indító erő 13.45 kilogramm.

A tótok Széll beszédéről. A Narodne Novine, a tót nemzetiségi párt hivatalos lapja Széll Kálmánnak a kulturgyűlésen mondott beszédével foglalkozva, azt írja, hogy Széll a külföldnek beszélt, ahol nem ismerik a magyar állameszme jelentőségét. Széll a beszédében sejtetni engedi, hogy az állameszme olyan alkotmányforma dolog. Ha ez így volna, akkor a nemzetiségek rosszul tennék, ha elene küzdenének. Csak hogy a magyarok fajmagyar államot akarnak és a fajmagyar állameszme leple alatt nyomják el a nemzetiségeket és követik el a törvénytelenégeket. A magyar állameszme megvalósítása egyenlő az összes nemzetiségeknek a magyar fajba való beolvadásával.

Uj egyetemi magántanár. A hivatalos lap közli, hogy a kultuszminiszter dr. Wein Manó kórházi főorvosnak, a budapesti tudományegyetem orvostudományi karán a mindennapi sebészet című tanból egyetemi magántanárként történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és a nevezettet ebben a minőségében megerősítette.

— **Az ascoti ünnepe.** Az ascoti versenyek befejezésül minden évben megtartani szokott ünnepek az idén 21-én folytak le. Az angol király kabinetirodája mintegy 6000 meghívót küldött szét és a vendégek majdnem teljes számmal jelentek meg. Jelen volt a királyi család Angliában tartózkodó, ugyancsak valamennyi tagja, valamint az európai hatalmak követei is, akik az ascoti verseny hetén a windsori kastély vendégei szoktak lenni. A magyar arisztokráciának Londonban időző tagjai közül láttuk gróf Andrássy Gyulát, özv. Andrássy Tivadarné grófnét két leányával, báró Révai Simont és nejét, szül. Szápáry grófnét, Esterházy herceget, gróf Pejacsevics Elemér követségi tanácsost, Rutkay Vilmos kereskedelmi attasét és gróf Vay Péter pápai protonotáriust. A királyi kastély vendégeit különvonatok szállították Londonból Windsorbá. Az egész ünnepségek lefolyása alatt pompás volt az időjárás.

— **Eulenburg szereplése.** A Roland von Berlin ma megjelent száma érdekes cikket közöl Eulenburg herceg üzeméről, akinek keze messzire nyult el. Nagykövet korában ő volt a leghatalmasabb ember Vilmos császár környezetében és nem tűrte, hogy az uralkodó más valakit is kitüntessen kegyeivel. Különösen szálla volt Eulenburg herceg szemében Koscielski, a lengyelek vezére és Eulenburgnak mégis sikerült őt kiturnálni a császár kegyéből, noha az uralkodó nagyon kedvelte. A herceg volt az, aki Koscielskinek emlékeztetéses lemege beszédét elferdítve juttatta a császárhoz s attól a pillanattól fogva Koscielski kegyvesztett lett. Hasztalanul iparkodott meggyőzni a császárt, hogy befeketítették, lemege beszédének stenografikus felvételét is be akarták mutatni a saját igazolására, de a császár nem bocsátotta maga elé. Ettől az időtől kezdődik a végzetes lengyel politika Poroszországban s annak kezdeményezésében döntő szerepe volt Eulenburg herceg rágalmainak.

— **A román hadseregért.** Bukarestben Sturza miniszterelnök fia, Sturza Sándor őrnagy, aki jelenleg a párisi román követség attaséja, súlyos feltételek mellett kardpárját vivott Capuneanu századossal Crajovában és a miniszterelnök fia fülétől álláig huzódó mély sebet kapott, úgy, hogy kórházba kellett vinni. Okot a párbajra Sturza Sándor őrnagynak egy román katonai lapban közzétett cikke adott, amelyben a román hadsereg bizonyos visszaéléseit ostorozta. A cikk miatt Capuneanu és bajtársai személyükre nézve sértve érezték magukat, sorsot huztak és a százados táviratilag hívta ki párbajra az őrnagyot. Sturza Sándor tegnap visszaérkezett Párisból, hogy megvívja a párbajt.

— **A Simplicissimus kiutasítása.** A belügyminiszter erélyes közbelépése végre megtorolta azt az izléstelen durva hajszát, amit a Simplicissimus rendezett ellenünk. Mint értesülünk, a belügyminiszter a Simplicissimus című müncheni élelzetet legutóbbi magyargyalázó képe és cikke miatt kitiltotta Magyarország területéről s ennek következtében a kereskedelemügyi miniszter megvonta a lapról a postán való szállíthatóságát.

— **A Rákóczi-kápolna.** II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékének Budán, az Oszlop-utcában kápolnát emelnek közadakozásból, amelyet három oldalról a Rákóczi-kollegium fog majd körül. A kápolna építéséhez, illetve az alapok megvetéséhez már hozzáfogtak és a jövő év végére be is fejezik a munkát. A templom belsejét művészi képek fogják díszíteni, melyeket Fraknoi Vilmos püspök pártolással készített olaszthoni magyar művészházában, a fiatalabb festőgárda legtalentusabbjával.

— **Szerbiai panamák.** A nyugdíjazott szerb összeesküvő tisztek csinos panamájáról érkezik hír a szerb fővárosból. A panama fészke a Balkánbank, amelyet az összeesküvő szerb urak alapítottak. A bank elvállalta a hadsereg számára való gabonaszállítás. Tegnapelőtt két teherhajó érkezett Belgrádba, amelyek állítólag gabonával voltak megrakodva a hadsereg számára. Azonban a kikötőbe érkezett képviselők és újságírók, akiket előre figyelmeztettek a delogra, bámulva konstatálták, hogy a zsákokban a buza félig homokkal volt keverve. A család híre oly nagy felháborodást keltett a jelenlévő közönség között, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie, amely lepecsételte a hajókat. Egy bizottság részben

már át is vette a szállítmányt és így valószínű, hogy ez is részese a csalásban.

— **Horti Pál temetése.** Ma délután helyezték örök nyugalomra az idegenben elhunyt neves magyar iparművész, Horti Pál hült tetemét. Temetése, melyet az Iparművészeti Társulat rendezett, a városligeti Műcsarnok előcsarnokából ment végbe délután négy órakor s azon Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert Szterényi József titkos tanácsos, államtitkár és gróf Apponyi Albert közoktatási minisztert dr. koronghi Lippich Elek min. tanácsos, a művészeti ügyosztály főnöke képviselte. A gyászoló sokaság sorában ott voltak:

Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója és Alpár Ignác építőművész, az Iparművészeti Társulat alelnöke, Radisch Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Fittler Kamill, az Iparművészeti Iskola igazgatója, Jendrassik Jenő és Zala György, a Képzőművészeti Társulat ig. tagjai, Horánszky Lajos országgy. képviselő, Gelléri Mór és dr. Havass Rezső kir. tanácsosok, dr. Majorszky Pál min. titkár, Györgyi Kálmán főtitkár, dr. Ambrozovics Dezső, dr. Czákó Elemér és Déry Béla titkárok, Lesskó János és Szécsy Ferencz helyettes titkárok, Paur Géza műtáros, azután Thék Endre, Körösfői-Kriesch Aladár, Nagy Sándor, Maróthy Géza, Stetka Gyula, Ujváry Ignác, Kölber Dezső, Gerstner Kálmán, Róth Miksa, Vesztróczy Manó, Lechner Gyula, Palóczy Antal, Pártos Gyula és igen sokan mások a művészek közül.

Az özvegyen kívül a szertartáson résztvett az egész gyászoló család. A halottat Stieber Vince terézvárosi apát-plébános szentelte be nagy papi segédlettel. Utána Jendrassik Jenő festőművész, a Képzőművészeti Társulat helyettes igazgatója megható beszéddel búcsúztatta el az elhunytat. Majd Alpár Ignác építőművész, az Iparművészeti Társulat alelnöke nagyszabású gyászbeszédben méltatta azokat a nagy érdemeket, melyeket Horti a magyar iparművészetnek szerzett és a társulat nevében fájdalommal vett tőle búcsút. Végül Róna József szobrászművész szívhezszóló beszéddel búcsúztatta utolsó utjára Horti Pál tetemét. Hogy a beszédek elhangzottak, a koporsót kivitték a palotából a hatfogatu gyászhintóra és megindult a menet a Kerepesi sírkertbe. Itt a pap újból beszentelte a halottat s a koporsót lebecsúztatták a főváros által adományozott díszsírba. A megért művészek sírját egészen elborították a virágok.

— **Az olimpiai uszópróba-verseny.** Holnap este fél nyolc órakor a Császár-fürdő férfiuszodájában dőlnek el az olimpiai uszópróba-versenyek, még pedig 200 m-es sprint, 200 m. mell és 200 m. hátuszásban. A versenyek igen érdekesek lesznek, bár realitásukat a Császár-fürdő uszodája erősen megrontja. Oly nagy különbség van a 35 m-es és a 100 m-es pálya között, (Londonban tudvalevőleg ekkora pályán usznak), hogy a legnagyobb taktikai hiba volt a próba-versenyt a fordulókkal bíró pályára tenni. Ezen a pályán semmi esetre sem dől el az a kérdés, hogy ki uszik majd 100 m-es pályán legjobban. Annyira más a lélegzés technikája és a munka-beosztás, hogy igen könnyen megeshetik az, hogy odakünn teljesen más időt érnek el majd versenyzőink, mint amire mi itthon számítottunk. 100 m-es pályán a stílus jobban érvényesül és a tüdő. Nagyon félünk, hogy speciális uszók ebben csalódnak fognak. Azért a kiküldetéseknél ezt mind figyelembe kell venni. Egyébként kiküldendő lesz 4 uszó a csapatversenyre (egy tartalék) és négy a speciális nemekre. Melluszóink közül jelenleg Toldi és Baranyi vezetnek. Baranyi stílusa pompás. Toldi még rosszabb, mint a múlt évben volt. Ha így uszik Londonban, alighanem diszkvalifikálják, mert csak az elfogultság nem látja, hogy állandóan „oldalmozdulatot kísérel meg”, mit a szabály tilt. Gondolják jól a kiküldők azt, mert óriási csapás lenne, ha odakünn diszkvalifikálnak. Fabinyi világrekorderünk tanulmányai miatt későn kezdett tréninget. Bár rendkívül erősen javul, a próba-versenyen ki fog kapni. Hanem a kiküldetéseket idejére jobb lesz társainál, akiket matchre fog kihívni. Ugyanezt teszi Fülöp is, aki most gyengélkedik.

— **Közölték huszárszázados.** A budapesti rendőrség elfogató parancsot adott ki Bobics József volt huszárszázados ellen, aki különféle szélhámoskodás után a minap megszökött a fővárosból. A volt százados négy esztendővel ezelőtt fokozta le a katonai hatóság, amely megtudta, hogy Bobics bűnös manipuláció útján szerzett pénzt magának.

— **A bacillusok.** Közölték, hogy Csernovitzban Luksch professzor élelmiszer vegyikísérleti intézetében nagy szerencsétlenség történt, amennyiben a takonykór-bacillusokkal végzett experimentumok közben két orvos megkapta a szörnyű betegséget s meg is halt. Erre vonatkozólag újabb jelentés érkezett, mely szerint a vizsgálat kiderítette, hogy Luksch tanárnak nem volt joga az állami élelmiszer vegyikísérleti intézetben experimentálni. Laboratóriumában egy centrifugális készülék eltörött s ezért ment az állami vegyikísérleti laboratóriumba, hogy takonykóros lovak bacillusával kísérletezen. Az erős rotációtól az üvegcső elrepedt és a folyadék a bacillusokkal szertefröccsent. Luksch tanár azonnal eltávozott s nem is szólt semmit, az alkalmazottak pedig felszedték az üvegdarabokat s megfertőzték magukat. Luksch tanár két nap alatt kiheverte a bajt, ma azonban a takonykór tünetei jelentkeztek ismét a fillén. A tartományi választmányt ma arra kérte Luksch tanár, hogy engedjék Bécsbe kezelés céljából. Kérését teljesítették, de rendkívüli óvintézkéseket rendeltek el. Luksch egy külön vasuti kocsiában fog Bécsbe menni. Marco laboráns haldoklik.

Csernovitzból jelentik éjjel, hogy Marco laboráns végperceit éli. Láza ma délután olyan magas lett, hogy az orvosok menthetetlennek tartják. Luksch tanár állapota is aggasztóra fordult. Holnap reggel fog Bécsbe utazni, hogy ott kezeltesse magát.

— **Lemoine szökése.** Párisi jogászörökben most nem annyira azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy hová szökött Lemoine, mint inkább a párisi vizsgálóbírák nesztorának, Poitterinnek váratlan megrendszabályozásával. Ezt a szigorú eljárást már azért is élesen kritizálják, mert Lemoine feltételes szabadlábra-helyezése a panaszos Wernher által letétbe helyezett óvadék mellett, az első államügyész rendeletére történt. A csaló legújabb áldozataként különben Lemoine asszonyt emlegetik, akinek válókeresetéből kitűnik, hogy ő is teljesen féltreismerte férjét. Így például nem tudta, hogy Lemoine 1902. november havában, tehát még házasságkötésük előtt, a Seine kerületi törvényszék esküdtbíróvága különböző hamisítások miatt négy évi fogházra ítélte s hogy később Liegeben is hosszab időtartamu szabadságvesztésre ítélte. Lemoine a Rue Brigalon levő lakását pazarul berendezte a feleség pénzén és ezenkívül is több mint 300.000 frankot csalt ki tőle kísérleteire. Azokat a híreszteléseket, hogy ez ügyből kifolyólag több magas állású hivatalnok ellen indítanak fegyelmi eljárást, tegnap egy, az igazságügyminiszterhez közel álló hivatalnok megczáfolta.

— **Visszaélés a munkásbetegség-élyző pénztárnál.** A nagybecskereki munkásbetegség-élyző pénztárnál nagy visszaélésnek jöttek a nyomára. Az esetről jelentést tettek az országos pénztárnál, amelynek küldötti vizsgálatot indítottak és több ezer korona hiányt fedeztek fel. Delfel, a betegség-élyző pénztár pénztárosa beismerte, hogy ő követte el a sikkasztást s lemondott állásáról. A titkár szintén lemondott. A vizsgálat tovább folyik.

— **Házasságok.** Maricsek Dezső Graser Karolával június 27-én tartja az erzsébetvárosi plébánia-templomban esküvőjét.

Szántó Gyula honvédhadnagy, kezelőtiszt Keresztes József és neje Gizi leányával Beszterczen június 27-én tartja esküvőjét.

Vogt Vilmos, a Lichtenstein hercegi uradalom kezelője eljegyezte Jennelka Matildot Zombolyán.

Margócsy Emil Balassagyarmaton az ág. h. ev. templomban folyó évi július 3-án, délelőtt fél 12 órakor tartja egybekelését Algöver Erzsikével.

Kislapási Juhász József huszárhadnagy ma vezette oltárhoz gyergyószentmiklósi Kövér Amáliát Tiszaföldvárott.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műhorás ékszerelőpén. Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Egy kis leány levele a királyhoz.** A belügyminisztériumba érdekes levél érkezett a Burgból. A levelet Egerből egy orvos leánykája intézte a királyhoz, azonban a kabinetiroda most visszaküldte a belügyminisztériumhoz. Az orvos elváltan él nejétől s pört visel ellene leánygyermekük kiadatása iránt. A leányka emiatt írta a levelet a királyhoz így:

„Kedves király bácsi, engem el akarnak szakítani édes anyukámtól, kit én szeretek és elvisznek, úgy hallottam talán rendőrök jönnek értem, arra kérem kedves király bácsi, ne engedjen elvinni anyukámtól, mert inkább meghalok. Csókolom a kezét.”

— A légőceán meghódítása. Eddig a németek és a francziák érték el a legnagyobb sikereket a kormányozható léghajóval és a repülőgéppel. Most az alábbi tudósítás szerint Oroszország is résztvesz a versenyben. Tatarinow fiatal mérnök a pétervári léghajós-parkban most rendezte be műhelyét az orosz kormány támogatásával, az általa szerkesztett új rendszerű repülőgép megépítése céljából. Tatarinow néhány év előtt Odesszában riporterkedett; már akkor is foglalkozott a repülés technikájának elméletével, de senki sem vette kezdetben komolyan a terveit. Repülőgépét, melyet „Aeromobil”-nak hív, 1909 tavaszára igéri elkészíteni és használatba bocsátani. Szakértők, akik a terveket látták, a repülőgépet külső alakja után omnibuszhoz mondják hasonlónak. Tatarinow a világ minden államában szabadalmat nyert már találmányára. A felalálót a hadügyi minisztérium és Alexandrovics Mihály nagyherceg pazar anyagi támogatásban részesítik és ezért Tatarinow kijelentette eleve, hogy találmányát kizárólag hazájának bocsátja rendelkezésére. Repülőgép-szerkezetének előmunkálataival 1906-ban készült el Berlinben; tervébe akkor három személyiséget avatott be. Nikolajevics Pétert, az orosz genieezred tábornagyát, ennek adjutánsát, Wernander tábornokot és Pagarin herceget, a pétervári műegyetem volt igazgatóját. Mindhármán a legnagyobb érdeklődést tanúsították az új találmány iránt és csakhamar abba a helyzetbe jutatták Tatarinowot, hogy repülőgépének építéséhez hozzáfoghasson.

— Ajándék a műegyetemnek. Melczer Gusztávné született Gömöri Klára, néhai férjének, dr. Melczer Gusztáv fővárosi tanárnak ötszáz daraból álló igen értékes szakkönyvtárát a kir. József-műegyetem ásvány- és földtani szertárának ajándékozta. A műegyetem tanácsa nevében Wartha Vincze rektor megleghangu köszönetet mondott az ajándékért.

— Klencz szerezcent meglinceltek. Rettenetes módon működik a lincsz-rendszer Kelet Texas államban, ahol fehérek és feketék örökös harcban állnak egymással. A szerezcentek egymásután követik el a vértetteket a fehérek ellen s a fehérek azzal válasznak, hogy a törvényes formák megkerülésével maguk hajtják végre a halálítéleteket a legborzasztóbb módon. Houston városában legutóbb klencz szerezcent lincseltek meg. Szerezcentek meggyilkoltak egy fehér földmivest, mert ez egy szerezcent templomban pálinkát akart vásárolni egy szerezcentől. Néhány nappal később megöltek a szerezcentek egy másik fehér embert. A két gyilkosságban való részvétel gyanúja miatt hat szerezcent letartóztattak, de a bíróság által megindított vizsgálat a fehér embereknek túlságosan lassúnak látszott, több százan fölfegyverkeztek, tegnapelőtt a börtönépülethez vonultak s azokat a czellákat, a melyekben a szerezcentek foglyokat tartották, föltörték és a szerezcentek a város végére huroczták. Itt valamennyit egy terebélyes tölgya alá állították és öt percnyi időt engedtek nekik, hogy a halálra előkészüljenek s azután mind a hatot fölakasztották. Az egyik szerezcentnek sikerült magát a hurokból kiszabadítani s elszaladt. A fehér emberek megengedték, hogy a szerezcent néhány méternyi távolságra szaladjon, aztán valamennyien ráfogták puskáikat s a szerezcentlen ember tizenkét golyótól találva, halva rogyott össze. A fehér emberek ezután bejárták a várost, s még három szerezcent fogtak el, akiket azzal gyanúsítottak, hogy szintén részük volt a két fehér ember meggyilkolásában, s ezt a három embert is agyonlőtték. A texasi kormányzó behívta a miliciát, mert attól lehet félni, hogy a szerezcentek, akik Houstonban többségben vannak, véresen meg fogják magukat boszulni.

— Após és vő. Murszky Ede esztergályos tegnap este a Tavasz-utca 8. számú házában lévő lakására hazatérve, ott találta Éberlin Károly vas-esztergályost, aki a leányának udvarolt. Éberlin a leány vőlegénye volt, de összetűzött az apával, aki erre tegnap este, mikor a leánynál találta, újra megtámadta. Éberlin futásban keresett menekülést, de Murszky utána rohant és négyszer utána lőtt. A lövések szerencsére nem találtak, de Murszky

még így is annyira megijedt tetteitől, hogy elbujdosott. A rendőrség keresi a minta-apóst.

— Megöltek egy postásklásszonyt. Zaltna, erdélyi bányavárosban meggyilkoltak egy postásklásszonyt. Az áldozat Botlár Lujza, az ottani postahivatal kiadója volt. A szerencsétlen leány egyedül lakott saját házában, mondhatni a város közepén, a postával szemben. Vasárnap hajnalban fél négy óra felé rémes sikoltozás és segélykiáltás hallatszott ki a lakásából. Az utca másik végén lakó Olt nevű nyugalmazott csendőrőrmester, aki már ébren volt, nyomban a ház felé sietett, ahonnan a segélykiáltást hallotta. Egyszerre csak a ház egy utcára néző ablaka feltárult s azon keresztül egy vértől borított női alak mászott keresztül az utcára s futva menekült az őrmester felé. Mintegy hét házzal futott odább, mikor hozzá ért az őrmester.

— Megrabolt! Meggyilkolt! Ni ott fut a tolvaj! — sikoltozott a hivatalnok és eszméletlenül rogyott össze.

Olt abba az irányba nézett, amerre a szerencsétlen nő mutatott s tényleg látta, hogy a házból egy szürke ruhás, kis termetű barna ember rohant ki és a szemközti fekvő kis erdőbe futott. Olt előbb az összeszett nő segítségére sietett, de az pár pillanatnyi vívódás után kiszenvedett. A gyilkosságot különösen az teszi rejtélyessé, hogy a házban sehol semmi nyoma nincs az erőszakos behatolásnak, vagy betörésnek. S a kulcs is a szoba zárjában belül volt. A folyosón azonban a véres harcnak iszonyu nyomai maradtak. Valósággal vérrel volt áztatva minden. Ez érthető is, mert a szerencsétlen nőt hét késszurás érte s ezek közül az egyik, a nyakán levő ütőerőt vágta keresztül. Egy verzió szerint a szörnyű véget ért nő holmija között akadtak oly levelekre, melyekből szerelmi drámát sejtenek.

— A barlanglakó. A barcánfalvai csendőrség a község melletti erdőben a hegyoldalon vajt, kimohozott üregben lerongyolódott és kiéhezett emberre akadt. Mikor az üregből kihúzták, alig birt a lábán állani. Rögtönzött hordágyon a községbe szállították és enni, inni adtak neki. Mikor némi erőre kapott, vallatni kezdtek, hogy miért lett barlanglakó. Hosszas biztatgatás után elmondta, hogy Pálkás Fedornak hívják, háza és kis földje volt Nagykirván. Felesége két hónappal ezelőtt gyermeket szült, de Pálkás azt nem akarta magának elismerni és féltékeny lett feleségére, azt hitte, hogy az megcsalja. Mikor a gyermek három hetes volt, feleségét a Nagykirva melletti erdőbe hívta és ott a gyermekkel együtt megölte és elásta őket. A gyilkosságot mintegy 40 nap előtt követte el és azóta lelkiismerete nem hagyja nyugodni. Elbujdosott az erdőbe és gyökerekkel és fűvelkel táplálkozott. A barcánfalvi erdőbe csak néhány napja került. A csendőrök a barlanglakót behozták a máramoroszi törvényszékhez, de ott semmit sem tudtak a gyilkosságról. A csendőrök Pálkást Nagykirvára vitték, hogy mi igaz Pálkás vallomásából.

— A szerelem halottja. A Lehel-utca 26. számú háza előtt ma éjjel halántékon lőtte magát Mihályi István salgótarjáni irnok és nyomban meghalt. A harmincz éves embernek reménytelen szerelem adta kezébe a gyilkos fegyvert, amelylyel először menyasszonyát akarta megölni, de ez a terve nem sikerült s csak önmagát pusztította el. Mihályi István az öngyilkosság előtt tegnap későn este besöngött a Lehel-utca 26. számú házába, ahol fölment a második emeletre Bucsovsky József gyári tisztviselő lakása elé. Sokáig kopogtatott a lakás ajtaján, ahol menyasszonya, Bucsovsky Kornélia lakott, de az ajtó nem nyílt meg előtte. Eltávozott tehát s később újra visszament szerencsét próbálni, de a házbeliek nem bocsátották be. Az elkeseredett ember eltávozott és amikor kilépett a házból, a kapu előtt föbe lőtte magát s nyomban meghalt. Az öngyilkosnál levelet találtak, melyet édesanyjának írt. Bocsánatát kéri sőtét tetteért s panaszkodik, hogy menyasszonya nem lehetett az övé. Ha életében nem bírhattam, írja tovább levelében, halálom után magammal viszem. Ugy látszik tehát, hogy előbb meg akarta ölni menyasszonyát, de a zárt ajtó ebben meggátolta. A fiatal ember holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Hamis halálhír. Tegnap a rendőri sajtóiroda híradása nyomán közölték a lapok, hogy a királyi bérpalota udvarán két hirtelen haláleset történt. A hír téves, mert csak Kovács Imre mázolóét érte a hirtelen halál, Bencsák Károly, aki a palota házfelügyelője, él és semmi baja.

— Panamázó vasúti kalauzok. A varsó-bécsi vasútvonalon hihetetlen visszaélések a nyomára jutottak, amely ugyancsak élénken világítja meg az orosz vasúti személyzet korrupcióját. Titkos följelentés érkezett a vasut igazgatóságához, amely ennek alapján vizsgálatot indított a cenzisztchani buszusokat szállító vonat ellen. A teherpályaudvar, ahol a bucsusoknak ki kellett szállniok, katonaság és rindörök vették körül, nehogy valaki megszökhessék. Az első érkező vonaton nem kevesebb, mint 735 jegy nélküli utas érkezett. A két órával később érkező vonaton pedig 605 ilyen utas volt és egy még később érkezőn 601, összesen tehát 1941 jegy nélküli utas érkezett. Hozzájárul még ehhez, hogy a harmadik vonat kalauzai már utközben értesültek valahogyan a fenyegető veszélyről és hamar leszállították még Varsó előtt vagy 500 potyautast.

— Öngyilkos vendéglősné. Csánky Mihályné, született Károlyi Katalin harminczkét éves vendéglősné ma este hét órakor a Körös-utca nyolczadik szám alatti lakásán fölakasztotta magát. Mire a mentők odaértek, már halott volt. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Szerencsétlenül járt munkás. A Franklin-Társulat Egyetem-tér negyedik szám alatti levő nyomdájában ma este félhat órakor a gépszij elkapta Mészárovcz Ferenc harminczhét éves gépmestert, és baloldalát teljesen összezsuzta. Az életveszélyesen sérült munkást a mentők a Rókus-kórházba vitték.

— Rejtélyes halál. Néhány budapesti napilap mai száma rejtélyes halálesetről ad hírt. A híradás szerint Szalay Nándor acsai gyógyszerészt a múlt heti körjegyzőválasztás alkalmával agyonütötték volna. A híradás még nagy titokzatsággal azt is elárulta, hogy a budapesti rendőrség már napok óta nyomoz ebben az ügyben. Mindebből csak annyi felel meg a valóságnak, hogy a rendőrség egy följelentés alapján felboncoltatta Szalay Nándor holtestét és megállapította, hogy az elhunyt természetes halállal halt meg, szívizélhűdés ölte meg, büntényről tehát szó sem lehet.

— Elfogott zsebtolvaj. Veszedelmes alakja volt a fővárosi pályaudvaroknak és egyéb nagyforgalmu nyilvános helyeknek Márkus Adolf galiczai származású volt kereskedő, aki a leghírhedtebb zsebtolvajok közé tartozik. Márkus évek hosszu során üzte jövedelmező mesterségét. Közben rálépett a szolid kereskedői pályára, de mert ez nem elégítette ki szunnyadó energiáját, ismét a zsebekre utazott. Ezuttal azonban rajta vesztett, mert a kitűnő férfit éppen hivatása közben csípte el a rendőrség. Beszállították az ügyészség fogházába.

— Hajókirándulás Budapest környékére. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R-T. Budapesttől az ugynevezett Kis-Dunán át Visegrád-Dömös közlekedő helyi gőzösei a legkitűnőbb alkalmat nyújtják az oly élvezetes hajókirándulások megtételére. A társaság egyik gőzöse reggel 8.00-kor indul Budapest Eötvös-térről, 8.30-kor a Batthyány-térről és 8.50-kor Óbudáról, s Szentendre, Leányfalu, Tahitótialu, Tahi, Dunabogdány, Visegrád, Nagymaros állomásokon kikötve, délután 12.00-kor érkezik Dömösre. Délután 6 órakor Dömösről visszafelé indulva esti 9-kor érkezik vissza Budapest Eötvös-térre. Ez a gőzös — péntek kivételével — naponta közlekedik. A második gőzös, amely minden nap közlekedik, a Kis-Duna mentén nyaraló hivatalnokokra való tekintettel délután 2.00-kor indul az Eötvös-térről, illetve 2.30-kor a Batthyány-térről és 2.40-kor Óbudáról és a fentebb felsorolt állomások érintésével délután 6.00-kor érkezik Dömösre. Visszafelé ez a gőzös mindennap reggel 4.00-kor indul el Dömösről és reggeli 7.00-kor Budapest Eötvös-térre érkezik. A menetdíjak e helyi járatu gőzösökön való utazásra rendkívül mérsékeltek. Így a 3 napi érvénynyel bíró oda- és vissza utazásra érvényes menetdíj jegyek ára Budapestről Szentendrére és vissza az I. osztályban 1.70 K, a II. osztályban 1.— K. Leányfalura, Tahi vagy Tahitótialura és vissza az I. osztályban 2.— K, a II. osztályban 1.20 K. Dunabogdány, Visegrád, Nagymaros vagy Dömösre és vissza az I. osztályban 2.— K, a II. osztályban 1.30 K. E hajókon való utazásra — a főváros közelében nyaralók előnyére — igen mérsékelt áru jegyfüzetek is adatnak ki. Az államhivatalnokok részére szolgáló jegyfüzetek ára különösen mérsékelt. Államhivatalnokok, katonatisztek, gyermekek féláron utazhatnak, katonák, (legénység), a II. és III. osztályban szintén. Csoportos iskolai kirándulások lényeges menettíjkedvezményben részesülnek. A hajókon vendéglő is van, amely a társaság által ellenőrzött olcsó árak és figyelmes kiszolgálás mellett gondoskodik az utasok ellátásáról.

— Bohócverseny a Beketow-czirkusban. A már sokat dicsért júniusi műsornak van egy kedves különlegessége, kilencz igen jó bohóc gondoskodik arról, hogy a közönség ne csak mulasson, hanem nevesen is. Moris és Vincent, Gontard, Armando, Tom Belling, Antony, a Marrani testvérek mind kiváló humoristák, képzelhető, hogy ezeknek sikerül a közönséget felderíteni. A „halálugrás az automobilon”, az arabs tornászó csoport csak néhányszor látható.

— Halálozások. Galantai Fekete Lajos föld-birtokos, volt megyei tisztviselő életének 70-ik évében elhunyt.

Million M., a „Werschetter Gebirgsbote” szerkesztője, egy szerencsétlen operáció folyamán Budapesteg meghalt. Holttestét levitték Verseczre, hol nagy pompával eltemették. Million 36 esztendeig állott a „Werschetter Gebirgsbote” élén.

x Amerikai Park-Ösbudavára. A remek családi mulatóhely esténként tündéres fényárban uszik. A sétányon a magy. kir. honvédszenekar monstre-hangversenye és a bersaglieri zenekar hangjai mellett szórakozik az a nagyszámu közönség, amely eped a friss levegő után. A Variété-színpadon csak néhány napig látható még a szenzációs júniusi program, ugyszintén a csodaszép Tabarin-Moulin-Rougeban is, ahol pikáns, de amellet szigoruan diszkrét táncmutatványokat látni reggeli 4 óráig. A parkhoz a legjobb közlekedési eszköz visz. A közönség kényelme szempontjából máttól kezdve a földalatti vilamos végállomásától egy „Amerikai Park” jelzésű társaskocsi ingyen viszi a vendégeket a parkba, ahol esténként Klecker híres vendéglőjében polgári árak mellett kitünően vacsorázni lehet.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Zászlók, czímerék minden kivitelben kaphatók Linhart-színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bőrbajok, hajhullás és kopaszság sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstaedter utóda Váci-utca 3. szám alatti czipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert czipőinek mindegyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba vésvé vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Dr. Hönig Izsó elektroterápiai és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szívbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x A Magas-Tátrából. A rendkívüli hőség folytán az idén szokatlanul korán kezdődött Tátrafüreden a nyári idény. E modern nagyvilági fürdő kellemes júniusi éghajlata már is igen sok hazai előkelőséget és sok külföldit vonzott a fürdőbe. A fürdőigazgatóság mindent elkövet arra nézve, hogy a vendégek kellemesen érezzék magukat a fürdőben, amely már is forgalmas nagyvilági életnek központja. Részletes prospektussal készséggel szolgál a tátrafüredi fürdőigazgatóság és az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat R. T. (Budapest, Vigadó-tér 1.)

Irex-fogpor
auto-szelencében

Automatikus porleadás — Ujj

Legtárgyabb finomságú ideális készítmény

Egy auto-szelence 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő
Ára K. 1,20.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Fővárosi Nyári Színkör. Márkus Emília második vendégjátékául: A kaméliás hölgy. Mintegy hatvan hosszú esztendőök óta hazudozik a földkerekség minden színpadán a köhögős Gauthier Margit és hazudozása nem akarnak elévülni. Ime, mi is meghallgatjuk évenként egyszer-kétszer — a Márkus Emília kedvéért és újból gyönyörködünk bennük. Tud-e valaki szebben és ravaszabban tettetni, mint mikor a nagy Emília édes mosolylyal az ajkán, visszafojtott könyekkel a szemében és zokogó szívvel bolondítja Armandót, mielőtt megszökik tőle? Dehogyan jut eszünkbe ilyenkor, hogy ez hazugság! Vagy mikor a bálon viszontlátják egymást és Armand mindent meg akar bocsátani, könyes szemmel és elszoruló kebellet veszzük tudomásul, hogy Emiliának ezt a bocsánatot vissza kell utasítania, mert így ígérte az öreg Duvalnak és így kívánja ezt az ifju Duval — jövője. Mindezt Márkustól látni — ez a gyönyörűség fölér azzal az áldozattal, hogy erőt veszünk a logikánkon és a kaméliás hölgy élete ismét meg van mentve, bárha Gauthier Margit megható vergődések közt hal is meg az ötödik felvonás végén. Vagy talán éppen ezért, mert Emiliának ez a haldoklása valami csodás, szívet facsaró és könnyet fakasztó. Így meghalni nem szokás ugyan, de színpadon szebb halált képzelni nem lehet. A közönség hálás is volt mindezekért és Emiliát tapsolta minden jelenete végén, nyílt színen úgy, mint a felvonások végén. Armandot Garamszeghy Sándor játszotta s néha jól eltalálta a szerelmes, de nem nagy esztű fiatal ur hangját, Szeghő Endre az öreg Duval Györgyöt, Tábori Rieu Gasztont, Latabár Árpád Giray grófot játszotta. A tapsból nekik is kijutott. Meg kell még dicsérni Déry Rózsit (Olimpia) és L. Mihályfi Juliskát, ki a Prudence divatárusnő szerepét egészen sikkesen adta. A rendezés ma is kitünő volt s a közönség zsufozásig töltötte meg a színhört.

D. Gy.

(*) A Magyar Zenekolában tegnap rojttatták, ma pedig befejezték az évrő vizsgálati hangversenyeket. A növendékek közül, akik tegnap játszottak és énekeltek, szigoruan véve csak Kolben Manó hegedűtanár tanítványai álltak meg derekasan a helyüket. Közülök Netter Sándor lendülettel adta elő Hubay „Csárdajelenetét”, Gottlieb Ernő pedig korrekten, de kissé bártortalanul játszotta Mendelssohn hegedűversenyét. A mai hangversenyen is a hegedűsök voltak aránylag a legjobbak, amár sem Szoyka Emil, sem Barta István még nem érett meg a kiművelési osztályokra. Szily Izabella és Rothmann Frida elég szépen adta elő két zongorán Schnöller magyar rapszodiáját, de még ők sem érték meg a harmadik kiművelési osztályra. Az énekosztályokat a már egyszer említett Stark Sámuel, továbbá Török Ignác és Lustig Ida képviselte. Az utóbbi kellemes, bár nem nagy terjedelmű hanggal énekelte Haendeltől egy áriát. Összefoglalva a három hangverseny eredményét, konstatalhatjuk, hogy a Magyar Zenekolában a hegedű- és az ének-oktatás jó kezekbe van letéve, ellenben a zongoratanítás nagyon gyöngye lábbon áll. Az intézet érdekében kívánatos volna, hogy az igazgatóság már a jövő tanévre legalább egy kiválóbb tanerőt szerződtessen a zongoratanításhoz, mert az idej zongoraprodukezők nem voltak alkalmasak arra, hogy az intézet jó hírét és a közönség bizalmát fokozzák.

a. k.

(*) Bakó László szerződése. Bakó László, a Nemzeti Színház drámai színésze — hír szerint — szerződésének leteltével megválnak a Nemzeti Színházról.

(*) A képzőművészek és a végrehajtási törvény. A Magyar Képzőművészek Egyesülete az este a Fészek helyiségeiben látogatott értekezletet tartott, amelyen a művészek tüzetesen megvitatták azokat a komoly eshetőségeket, amelyek az új végrehajtási törvény rendelkezései szerint a végrehajtást szenvedő művészeket érhetik, miután az új törvény még a művész műtárgyait sem biztosítja a lefoglalás ellen. Az értekezlet elhatározta, hogy memorandumban fordul az igazságügyminisztériumhoz és a képviselőház mlbarát tagjaihoz, hogy a magyar képzőművé-

szet mai nehéz helyzetében a művészeknek legalább az alkotásaihoz és a megélhetéshez feltétlenül szükséges kellékek mentességét nyerjenek. Ez ügyben június 25-én, csütörtökön este a Fészekben újabb értekezlet lesz, amelyre az összes magyar művészeket meghívják. Ez értekezleten bemutatják a kormányhoz intézendő memorandum tervezetét.

(*) Zenevizsgák. Somogyi Mór zongoraművész konzervatóriumában befejezték az évrő vizsgálatokat a zongora, ének, hegedű, gordonka, cimbalom és drámai előadás és az elméleti tanszakkei növendékekkel. Az intézet, mely a növendékek haladásáról mintegy tizenegy nyilvános hangversenyvel számolt be, magas művész-paedagógiai színvonalon áll és a legnemesebb irányban halad. Az ott észlelt tapasztalatok mutatják, mily lelkiismeretes gondnal történik az oktatás. Azok a jeles nevek, melyekkel a tanári karban találkozunk: így az ének Somogyi B. Carola, a würtzburgi opera v. első drámai primadonnája és Rotter Gizella, a Magyar Kir. Opera r. tagja, a zongora-tanszak élén Somogyi Mór kiváló zongoraművészünkkel, a hegedű Bakay Jenő hangversenymester és szentgyörgyi Schnur hegedűművész, a drámai tanszakon dr. Dalnoky Viktor, a Magyar Kir. Operaház művésze, a többi tanszakokon összesen mintegy huszonkét szakavatott tanár, legjobb biztosítékot nyujtanak arra nézve, hogy a növendékek gondos és nemes irányu kiképzésben részesülnek. Az intézetben, mely már tizennégy év óta áll fenn, négyezernél több növendék nyert zenei kiképzést. Az új tanév szeptember elején veszi kezdetét, azonban a beiratások és előjegyzés már most elfogadtatnak naponta 10—6-ig az intézet titkári hivatalában. (VII., Erzsébet-körút 44.)

(*) Új színház a fővárosban. Javában tanakodnak afelett, hogy az ideiglenes Nemzeti Színháznak alkalmas helyet találjanak és ezalatt egészen csendben egy új színház terve érlelődik. Arról van ugyanis szó, hogy Megyeri Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház egykori igazgatója, aki a közelmultban Budapestben, mint a Népszínház s később a Magyar Színház rendezője működött, a fővárosban egy új drámai színházat létesít. Az érdekes vállalkozásról eddig csak annyi szűrődött ki, hogy Megyeri társulatának tíz nő és tizenkét férfi tagja lesz.

(*) Új Idők. Herczeg Ferenc hetilapjának e heti számában két regény fejeződik be. Novellát az új számban Ambrus Zoltán, Scossa Dezső írtak, cizikket Keve és Farkas Pál, verset Nil és Mezei Sándor. A képek közt van a bécsi diszfelvonulás, az orsz. fényképképzés, Korányi és Than Károly, humoros felécetek a hétről stb. Az Új Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

(*) Irodalmi szenzáció. Minden ur salonnak díszére fog válni a Tolnai Világtörténelme, amelynek első kötete most került ki a sajtó alól. De ott lesz ez a díszes 8 kötetes képes világtörténelem minden egyszerű család könyves-polcán is, mert a nagy-szerű művet a Tolnai Világlapja rendkívül kedvezmény gyanánt küldi olvasóinak. A Világtörténelemről szóló prospektust, valamint mutatványszámot is szivesen küld az érdeklődőknek a Tolnai Világlapja kiadóhivatala (Budapest, Dohány-u. 16.).

6 visit Fénykép 1 f50
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

EGYESÜLETEK.

(—) Viharos közgyűlés. Az Országos Tisztviselő Szövetség tegnap este tartotta meg ez évi rendes közgyűlését. A Szövetség az elmúlt évben nagy válságon ment át, amennyiben elnöksége és tisztikara lemondott. A lemondás oka a személyes torzsalkodáson kívül abban rejlik, hogy a szövetségi tagok tagsági díjaikat nem fizették be. A közgyűlés elnök hiányában Arany Dániel főtákar nyitotta meg, aki évi jelentésében hosszasan foglalkozott a Szövetség válságos helyzetével. A szövetségi tagok egy kis töredéke a jelentéshez szólva, indítványozta a szövetség feloszlását. Viharos jelenetek követték ez indítványt. A többség kemény szavakkal illette az indítványozókat. A közgyűlés végül elfogadta Böhm Sándor ellenőr azon közvetítő indítványát, hogy egy-

előre a szövetséget fentartják s folyó évi december vége előtt tartandó rendkívüli közgyűlésen fognak dönteni a szövetség további sorsa felett. A pénztári jelentések kerültek ezután tárgyalásra. A közgyűlés végül elhatározta, hogy a hátralékos tagdíjakat per útján fogja behajtani s nyomban utasította a jogtanácsost a perek folyamatba vételére.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-89.

Gyógyítványozók:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Időgyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralízis).
Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véreredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebetegségek (Elégtelenség, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbetegségek. Bőrvizsgálatok.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.
Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

Az idei közgyűlések során talán a főváros tanácsának mai értekezlete volt a legtárgyalogabb. A gazdag napirendet minden különösebb emóció nélkül tárgyalták le, szigorúan ragaszkodva a tárgyhöz. Ez a nagy szigorúság természetesen nagyon is a helyén volt, ha tekintetbe vesszük, hogy e gyors menet mellett is este nyolcz óráig tartott az ülés. Pótlásra pedig éppenséggel semmi kedvet sem mutattak a városatyák, sőt még a szünetek előtti utolsó közgyűlést is július 6-ikáig halasztották el. A nagy melegben elvégre nem a legkellemesebb nyaralás a főváros forró vitái közgyűlése.

Részletes tudósításunk a következő:

A közgyűlésen Pillepp Kálmán főpolgármester elnökölt. Az ülés elején a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult az elnök javaslatához, hogy a következő ülést július 6-án tartásuk meg. A napirendre térés előtt Wiegan József azt indítványozta, hogy a sertésvásárpénztári ügyet vegyék le a napirendről és hogy a tanács ez ügyben a nyári szünet után tegyen előterjesztést. Hecht Ernő, Folkusházy Lajos és Vázsonyi Vilmos hozzászólása után az elnök elrendelte a szavazást arra, hogy a közgyűlés kívánja-e az ügynek azonnal való tárgyalását, vagy pedig hozzájárul ahhoz, hogy csak az ősszel vegyék elő. A szavazás szerint az ügy csak majd az ősszel kerül tárgyalás alá.

A budapesti szegénysorsú tudóbeteg-szanatórium-egyesület azt kérte, hogy a szanatórium megnövelésének a céljára engedjen át a főváros újabb 18.000 négyzetméteres területet.

A tárgyhöz Rónay Károly, Heltai Ferenc, Pető Sándor, Thék Endre, Baranyay Sándor, majd dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos szóltak, mire a nagy többség változatlanul elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint az ügyet erejükkel feltehetően támogatni fogják.

A központi tüzelőszertárház ügyével kapcsolatosan Pető Sándor, Baránszky Gyula, báró Herzog Péter hozzászólása után Bódy Tivadar tanácsos kelt a tüzelőszertárház intézményének védelmére és kimutatta, hogy aránylag kevés költség-

gel (160.000 koronával) olyan tárházat építettek, amelyre a Máv. igazgatósága kijelentette, hogy ebben az évben bármikor hajlandó átvenni. A közgyűlés éljenzéssel és nagy tetszéssel fogadta Bódy tanácsos felszólalását és elfogadta a költség pénzbeli fedezetére vonatkozó javaslatot.

A légszuszgyárak próbabeosztására kiküldött bizottság tagjainak a díjazása tekintetében azt javasolja a tanács, hogy adjanak nekik egyenként 50-50 ezer koronát, ezenkívül kapjanak a főváros részéről kiküldött szakértők egyenként 20-20 ezer koronát. Ezzel szemben Baránszky Gyula, mellette Hecht Ernő szólaltak fel. Vaszilievits János alpolgármester, mint a pénzügyi bizottság elnöke, megjegyzi, hogy a szakértők egymaguk végezték a beosztás munkáját, ebben senki sem segédkezett nekik. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Hanvay Sándor eddigi VIII. kerületi előjárónak egyhangúlag megszavazták 3000 korona évenkénti személyi pótlékot.

Az interpellációk során Szöcs Elek az Orbán- és Mártonhegyi területek szabályozását sürgeti és kívánja a farkasréti átjárók rendezését. Lendli Adolf gondoskodást kíván a felől, hogy addig, amíg a Lánchíd a javítás idején el lesz zárva a közlekedéstől, valamely módon, például ideiglenes hid építésével fentartassék a Pest és Buda közötti összeköttetés. Baránszky Gyula a nagyobb füstöt terjesztő gyáraknál és vállalatoknál a füstemésztő készülékek kötelező alkalmazását kívánja.

Két evezős-egyesület dunai parterterületet kért bérbevétele végett. A közgyűlés Telkes Aladár pártoló felszólalása után a kérelmet teljesítette.

Az egyes I. kerületi térségek parkozásának az ügyével kapcsolatosan Lendli Adolf azt kívánta, hogy nemcsak ezeken az új területeken, hanem a régi-újakon is minél nagyobb mértékben szaporítsák az ingyenes padok és székek számát. (Általános helyeslés.)

Az omnibusz-társaság engedélyt kért arra, hogy a városligeti mulatóhelyekre külön kocsikat járathasson. A tanács javasolja az engedély megadását.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a Városligeti Szinkör igazgatójának, Feld Zsigmondnak a jövő év tavaszán együttesen adják ki a négy évi szubvenczióját, vagyis 48.000 koronát. Apróbb ügyek elintézése után a közgyűlés este nyolcz órakor végződött.

A gázgyár és a munkások.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 24.

A gázgyár igazgatósága és a vállalat munkásai ma kezdték meg a tárgyalást az új bérszerződés érdekében. A régi szerződést a munkások július elejére felmondták s az újonnan előterjesztett memorandumban tulzolt követelésekkel lépnek fel. Ezeknek a követeléseknek jórésze hatalmi kérdés, mely a béremelésen s a munkaidő megrövidítésén kívül, a gyárakban való kormányzásra, a rendezés jogának a munkások kezébe való átengedésére irányul. Eltekintve, hogy a munkások mindezt a kivánatos felelősség nélkül akarják elérni, ez a változás pénzben kifejezve az eddigi 1.727.133 koronával szemben évi 1.098.041 korona emelkedést jelent, vagyis az évi munkabéreköltséget 2.825.174 koronára emeli. Ez a bérek 63,5 százalékkal való emelése.

Az új szerződés megvitátását ma kezdték meg. A tárgyalásra a kereskedelmi miniszter elküldte Téglássy István miniszteri tanácsost és Magyarits Ágost ipari főfelügyelőt, a fővárost Vossits Károly tanácsos, Kallinger Mihály vezetéki igazgató, Kalmár Dezső főmérnök és Szabó Imre tiszti ügyész, a rendőrséget Andréka Károly fogalmazó képviselte.

A tárgyaláson Radocza János elnökölt s kijelentette, hogy a kormány és a hatóságok képviseletében a gázgyár igazgatósága is, a munkások képviselői is azt a meleg érdeklődést látják, amellyel a hatóságok a munkaadók és munkások között fölmerült kérdések iránt viseltetnek. Azután elmondotta, hogy az utolsó három évben nagyon rossz tapasztalatokat tettek. A fegyelem egészen meglazult, a munkateljesítmény a minimumra redukálódott, a munkások a szerződés ellenére állandósították a bizalmiférfi-rendszert, ami olyan villongásokra adott okot, hogy a gyár vezetői a gyár

zavartalan működéséért nem vállalhatnak felelősséget. Azért bejelenti, hogy az igazgatóság a munkaidő és munkaidő dolgában hajlandó minden lehető akceptálni, de azokat a pontokat, amelyek a fegyelem és a zavartalan üzem fentartását kockáztatják, nem fogadja el. Nem akceptálja, hogy a társaság csak szervezeti munkást alkalmazhat, hogy a gyárban csak szervezett munkás dolgozhatik, nem ismeri el a bizalmiférfi-rendszert sem. Előterjesztette azután az igazgatóságnak írásban foglalt feltételeit, a melyek a következők:

A légszuszgyárak igazgatósága és a légszuszgyári munkások között 1905. július 15-én kötött, szerződésben kifejezett elv, amely a munkások fölvétele tekintetében a légszuszgyárak igazgatósága javára korlátlan szabadságot, a munkások részére pedig a szervezkedési szabadságot biztosította — továbbra is fentartatik. Hogy ez elvnek a gyakorlati életben való alkalmazása körül félreértések lehetőleg kiküldtessenek, e kérdésben a következő megállapodás létesült:

A légszuszgyárak igazgatósága mindegyik gyárvezetősége útján szabad belátása szerint, minden idegen tényező befolyásának teljes kizárásával alkalmazza munkásait, tekintet nélkül arra, hogy azok valamely munkásszervezethez tartoznak-e vagy sem.

Az igazgatóság kijelenti, hogy teljes mértékben elismervén a munkások szervezkedési szabadságát, munkásainak a szakszervezetekhez való csatlakozását semmi tekintetben nem korlátozza; a munkások alkalmazásánál a szakszervezethez való csatlakozás kérdését vizsgálat tárgyává tétetni nem engedi; a nagyobb alappérrel összekötött munkanemekbe való beosztásnál az a körülmény, hogy a munkás tagja-e valamely munkásszervezetnek, sem javára, sem kárára szolgálni nem fog.

A szakszervezetekhez tartozó munkásoknak tilos a szakszervezetekhez nem tartozó munkástársakat sértegetni vagy bántalmazni. Az igazgatóság minden ilyen mű sértést vagy bántalmazást meg fog torolni.

Az igazgatóság a bizalmiférfi-rendszert el nem ismeri. A gyárak szolgálati és üzemi rendjét az igazgatóság szabad belátása szerint állapítja meg; ebben senki beavatkozását el nem tűri. Szabad belátása szerint állapítja meg tehát azt is, mely munkák végeztesenek a gyárak számára vállalkozók által.

Amely munkás azon a czímen, hogy bizalmiférfi, a szolgálati és üzemi rendbe beleavatkozik, a szolgálati előjárók intézkedését bírálat tárgyává teszi, magát munkástárs védelmezőjének feltolja, a szolgálatból felmondás nélkül azonnal elbocsáttatik.

A gyárak területén gyűlést tartani, a munkástársakhoz beszédet intézni, pénzt gyűjteni nem szabad. Tilos megkísérteni annak ellenőrzését, vajjon a munkások szakszervezetekhez tartoznak-e? A gyárvezetőség engedelmé nélkül a gyár területén nyomtatványt, hirdetményt, felhívást kifüggeszteni vagy szétosztani tilos.

Aki e szabályok ellen vét, felmondás nélkül azonnal elbocsáttatik.

Hosszu vita volt azután a tárgyalás rendjéről s elfogadták, hogy első sorban az igazgatóságnak fenti feltételeit tárgyalják. A munkások képviselői kijelentették, hogy a kérdés annyira fontos, hogy megbízókkal kell megvitatniok. Kérték, hogy halasszák el a tárgyalást, hogy az igazgatóság feltételeit a munkások gyűlése elő terjeszthessék. Az igazgatóság hozzájárult a munkások kérelméhez s a tárgyalást péntek délelőttre halasztották.

A munkások holnap este nyolcz órakor tartanak gyűlést, amelyen az igazgatóság feltételeit megvitatták.

(A főváros környékének megmagyarosítása. A belvárosi iskolaszék dr. Acsay Antal egyetemi tanár elnökölte alatt tegnap ülést tartott, amelyen Körömy János iskolaszéki gondnok azt a szomorú jelentést terjesztette elő, hogy a Budapest környékéről, főleg a Csepel-szigetről a főváros tanoncziskoláiba járó tanulók közt feltűnően sok a németajku és hogy ezek a sváb gyerekek nem szívesen tanulnak magyarul. Az iskolaszék Körömy javaslatára elhatározta, hogy erre a sajnálatos körülményre felhívja dr. Petri Mór pestvármegyei tanfelügyelő figyelmét és egyben megkéri a tanfelügyelőt, hogy a főváros környékén fekvő községek iskoláinak megmagyarosítására kövessen el minden lehető.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzsorultásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orrontott gyomrot
2 óra alatt tel.
jesen rendbe hozza
Első üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

(Az állatkert berendezése. A főváros törvényhatóságának azt a határozatát, amelyvel az állatkertben tervezett munkáslakások, gazdasági épület, istálló, jégverem, kerítés stb. és az ezekkel kapcsolatos rendező-munkálatok költségeire 100,000 koronát szavazott meg, a megvásárolt állatok és az állatkert első berendezésével kapcsolatos költségeknek visszatérítésére (amelyet a községi alaphól előlegeztek) 64,785 korona 17 fillért, tehát együttesen 164,785 korona 17 fillért, a belügyminiszter jóváhagyta.

(A borbélyokra vonatkozó rendelet. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a főváros közgyűlésének a borbély- és fodrász-munkával foglalkozó munkaadók és segédzemélyzetnek munkaviszony ügyében alkotott szabályrendeletét.

TORVÉNYSZÉK

§ Ferencz Ferdinánd trónörökös porvesztés. A római polgári törvényszéket már hosszabb idő óta foglalkoztatja az a pör, amelyet Nobili Gusztáv, Hohenlohe herceg bibornok örököse indított Ferencz Ferdinánd trónörökös, a Róma közelében fekvő Tivoliban levő híres Villa d'Este tulajdonosa ellen, annak a költségek megtérítésére, amelyet a hatalmas épület jókarban tartására fordított. Most azt jelentik nekünk Rómából, hogy a föllebbezési törvényszék tegnapielőtt döntött ebben az ügyben és kötelezte Ferencz Ferdinánd trónörökös, a villa tulajdonosát mindazoknak a költségeknek a megtérítésére, amelyet a modenai herceg halála óta egészen Hohenlohe bibornok haláláig az épületre fordítottak.

§ Ivánka Milán képviselő pöre. Ivánka Milán orsz. képviselő ellen a pozsonyi törvényszék a bazini választókerületben elmondott programbeszédéi miatt ötrendbeli izgatás címén bünvádi eljárást indított. A tárgyalás június 9-ére volt kitűzve, a bíróság azonban a tárgyalást elhalasztotta, mert szükségesnek találta, azoknak az iratoknak a kikérését, amelyek a képviselőház bíráló bizottsága által Ivánka ellen indított vizsgálatra vonatkoznak. A törvényszék a tárgyalás újabb határnapjául július 31-ét tűzte ki.

§ Affér a versenypályán. A millenáris versenypályán május 21-én érdekes labdarúgó-verseny volt, amelyet rendkívül nagy közönség nézett végig. Az egyik páholyt Siklós Aladár, a Törlesztési Bank tisztviselője foglalta le a családjával. A mérkőzés legizgalmasabb fázisában közvetlenül Siklós páholya előtt megállott Weisz Richárd, az ismertnevű atléta s meglehetősen széles vállával teljesen elzárta a kilátást. Siklós Aladár előbb halkán, majd türelmetlenebb hangon tiltakozott és ismételt felszólította Weisz Richárdot, hogy üljön le.

— Nem ülhetek le — felelte az atléta, vérlázító nyugalommal — mert nincsen hely.

— Ha nem megy el előlem, pofonütöm — mondta idegesen a bankhivatalnok, mire Weisz Richárd szó nélkül fejbevágta.

Az ütés következtében Siklós összeesett s a mentők szállították el. Másnap testi sértés miatt feljelentette Weisz Richárdot, aki a mai járásbírószági tárgyaláson azzal védekezett, hogy a pofon szó halatára önkéntelen mozdulatot tett, amelynek testi erejénél fogva nem várt kellemetlen következményei lettek. A bíróság beidézte tanúnak Hock Jánost is, aki azonban Párisban van s így nem jelenhetett meg. A bíróság ezért a tárgyalást elnapolta.

§ Egy építőmester csődje. Krausz Gábor fővárosi építőmester öt esztendővel ezelőtt csődbe jutott. Hitelezői, minthogy kielégítést nem kaptak, csalárd bukás miatt feljelentést tettek Krausz ellen, akinek ügyét hosszadalmas vizsgálat után még a múlt évben tárgyalta először a büntetőtörvényszék. A tárgyalás azzal végződött, hogy a bíróság pótvizsgálatot rendelt el. Ennek befejezése után most került az ügy újra a büntetőtörvényszék elé. Két napig tárgyalta a bíróság Szepessy bíró elnöklésével a bűnügyet. A tárgyalás adataihoz képest dr. Vargha királyi ügyész csakis vétkes bukás vétségének vádját tartotta fenn. A bíróság dr. Pető Sándor védelme után Krausz Gábort vétkes bukás vétségéért 200 korona pénzbüntetésre ítélte azért, mert üzleti könyveit nem vezette szabályszerűen. Az ítélet ellen a vádlott felebbezett.

(§) Leleplezett orgazdák. A múlt év tavaszán Varga Jenő rovott multu egyén több társával együtt kirabolta Fliegel Vilmos bécsi ékszerész üzletét. Mintegy 20,000 korona értékű ékszer tűnt el s a betörők a nyomozás adatai szerint Budapesten értékesítették a zsákmányt. A fővárosi rendőrség annak idején a bécsi rendőrség megkeresésére széleskörű nyomozást folytatott ebben az ügyben, de

hosszu ideig nem tudott az elrabolt ékszerek nyomára akadni. Végre egy másik betörés vezette nyomára a rendőrséget. Ismeretlen tettesek a mult év őszén alaposan kifosztották Majtin József fővárosi ékszerész üzletét is. A tetteseket nem sikerült kézre keríteni, de több adat volt arra, hogy Majtin Márk zálogházi becsüs, a kifosztott ékszerész testvére, továbbá Löwi Adolf zálogházi becsüs és Glück Salamon hálaló voltak az orgazdák. A rendőrség házkutatást tartott Majtin Márk lakásán s ekkor megtalálták — nem Majtin József — hanem a bécsi ékszerész ékszereit. A nyomozás további folyamán kiderült, hogy Majtin és Löwi Glück Salamon hálalótól kapták az ékszereket, aki viszont Varga Józseftől vette át azokat értékesítés végett. Varga Józsefet a bécsi bíróság időközben öt évi fegyházra ítélte, Majtin Márkot, Löwi Adolfot és Glück Salamont pedig orgazdaság büntette címén ma vonta felelőségre a budapesti büntetőtörvényszék.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági érdekképviselő.

— Törvényjavaslat a mezőgazdasági kamarákról. —
Budapest, június 24.

Darányi földművelésügyi miniszter idei budget-beszédében említést tett arról a szándékáról, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőről mielőbb javaslatot terjeszt a Ház elé. Meg is bizta Rubinek Gyulát, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóját és Bernát Istvánt, a Magyar Gazdaszövetség igazgatóját a törvénytervezet elkészítésével. A törvénytervezet ma látott napvilágot s megnyugvással konstatáljuk, hogy alkalmas arra, miszerint a magyar mezőgazdasági érdekkörök minden felmerülő kívánalmait kielégítse ebben a nagy horderevű bíró kérdésben, mely több évtized óta vár immár megoldásra.

Az 1907. évben Székesfehérvárott megtartott első országos gazdakongresszus óta ugyanis folyton folyvást sürgetik a magyar gazdaközvélemény és annak társadalmi szervezetei egyaránt a mezőgazdasági érdekképviselőnek törvényes formába való öntését. A gazdatársadalom szervezésének szükséges voltát már a Gorove miniszter által 1868. évi június 14-re egybehívott országos gazdasági értekezlet is hangsúlyozta. Hogy mindennek dacára csak manap — közel egy emberöltő eltétele után — jutunk el odáig, hogy a gazdasági érdekképviselő törvényes alapra fektetése a megvalósuláshoz van közeleddőben, annak oka csak részben a mindenkori kormányok nemtörődomsége, mert sok része van ebben a kérdésben a közvetlen érdekelt gazdatársadalomnak is. Mert bár a kérdés a gazdatanácskozásoknak 1892. év óta ugyszólván állandó anyaga, egyöntetű megállapodás a magyar gazdatársadalom széttagoltsága folytán csak hosszú évek kitaró munkája nyomán jöhet létre az érdekképviselő szervezése tekintetében. A millenáris évben megalakult Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, melyben a vidéki gazdasági egyesületek túlnyomó része képviselve van, már megalakultakor működésének legfontosabb program-pontjával jelölte meg a mezőgazdasági érdekképviselő törvényhozási uton való szervezésének az eddiginél nyomatékosabb sürgetését. A szövetség tizenkét éven át számos ízben szorgalmazta is a kormányt, míg végül Darányi földművelésügyi miniszter a gazdasági körök sürgető óhajátának engedve, a télen megbízást adott Rubinek Gyulának és Bernát Istvánnak a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat kidolgozására.

Az előttünk álló javaslat a tervezők két évtizedes közgazdasági és szociális téren kifejtett munkálkodásának leszűródött anyagahalmazán épült fel s az egy emberöltő óta vajdó kérdést nagy tapintattal, a tárgy kellő ismeretével s ahhoz értéssel foglalja törvényszakaszokba. A tervezők a megoldás formájaként a kamarai rendszert választották; az alakba öntés a kötelező társulás és az önmegadózottság alapján történik, anélkül azonban, hogy a meglévő önkéntes társulás alapján ma is működő gazdasági egyesületek és egyéb gazdaszervezetek autonómiaja, cselekvési szabadsága bémittatnék. Ezeknek a testületeknek erőfelfejtését, működése hatékonyabbá tételét hivatottak elősegíteni a szervezendő kamarák, melyek a kataszteri tiszta jövedelem alapján a bir-

okra rótt kamarai illetekből jelentékeny erőforrásokkal fogják ellátni a független gazdatársadalmi szervezeteket, melyek ezen erőforrásokot megérdemelték volna már a multban is, hiszen a mezőgazdasági közigazgatás munkájából bőven kivették a részüket.

A törvénytervezet a kamarai rendszer kiépítését egy a földművelésügyi miniszter által a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége véleményének meghallgatásával kinevezendő országos mezőgazdasági kamarára ruhazza, olyként, hogy az országos kamara fogja megállapítani, hogy hol létesítendő a mezőgazdasági kamarák és mily működési területtel? A létrejövő kamaráknak a gazdasági egyesületekkel való viszonyát az országos kamara fogja megállapítani. Megteremtí tehát a törvénytervezet a kereteket, de a kamarák voltaképpen kiépítését a gazdasági egyesületekben önkéntes társulás alapján működő gazdatársadalomra bizza. Ez helyénvaló is.

A javaslat az érdekképviselői munka főbb irányelveit a létesítendő kamarákra nézve 1. a kezdeményezés és véleményezés, 2. végrehajtás és ellenőrzés, 3. társadalmi, azaz agitatórius működésre fekteti. A kamarák mellett parallel és függetlenül működő, meglévő gazdaszervezeteknek a törvényjavaslat értelmében irányító befolyás biztosítottatik a mezőgazdasági közigazgatásban. Igen jól fejt ki a javaslat indokolása, hogy a mezőgazdasági kamarák és szabad társulás alapján álló gazdasági egyesületek egymásra utalt tényezők, melyeknek egymással szerves kapcsolatban kell lenniök. A szerves kapcsolat elvét leszögezi ugyan a tervezet, de a kivétel tekintetében — igen helyesen — direktívákat nem nyújt, mert hiszen az önkéntes társulás alapján álló gazdasági egyesületeknek az országos kamarába kiküldendő tagjai fogják megállapítani a kamarák és egyesületek egymáshoz való viszonyát.

Az újabb idők agrár törvényhozási alkotásai között kevés akad, amely konstrukció tekintetében a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat-hoz hasonló erőteljes alapra volna fektetve. A huszonegy szakaszból álló javaslat világosan, a szövevényes, nagy kérdést teljesen felölölve, úgy oldja meg, hogy más érdekkörök nem sértsék, a magyar gazdasági politika helyes kialakulásának s ezzel együtt mezőgazdaságunk föllendülésének és megismosodásának alapköveit hordja egybe s emeli erős épületté.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy a földművelésügyi miniszter szerencsésen választotta meg azokat, akikre a javaslat elkészítését bízta, akik agrárkérdésekben a magyar gazdaosztály érdekében eddig is tagadhatatlanul nagy és eredményes munkálkodást fejtettek ki s azt most ezzel a törvényjavaslat tétő alá is juttatták.

Valóban helyesen jegyzete meg a földművelésügyi miniszter a minap Parád fürdőben mondott beszédében, hogy „nem a minisztériumok bírójában készült ez a javaslat, hanem azok készítették, akik a mai társadalmi gazdasági érdekképviselőnek a leghivatottabb szócsövei”.

Darányi tízeves földművelésügyi miniszteri működése alatt az agrártörvények egész sorozatát alkotta meg s a magyar földművelési ügyek vezetésében elért sikereit még ellenségei se tagadják, mert ez alatt a decennium alatt többet tett a magyar mezőgazdaságért, mint elődei valamennyien. Az új törvényjavaslat törvényerőre emelése és kellő végrehajtása révén pedig most új életet fog önteni az eddig elszórtan, széttagoltan működő gazdasági szervezetekbe, melyek megerősödve, a nemzeti vagyonsodásnak hatékonyabb tényezőivé válnak a közel jövőben. Ebben a törekvésben Darányi a magyar gazdaosztály hálájára és elismerésére és egyben odaadó támogatására bizton tarthat számot.

Rubinek és Bernát előadói tervezete két czimben huszonegy szakaszt foglal magában. Az első czim három fejezetben intézkedik általában a mezőgazdasági kamarákról. A második czimben az Országos Mezőgazdasági Kamaráról általában szól.

Az első czim első fejezete a mezőgazdasági kamarák alakítása, szervezete és felügyeletét tárgyalja és kimondja, hogy a mezőgazdasági kamarák működési területét és székhelyét első ízben a felső legfőbb jóváhagyásának kikérésével és az Országos Mezőgazdasági Kamara meghallgatásával a földművelés-

ügyel miniszter állapítja meg. A második fejezet, a mezőgazdasági kamarai tagok jogviszonyát sorolja fel. A mezőgazdasági kamara áll: bel- és kültagokból. A harmadik fejezet a kamarai illetékeket említi meg, amennyiben a kamarák kiadásait, ha azokat az államsegély nem fedezi, az egyes birtokosokra, a fil- lérek mellőzésével, kikerekített kat. tiszta jövedelem arányában osztják fel.

A második cím első fejezete az Országos Mezőgazdasági Kamara alakítása, szervezete és felügye- letére vonatkozik. És pedig: Az Országos Mező- gazdasági Kamara tagjait első ízben, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugys mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége meghallgatásával a földművelésügyi miniszter nevezi ki. A kinevezett tag- gok száma nyolczvan. Az ügyek állandó vitélre az elnök mellé legfeljebb harmincz tagból álló tanács választandó. Az Országos Mezőgazdasági Kamara költségeit fele részben az állam, fele részben a mező- gazdasági kamarák viselik. A második fejezet, az országos mezőgazdasági kamarai tagok jogviszonyá- ról szól. Ezek, küll- és beltagokból állván, a mező- gazdasági kamarák elnökei és azok közgyűlése és az Országos Mezőgazdasági Kamara által kijelölt gazda- testületek és szövetkezetek elnökei és azok köz- gyűléséből kiküldött három-három tagból választot- takból áll. Az Országos Mezőgazdasági Kamara köz- gyűlése által a kiválóbb gazdasági szakértségek sorá- ból választott legfeljebb husz egyén, akik tanács- kozási joggal bírnak, szintén tagjai a kamarának. A törvény végrehajtásával a földművelésügyi miniszter bizatik meg.

Az indokolás általános elveket állít fel. Szüksé- gessé teszi a kamarák szervezését az, hogy az egyes kereseti ágak óriási változása, amelyet a szabad ver- seny elvének a gazdaságpolitikában való térfoglalása előidézett, a mezőgazdaság hátrányára vannak. A sza- bad verseny által kérelhetetlen küzdelembe állított gazdasági tényezők azonban egymásra utaltságuk tu- datára ébrednek s előbb társadalmi, majd törvényho- zási uton létesülnek érdekképviseleti szervezetek. Az érdekelt gazdasági tényezők közül a tömörülés szük- ségességét és fontosságát legelőbb a kereskedelem látta át, majd utána az ipar és így a mezőgazdasági kamarák is az összességnek érdekeit mindenkor kellő súlylyal képviselni és előmozdítani fogják.

A galicziai petróleumipiacz könnyítése. Ismét- len megemlékeztünk már arról a válságról, mely a galicziai petróleumipiaczon tört ki a váratlanul nagy túltermelés miatt. A termelők az osztrák kormány- hoz fordultak segítségért. A kormány — miként Bécsből jelentik — hajlandónak is mutatkozott a nyersolajipiacz könnyítésére olyképen, hogy 30.000 vagon nyersolajat vásárolt a termelőktől. E renge- teg mennyiségű nyersolajat a kelet-galicziai vasutak mozdonyainak fűtésére használják föl. Az osztrák vasuti miniszter, dr. Derschatta, ugyanis azt ter- vezi, hogy a lebergi, staniszlau és a czernowitzi igazgatóságok összes vonalain a petroleumüzemeltet- honosítja meg. E czéllal a mozdonyok tülszekeré- nyeinek szükséges átalakítását már a közel jövőben megkezdik és a nyersolaj megfelelő tisztítására és mellékterményeinek kivonására egy tisztított létesí- tenek. A 30.000 vagon nyersolajat — mely a galicziai vasutak két évi szükségletét fedezi — a kormány 2 korona 42 filléres alapárrel veszi át, tehát jóval magasabb árat fizet, mint amekkora a legutóbbi piaci ár volt. A termelők így 7 milliónyi rendeléshez jut- nak, amely nagy könnyítésükre szolgál. A kormány egyébként, ha a nyersolajtermelők megfelelő szer- vezetet alkotnak s e révén biztosítékot tudnak nyu- jtatni, hajlandó még további négy évre beszerezni a vasutak részére szükséges nyersolajat, úgy hogy ez esetben mintegy 100.000 vagonra tehető a galicziai petróleumipiacz ezirányú állami megrendelése.

A Magyar Aszfalt r.-t. nagy munkája. Nagyvárad város tanácsa — amint értesülünk — minden pályá- zat mellőzésével az összes járdák aszfaltozásával a Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaságot bizta meg.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége. A Budapesten tartott nemzetközi szövetkezeti kongressz- szuson merült fel az eszméje egy, a magyar szövet- kezeteket egyesítő szövetség alakításának. A szövetsé- g megalakulását eddig sok akadály késleltette, többek között a politikai zavarok is, újabban pedig a kereskedelemügyi miniszter kifogásolta több tekintetben a hozzá felterjesztett alapszabályait a szö- vetségnek. A visszaküldött alapszabályokat revízió alá vették s most Parádóv végleg megalakult a Ma- gyarországi Szövetkezetek Szövetsége. Az alakuló gyűlést Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, mint a Magyar Gazdaszövetség elnöke, nyitotta meg. A tanácskozásokat később gróf Majláth József ve- zette. Dr. Horváth János előadó bemutatatta a módo- sított alapszabályokat, egyúttal bejelentette, hogy ed- dig 17 magyarországi szövetkezeti központ csatlá- kozott a szövetséghez.

A Steinhercz-ügy epilógusa. A mult évbeli favál- ságnak az a kiemelkedő epizódja, amely Stein- hercz B. bukásához fűződik, még mindig ad anya- got a beszélgetésre. Ismeretes, hogy Steinhercz nagyban igénybe vette jóakarói giróját s az ilyen szívességi aláírásokkal megspékelt váltókból éppen eleget őriz némely bank a pénzszekrényében. Így Steinhercz egykori háziura, Boschán Jakab, egy törpebank volt alelnöke is nagy összegben girált a halvégzettü fakereskedőnek s ezekből a váltókból bőven kijutott a Központi Kereskedelmi és Iparbanknak. A bank nagy összeg- gel belemászott a Steinhercznek való hi- telezésnél, de a Boschán-féle obligó érvé- nyesítése körül bajok vannak. A bank ugyanis nemrégiben teleggönyvi végrehajtást vezetett a ke- zes V., Hold-utca 23. szám alatti házára egy ízben 80.000 korona, újabban meg 100.000 korona erejéig. Ezt a két tételt azonban anyagilag biztosítani ezen a házon nem lehet, mert az épületen jelentékeny ősz- szegű betáblázás van első helyen.

Az Iparegyesület gyűlése. Az Országos Ipar- egyesület végrehajtó bizottsága Matiekovits Sándor elnöklete alatt tartott mai ülésén Gelléri Mór igaz- gató jelentette, hogy Mauthner Emil, az egyesület megbízottja, exportérdekeink fejlesztése czéljából el- indult oroszországi útjára és onnan értesítést is küld-ött munkássága megkezdéséről. Az egyesület kez- deményezésére a kereskedelmi miniszter a hazai ha- tóságokat utasította, hogy az ócska anyagok eladásá- nál elsősorban a hazai iparosok ajánlatait vegyék figyelembe. Az iparfejlesztési emlékirat kritikáját az igazgatóság több szakfejtő közreműködésével mind a tíz főcsoportra és ezenfölül az élelmiszeri iparok cso- portjára nézve is egybeállította és az érdekeltség leg- szélesebb rétegeinek tudomására hozza. Igazgató je- lentést tett arról, hogy Franciaországból jött komoly tudakozódásokra a magyar ipari alapítások kiegészí- tése és betetőzése tekintetében az egyesület irodája részletes emlékiratszerű fölvilágosításokat adott. A munkáslakásoknak a nagyobb gyártelepekkel kap- csolatban a fővárosban és a vidék nevezetesebb ipari központjain való létesítése tárgyában beérkezett ja- vaslatokkal a gyáripari szakosztály tüzetesebben fog foglalkozni. Ullman Adolf alelnök jelentését az egye- sületnek a kivándorlási tanácsban való megfelelő kép- viseltetéséről a bizottság köszönettel fogadta. Több folyó ügy elintézése után végül a bizottság felkérte dr. Kornfeld Mór, hogy az Országos Munkásbiztosi- tási Pénztár alapszabályainak módosítására vonatko- zólag az egyesülethez érkezett elvi fontosságu mó- dosítások érvényesítéséről alkalmas módon gondos- kodni sziveskedjék. Az ülés után Thék Endre alelnök bemutatta az egyesület jelentékenyen kibővített új helyiségeit, melynek átalakítási munkálatait szép si- kerrel vezette.

A bankkارتel nem kötötték meg. A fővárosi pénzüzetek — mint ismeretes — már hetek óta tárgyalnak azon, hogy betéti-, leszámolási- és egyéb üzleteiket egyenlő feltételek mellett bonolytsák le. A vezető bankok már meg is állapodtak egymással s azután a kisebb bankokat is belevonták a kartel- tárgyalásokba. Így a Belvárosi-, Lipótvárosi-, Erzsé- betvárosi takarékpénztárt. A kartel már létre is jött volna, azonban az utolsó pillanatban Elek Pál, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigaz- gatója, kijelentette, hogy intézete nem hajlandó a kartel feltételeit elfogadni, mert az lehetetlenné teszi a versenyt és abból haszna csak a nagy bankoknak lesz s mert a bankkارتel a szabadverseny kizárását jelenti. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ezen álláspontja természetesen kellemetlenül hatott a nap-nap után tanácskozó bankokra s ennek tulaj- donítható az, hogy a kartel, melynek ma kellett volna megalakulnia, nem alakult meg. Ami késik, azonban — nem mulik. Pár nap múlva meglesz a kartel.

A waggonkölcsönző társaságok üzletmenete ál- talában kedvezőnek mondható, különösen a speciá- lis czélokot szolgáló waggonok dolgában, melyek- ben nagy a kereslet. Ugy az osztrák vasutiforgalmi intézet, mint a Magyar Vasutiforgalmi R. T. eladták régi normál-kocsijaikat s most új waggonokat épít- tetnek, még pedig a réginél nagyobb "ordképesség- gel. A társaság érdeklőrébe eső közúti vasutak is igen jó üzleteredményeket mutatnak föl, mint pl. Nagyváradon, Aradon, Debreczenben stb. Az Első Waggonkölcsönző R. T. is hosszabb időre elhelyezte összes kocsijait.

Megszűnt a zománc-kartel. Ez is ritkaság ám ebben a szörnyen karteles világban! A magyar és osztrák zománcgyárosok kartelle három évi fenn- állás után megszűnt. A kartel megszűnésének főleg az volt az oka, hogy az áruforgalom nagyon meg- csappant, aminek következtében nem lehetett be-

tartani a kartel által megszabott feltételeket. A gyá- rosok abban reménykednek, hogy őszre feltámaszt- ják halottaiból — a kartelt. Remélhetőleg csak re- mény marad ez a vágyakozás, mert a fogyasztó kö- zönségnek egyáltalában nincs szüksége eféle kar- telre.

A szőlők állása. A Magyarországi Bortermelői és Borkereskedők Országos Szövetségéhez a szőlők állásáról a következő jelentések érkeztek: Villány. Hosszu szárazság után, mely a munkára már-már bénítólag hatott, hasznos eső volt, mely a szőlőket olyannyira felrészítette, hogy normális elvirágzásuk után oly állapotban vannak, hogy ha semmi rendki- vüli közbe nem jön, a tavalyinál gazdagabb termésre számíthatunk. A szőlőkben ezideig betegség nem mu- tatkozott. A munkásviszonyok némileg javultak. A fehér és siller bor a nagy kereslet folytán majdnem teljesen elfogyott, vörös bor ellenben van még vagy két-háromezer hektoliter. — Jászberény. A sző- lők már elvirágoztak, meglehetősen jó termésre van kilátás. Betegséget a szőlőkön eddig nem észleltek. A borkészlet nem nagy, az árak 40—45 korona közt váltakoznak. — Temeskutas. A szőlők állása semmi kívánni valót nem hagy hátra. A terméskilá- tások a legkedvezőbbek. A napszám 2.60—3.— ko- rona, a borkészlet elfogyott. Pozsony-szent- györgy. Az idő rendkívül kedvező és szép remé- nyekre jogosít. A virágzás szépen áll. A borízlet lanyha, az árak szilárdak. — Nagyzerind. A sző- lők szépen állanak, dus fürtöket hoztak és részben már elvirágoztak. Ha valami elemi csapás nem éri a szőlőket, bő szüretre van kilátás. A munkásviszo- nyok elég kedvezőtlenek, női napszám 1.40—1.60 K és teljes ellátás. Napszámok elegendő van. — Ver- secz. Az egy hónapig tartó szárazság nem volt hátrá- nyos a tőkének, szépen fejlődtek. Kártevő rovar lépett fel nagyobb mennyiségben, de a pusztítása meglehetősen sikeresen ment végbe. A borízlet ismét élénkebb, fehérzöldes fehér bort 33—34 koronáért vesznek. — Vörösmart. A szőlők igen szépen állanak. Ha elemi csapás nem lesz, a tavalyinál is gazdagabb szüretre van kilátás. — Temesrékás. A szőlők kitünő termést ígérnek; a fürtök képe pom- pás, az átlagos fűrthozam 10—20. A második perme- tetés, valamint a kötözés elmúlt; a tőkék faképző- dése különösen kitünő. A munkaviszonyok ked- vezőek.

Társascegből — részvénytársaság. Az Oren- stein és Koppel budapesti gyári czég, amely főleg vasutépítési anyagok előállításával foglalkozik, ausz- triai gyárait elválasztotta a magyar vállalatól s ön- álló részvénytársasággá alakította át. Az új rész- vénytársaságnak 1.164.908 korona az alaptőkéje és csak korlátozott felelősségű. Az új czég főleg mozdó- nyok, waggonok és vasuti felszerelések gyártásá- val foglalkozik. A budapesti czég továbbra is Oren- stein Benno berlini kereskedelmi tanácsos egyedüli birtokában marad.

Hajózás. A Magyar Királyi Folyam- és Tenger- hajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy Dubrovicára a darabáru-forgalmat — az ottani el- fault medervizonyokra való tekintettel — június 23-ikával további intézkedésig beszüntette.

VIZALLAS.

		m é t e r		m é t e r			
		jun. 23.	jun. 24.	jun. 23.	jun. 24.		
Inn	Sharding	2.09	1.09	Jizza	M.-Szilce	0.45	0.20
	Passau	2.53	3.73		Tehobáza	0.25	0.37
	Linz	0.66	0.23		V.-Námény	0.80	0.87
	Bécs	0.27	0.29		Tokai	0.28	0.30
Horva	Pozsony	2.05	2.07	Körös	Tiszafüred	0.10	0.16
	Komárom	2.04	2.97		Szolnok	0.28	0.16
	Budapest	2.52	2.44		Ósonyrad	0.04	0.50
	Paks	2.10	2.05		Szeged	0.21	0.10
	Mohács	2.21	3.18		L.-Bocsa	1.04	0.90
	Gombos	2.05	2.87		Titel	2.81	2.70
	Ujvidék	3.80	3.21		Óró	0.94	0.00
	Pancsova	1.01	1.81		Tapoly	0.60	0.50
	Órosva	2.08	2.42		Bodrog	0.27	1.10
	Morvafalu	0.44	0.60		Sajó	1.41	1.60
	Zsolna	0.40	0.00		Hernád	0.24	0.80
	Trencsén	0.23	0.43		Bereettyó	0.30	0.25
Szeged	0.64	0.68	R.-Alfalu	0.24	0.22		
Hába	Szt.-Gothárd	0.40	0.40	Kőrös	Csanca	0.50	0.60
	Sárvár	0.00	0.00		N.-Várad	0.02	0.19
	Győr	2.44	2.42		Belényes	0.82	0.76
	Vasvár	1.08	1.90		Tenke	0.12	0.19
Oráva	Zákány	0.88	0.21	Gurahonc	0.26	0.26	
	Bárcs	1.00	1.01	Doroszló	0.80	0.26	
	Eszék	2.06	2.04	Pétkő	0.86	0.20	
	Szentmár	0.58	0.00	Gyoma	0.58	0.81	
Hara	Zágráb	0.10	0.10	Maros	Gy.-Fehérvár	0.24	0.23
	Sárvár	0.05	0.70		Branyicska	0.18	0.14
	Sárvár	1.50	1.46		Soborsin	0.00	0.00
	Milroyicza	0.23	0.28		Arad	1.22	1.20
Szamos	Hód	0.10	0.18	Temes	Makó	0.20	0.20
	Szentmár	0.00	0.52		K.-Kötelő	0.12	0.00
	Kézvása N.-Alföldny	0.12	0.20		Kiszéto	0.58	0.50
	Latareza Munkács	0.12	0.20		Temesvár	0.75	0.70
Labarca	Homonna	0.53	0.25	Üggy	Boccherek	0.00	0.00
	Perecsény	0.00	0.00				

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Akar Ön kényelmes tartós és elegáns lábbelit viselni? Ez esetben csakis

Angyal cipőt

vásároljon, mely akkor valódi, ha a talpán ezen

Allandó raklár az ország következő bizleteiben:

Abrudbánya.
Brassó.
Beregszász.
Beszterce.
Békés.
Csíkszereda.
Debrecen.
Deés.
D.-Szt.-Márton.
Esztergom.
Eperjes.
Érmihályfalva.
Fehértótelek.
Gyulafehérvár.
H.-M. Vásárhely.
Hajós.
Halvány.
H.-Szoboszló.
Igló.
Ivaniograd.
Kassa.
Kiskunfélegyháza.
Korompa.
Kaposvár.
Liptó-Szt.-Miklós.
Léva.
Miskolc.
Munkács.
Makó.
M.-Sziget.
M.-Sziget.
Margitta.
Maros-Ludas.
N.-Kálhó.
N.-Kapos.
Orsova.
Pozsony.
Pécs.
Szalmár.
Sepső-Szt.-György.
Sz.-Somlyó.
Sz.-Somlyó.
Szilágy-Cseh.
T.-Szt.-Miklós.
Temesvár.
Tasnád.
Tata.
Ungvár.
Ujgradiska.
Várannó.
Zimony.
Zsibó. | Ozv. Darkó Károlyné
Joan D. Awrigeanu
Iczkovits Lajos
Gottstein I. Károly
Huppert Lajos
Potoczki Pál
Elfenbein és Klein
Frank J. Mózes
Jeremiás Adolf
Weisz B.
Wohl Izidor
Weinberger Mór
Vasilié Bercean
Homolay Károly
Friedmann József
Freny Ignác
Steiner Vilmos
Weinberger L. Farkas
Márkus József
Fran Jurkovic
Pollák I.
Karpelesz Testvérek
Stein Lehel
Fekete Lajos
Venetianer Aranka
Pál L.
Löffler Ignác
Moskovits Lajos
Hegyl József
Weisz B. és Társa
Weisz Jenő
Lipeczki Gyula
Mandula Farkas
Ifj. Oláh Bálintné
Grünbaum Jakab
Schicketanz Bertalan
Reif Gyula
Reisch János
Guttman S.
Stibi József
Schupiter Lajos
Nagy Sándor
Lebovits Bernát
Deutsch A.
Brauch Lajos
Rosenberg B. és Társa
Adler Arthurné
Gottlieb Vilmos
Müller Zsiga
Herskovits és Engländer
Jakob Rosenfeld
Roth Adolf |
|---|--|

Angyal védjegyjű cipők még számo-
üzletben a felsoroltakon kívül kap-
hatók.

Viszontelárusítók forduljanak közvetlen
az „Angyal” cipők gyárához

Engel Simon

Budapest, Rákóczi-út 8.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE

Gabonatözsde.

Budapest, június 24.

A külföld állandó lanyhasága, nálunk az idő jór-
fordulása ma nagy lanyhaságot idézett elő. Októberi
buza tegnap óta 30, rozs 25, zab 30, ó- és új-tengeri
25 fillérrel esett. Az osztrák tartományokból igen
kedvező jelentések érkeznek a vetések állásáról, kü-
lönösen Galiciában — a hová múlt évben temérdek
buzát és még több rozsot exportáltunk — igen di-
csérik a terméskilátásokat. Kevés reményünk van
ennél fogva, hogy a magyar termékre ezen tarto-
mányban egyhamar szükség lehet. A készáru-piac
sem vonhatta ki magát az általános lanyhaságból és
habár még ma is 13 koronán felül fizettek néhány
tétel prima tiszavidéki búzáért, azért a forgalomba
került 14 ezer mázsa, mégis csak 20—25 fillérrel
olcsóbban volt eladható. Rozs 10 fillérrel, zab 15
fillérrel, tengeri 10 fillérrel csökkent.

A készáru-piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 700 mm. 74.5 kg. 26— korona,
1500 mm. 77 kg. 26— korona, 200 mm. 77 kg. 25.40
korona, 250 mm. 76 kg. 25.80 korona, 700 mm. 75.5
kg. 25.40 korona, mind három hónapra.
Szarvasi: 30 mm. 78 kg. 26.30 korona, három
hónapra.
Pestvidéki: 270 mm. 78.4 kg. 25.70 korona, három
hónapra.
Bánsági: 1000 mm. 73 kg. 24.55 korona, három
hónapra.
Raktárból: 3000 mm. 77 kg. 25.20 korona, 3550
mm. 73 kg. 24.40 korona, mind három hónapra.
Zab. 200 mm. 16.60 kor., készpénzfizetés mellett.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ-
kező volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	24.50—25.—	78	25.40—26.70
"	75	24.80—25.20	79	25.70—26.10
"	76	24.—25.40	80	—
"	77	25.20—25.70	81	—
Fejérmegyei	74	24.20—24.60	77	24.90—25.40
"	75	24.40—24.90	78	25.20—25.60
"	76	24.70—25.10	79	25.40—25.80
Pestvidéki	74	24.30—24.70	78	25.30—25.70
"	75	24.60—25.—	79	25.60—25.90
"	76	24.80—25.20	80	—
"	77	24.—25.60	81	—
Bánsági	74	24.40—24.80	78	—
"	75	24.50—25.10	79	—
"	76	24.90—25.60	80	—
"	77	25.10—25.60	81	—
Bácska:	74	24.60—25.—	76	25.—25.40
"	75	24.70—25.20	77	25.20—25.70
Szerb	74	—	75	—
Rozs I.-rendű új	—	—	—	20.50—21.80
" középminőségű új	—	—	—	20.30—20.50
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	14.10—14.40
" II.-rendű	—	—	—	13.70—14.10
Köles	—	—	—	11—12.—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.60—17.—
" II.-rendű	—	—	—	16.—16.30
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.—14.40
Repce: káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiacra köttetett:

Délvidéki:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.42, 11.33, 11.30, 11.36, 11.29.
Rozs 1908. októberre 9.32, 9.37, 9.30, 9.33, 9.31.
Zab 1908. októberre 8.28, 8.18, 8.23, 8.18, 8.23,
Tengeri júliusra 7.02, 6.96, 6.99, 9.96.
Tengeri 1909 májusra 6.76, 6.78, 6.74, 6.82, 6.77, 6.80
6.78.

1 óra 30 perczkor záruinak:

októberi buza	11.29	11.30
októberi rozs	9.30	9.31
októberi zab	8.20	8.21
júliusi tengeri	6.98	6.99
1909 májusi tengeri	6.77	6.78

Buda pesti gabonatorgalom.

1908. június 21-től június 22-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	1364	100
Rozs	203	—
Arpa	300	312
Zab	506	101
Tengeri	100	—
Liszt	—	17279
Korpa	—	2189

Értéktözsde.

Tartott irányzattal indult meg ma a tőzsde, míg
a déli tőzsde zárata felé valamivel lanyhább irány-
zat kerekedett fölül. A forgalom mérsékelte volt. Az
Államvasut-részvények nagyobb bécsi eladásra pár
koronával visszaestek. A helyi piacon ma a sors-
jegyzet dominált, főleg Első Hazai és Jelzálogbank-
sorsjegyek voltak kelendők. Kereskedelmi Bank, Ma-
gyar Országos Központi Takarékpénztár, Adria Ten-
gerhajózási és Városi Villamos Vasut-részvényekben
is volt meglehetősen forgalom. Az Osztrák hitel 621
koronáról 620.25-re, a Magyar hitel 738.50-ről 736.25-
re, az Államvasut 693-ról 691.25-re ment ma vissza.
Forgalomba került továbbá: Jelzálog 431—430 koro-
nán, Rima 546—544.50 koronán, Városi villamos vasut
261.50—260.75 koronán, Közuti 537.50—536.50 koro-
nán, Magyar koronajáradék 93.02½—93.— koronán,
Hazai bank 270.50 koronán, Hazai sorsjegy 100.—
100.50 koronán, Salgó 565—563 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde kissé gyengült.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 621.—620.—
Magyar hitelrészvény 738.50 737.— Osztrák-magyar
államvasut 693.—691.—. Rimamurányi vasut 546.50
Jelzálogbank 431.—430.50. Városi villamos vasut
261.50—261.—. Magyar koronajáradék 93.02½.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 620.25—619.75
Magyar hitelrészvény 737.75—733.25 Osztrák-magyar
államvasut 692.—691.25. Rimamurányi vasut 545.25
—544.25. Magyar leszámítoló bank 468.—. Jelzálogbank
430.—545.25. Közuti vaspálya 538.75—536.— Városi
villamos vasut 261.50—262.25. Magyar koronajáradék
93.—93.05 Hazai bank 271.15—271.—. Hazai sors-
jegy 100.—. Subskribált jelzálog-sorsjegy 97.—5 szaz.
orsz kölcson 95.70—95.75. Kereskedelmi r.-t. 569.—
Országos közp. takarékpénztár 1680.—. Magyar aszfalt
r.-t. 162.50 Adria tengerhajózási r.-t. 405.50—406.—.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde jobb bécsi és berlini jegyzések nyom-
mán mérsékelt forgalom mellett megszilárdult. Kötte-
tett: Osztrák hitelrészvény 619.75—619.50 Magyar
hielrészvény 736.50—736.—. Rimamurányi vasut
544.50—545.—. Államvasut 691.50—694.—. Végül ma-
radt: Osztrák hitelrészvény 620.50. Magyar hitelrész-
vény 737.—. Rimamurányi vasut 545.—. Államvasut
694.—.

BECSI GABONATÖZSDE.

Bécs, június 24. (Saját tudósítónk jelentése.)
A budapesti terménytőzsdén az irányzat lanyha
lett s ennek megfelelőleg az itteni piacon is ha-
nyatlottak az árak és az irányzat jelentékenyen
gyengült. Különösen zab ára esett 20 fillérrel ol-
csóbban lett volna kapható, mint tegnap. Rozs
10, tengeri 15 fillért vesztett, buza ellenben csak
5 fillérrel lett olcsóbb s az aránylag szilárdabb
irányzat arra vezethető vissza, hogy csak nagyon
csekély kínálat jelentkezett s az eladók nem voltak
hajlandók árengedményekre. Egyébként a konzum
teljesen tétlenül viselkedett és az üzleti forgalom
a képzeltet legszűkebb korlátok között maradt.
A külföldi piacok gyengült irányzatot jelentettek.
Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.45—13.80 koro-
na, mosoni 12.95—13.35 korona, tótfelvidéki
12.85—13.30 kor., délvasuti 12.85—13.25 korona,
marchfeldi 12.60—12.95.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.95—11.20 korona,
csepeli 10.90—11.10 kor., pestmegyei 10.95—11.20,
déli vasut 10.90—11.10 korona, különféle magyar
10.85—11.10 kor., osztrák 10.90—11.10 korona.

Arpa: morvaországi — kor., march-
feldi — kor., bécsvidéki — kor.,
tótfelvidéki 6.50—7.75— kor., csepeli — kor.,
győri — kor., déli vasuti — kor.,
tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.40—7.60 új —
— korona, cinquantin 8.25—8.75, új —
korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes
8.55—8.85 korona, elsőrendű 8.80—9.05 kor.,
válogatott 8.95—9.25 korona, cseh-morvaországi
és alsóausztriai 8.30—8.60 korona.

BÉCSI ÉRTEKTÖZSDE.

Bécs, június 24. Az előtőzsdén az irányzat na-
gyon bágyadt a Schey Hermann-féle fizetésképtelen
bankcézgek exekuciója miatt, noha a differenciáik
csak 9000 koronát tesznek ki s egyébként nem gya-
korolnak nagyobb benyomást. Államvasut részvény
szilárd, Dunagőzhajózási részvény bágyadt, Gali-
ciai kárpát petroleum részvény tartott 572.— K. A
déli tőzsde kedvetlen és az irányzat általában gyön-

gült. Később is tovább tartott a kedvetlenség, mert Berlin tartózkodó magatartást jelentett. Korlátértékek közül Dunagőzhajózási részvény ismét gyengült.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 620.—, Magyar hitel. 738.50
Länderbank —, Allamvasut 691.75 —
Elbavölgyi vasut 443.25 Déli vasut 126.50 —
Alpesi bányafarsulat 643.50. Rimamurányi 546.—
Májusi járadék 97.—, Magyar koronajár. 93.—
Orosz érték 95.60 Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.60.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 620.—, Magyar hitel 737.50
Länderbank 437.—, Unio-bank 537.—, Allamvasut 691.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 126.50, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 643.—, Májusi járadék 97.—, Magyar koronajáradék 93.—, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 544.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti peitroleum —.

Bécs, június 24. (Osztrák értékek zárulata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.15, 1860-as sorsjegy 150.30, Osztrák hitelsorsjegy 471.—, Angol osztrák bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 517.50 Osztrák-magyar bank 1747.— Déli vasut 127.70 Dunagőzhajózási társ. 991.— Dohány rész. 428.50 Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.61 Osztr. Lloyd 411.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.10 99.20, Osztr. koronajáradék 97.20, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 620.50, Union-Bank 537.—, Osztrák Länderbank 436.25, Osztrák-magyar államvasut 693.25. Elbavölgyi vasut 443.—, Alpési részvény 641.75, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.97, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.—, Tartóit.

Bécs, június 24. (Magyar értékek zárulata.)

4 százalékos arany-járadék 111.10. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 734.50, Magyar leszámító és váltó részvény 469.—, Rimamurányi 542.50, Magyar cukoripar 1720.—, Adria hajózási részvénytársaság 434.—, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény 362.—, Magyar jelzalogbank 428.—, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, június 24. (Tőzsde tudósítás.) A már többször taglalt üzleti és politikai viszonyok a mai tőzsdén is olyfokú kedvetlenséget idéztek elő, hogy a legtöbb piacon a forgalom a lehető legszűkebb határok között maradt, úgy, hogy egységes irányzatról a csekély árfolyamingadozásokra való tekintettel nem is lehet beszélni. Bankrészvények többnyire megtartották árfolyamaikat és bányarészvények igen csendesek voltak. Valamivel több élénkség uralkodott a vasutértékek piacán, ahol osztrák részvények gyengébb irányzatot követtek, míg amerikaiak némileg emelkedtek. A járadékpiacra csekély volt a forgalom. Gőzhajózási részvények nem követtek egységes irányzatot. A készpénzpiac iparértékei majdnem változatlanok maradtak. Napi pénz 2 1/2 százalékos, ultimó pénz 4%, magánleszámitó kamatláb 3 1/2 százalékos.

Variátori jegyezték: 4.2 százalékos papírjára-

dék 99.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 194.80, Déli vasut 25.—, orosz bankjegyek 214.10, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.70, Disconto Commandit 171.20, Dinamitruszi 163.—, Harpeni 146.50, Unifikált török járadék 96.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 148.30, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 207.50, Gelsenkircheni 186.50 Laura-óhó 200.70, Szilárd.

Frankfurt, (Zárulat) június 24. 4.2 százalékos papírjára-

dék 98.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.25, Osztrák hitelintézeti részvény 194.10, Osztrák-magyar államvasut 148.—, eszaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.87, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 146.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáraadék 99.10, Osztrák koronajáradék 96.85, Magyar koronajáradék 92.96, Osztrák-magyar bank 125.40, Déli vasut részvény 24.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 813.33, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárulat) június 24. 4.2 százalékos ezüstjáraadék

98.80, 1860. sorsjegy 150.95, Déli vasut 24.70, 4 százalékos aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 194.70, Osztrák-magyar államvasut

148.—, Olasz járadék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.25 Nyugodt.

London, június 24. Angol consol —.

Páris, június 24. (Zárulat.) 3 százalékos Francia járadék 94.60, Osztr. aranyjáradék 99.—, Magyar aranyjáradék 95.90, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500.50, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 305.—, 5 százalékos marokói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.25, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.07, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 440.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.60, 4 százalékos unifikált török jár. 96.20, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény 451.—, Osztrák földhitelintézet 1115.—, Osztr. Länderbank 466.—, Magyar jelzalogbank 458.—, Banque de Paris 1470, Banque Ottomane 724.—, Osztr. magyar államvasut 751.— Déli vasut —, Meridional vasut 688, Kelet vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 540.—, Rio Tinto 16.48, Sucrerie d'Egypte —, Tula 321.—, Thomson Houston —, Urikányi köszén —, Chartered 21.50, De Beers 280.—, East Rand 103.50, lagersfontein 91.50 Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 55.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.53 Váltó nemet piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 92.52, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251.15 Magánkamatláb 1 1/2. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 24-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128 grammig terjedő súlyban) 130 132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 134 138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi június 22. napján volt készlet 39777 drb., 1908. június hó 22-én lehajtatott 245 darab, 1908. június 23-án elszállított 211 darab, 1908 június 24. napjára maradt készletben 39811 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvasar.

Sertésvásár felhajtás híján ma nem volt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 24. —

Állományok. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szombathy Iona okleveles tanítónót, 1908. évi szeptember 1-től számítandó hatálylyal, a makranczi új állami elemi népiskolához rendes tanítónót, Gallasz József, Komendát János, Lakos József, Papp Imre, Szabó Antal, Szalay Gyula, Szánthó Gusztáv, Viola Lajos és Szalayné Szánthó Klára okleveles tanítókat, illetőleg tanítónót a szentesi külterületi új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetőleg tanítónót, Káráll Tamás okleveles tanítót a lajfalu új állami elemi népiskolához rendes tanítót, Mudry Mihály okleveles tanítót a zlatnói új állami elemi népiskolához rendes tanítót, Kollwenz Mátvás és Deák Ferenc okleveles tanítókat a lajtaszentmiklósi új állami elemi népiskolához rendes tanítókká; az igazságügyminiszter dr. Szabó Gyula aranyosmaróti törvényszéki bírót a pozsonyi ítélőtábla elnöki titkárá; a földmivelésügyi miniszter Kadocsa Gyulát a magyaróvári gazdasági akadémiához további egy év tartamára tanársegéd; a debreczeni ítélőtábla elnöke Szirmay Lajos végzett joghallgató, máramaroszigeti lakost a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká; a kassai ítélőtábla elnöke Vörös László rimaszombati díjtalan joggyakornokot a kassai ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a pozsonyi ítélőtábla elnöke Gazdik Róbert végzett joghallgatót ezen ítélőtábla területére díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Csaykovits Gyula szatmárnémeti törvényszéki irnokot a debreczeni törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A módosi járásbírósnál tanácsjegyzői, az ipolysági adóhivatalnál ellenőri, a zilahi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél járási számvevői, a nagykállói adóhivatalnál díjtalan gyakornoki, a mócsi járásbírósnál telekkönyvi átalakító-díjnoki állásra 2 hét; a nagykállói áll. elme-gyógyintézetben másodorvosi, Vécseházán, Szarvanyon és Bodófalván (Krassószörény várm.) postai

ügynöki állásra 3 hét alatt és a pozsonyi áll. kórháznál másodorvosi állásra július hó 2-ig lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRAS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. június 24-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország túlnyomó részén volt zivataros eső, a melynek mennyisége számos helyen 10 és 20 mm.-en felül emelkedett. (Árvaváralián 48 mm., Komáromban 62 mm.) Komáromból jégesőt is jelentettek. Helyenkint élénk szél keletkezett. A hőmérséklet kissé tovább süllyedt, de egy-két fokkal még a normális felett maradt; a maximum: Csáktornyan 33 C° és a minimum: Tátrafüreden 8 C° volt.

Tegnap délután 3 h. 16 m.-kor gyenge, távoli földrengést jeleztek a temesvári műszerek.

Prognózis a következő 24 órára.

További hőszűledéssel változókéony idő várható, sok helyütt esővel vagy zivatarral

Állomás	Magasság m	A hőmérőek közt Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm		Hőmérő-érték	
					összesen	óra	max.	min.
Budapest	56.9	19.8	NE	4	0	1	24	15
Óbuda	57.8	18.4	NW	5	0	1	25	16
Mátyásföld	0.7	11.6	N	4	0	1	22	13
Székesfehérvár	57.6	19.2	E	9	0	1	26	17
Székesváros	58.1	19.6	N	1	0	1	29	19
Székesrév	58.0	19.4	NW	1	0	1	28	18
Székeskő	58.7	18.1	N	3	0	1	28	17
Székesújfalu	57.0	22.6	N	2	2	1	24	15
Székesbány	58.0	17.2	N	4	4	1	28	17
Székesbány	58.4	19.9	SE	1	4	1	28	18
Székesbány	58.1	17.9	NE	4	4	1	31	16
Székesbány	57.7	17.9	NW	8	1	1	30	18
Székesbány	54.9	19.9	NE	3	1	1	25	15
Székesbány	55.9	16.9	N	3	8	2	24	16
Székesbány	54.1	17.2	NW	2	2	2	24	15
Székesbány	—	21.0	N	2	0	1	28	1
Székesbány	—	17.4	NE	4	0	10	21	16
Székesbány	—	14.0	NW	4	3	48	19	10
Székesbány	—	17.5	E	4	2	1	22	13
Székesbány	—	21.8	N	2	2	62	29	17
Székesbány	—	21.8	NW	2	8	1	29	16
Székesbány	—	17.2	NW	4	4	8	31	19
Székesbány	—	17.0	N	1	4	5	31	19
Székesbány	—	19.6	N	1	4	1	25	11
Székesbány	—	17.7	NE	4	1	17	29	15
Székesbány	—	18.8	N	3	2	1	31	16
Székesbány	—	18.1	NE	3	4	3	29	16
Székesbány	—	—	—	—	—	—	—	—
Székesbány	—	—	—	—	—	—	—	—
Székesbány	—	16.8	N	3	—	7	32	14
Székesbány	—	21.9	SW	3	4	—	32	19

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYÁS

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

138296/908. sz. A magyar királyi államvasutak igazgatósága egy Arad környékén létesítendő talpfátelítőtelep gépészeti berendezésére ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Ezen telítőtelepet — az ajánlatot tenni szándékozók által megtekinthető — nagyenyedi telítőtelepünkhöz nagyban és egészben hasonló berendezéssel kívánjuk előállítani. Ehhez képest a telep gépészeti berendezése akként szerkesztendő, hogy azzal a talpfák úgy forró olajban való főzés mellett, mint horganyhalvaggal a Burnett rendszer szerint is telíthetők legyenek.

Az ajánlatok alapjául szolgáló „Pályázati Hirdetmény” — mely a gépészeti berendezés rövid leírását is tartalmazza — továbbá a „Műszaki feltételek”, „Pályázati feltételek” és egy vázlatos helyszínrajz a magyar királyi államvasutak központi tervtárában (Teréz-körut 56., földszint) együttesen 5 koronáért megszerezhetők.

Ajánlatokat csakis a teljes gépészeti berendezésre lehet tenni; az ajánlatokat legkésőbb 1908. évi július hó 18-án déli 12 óráig kell benyújtani a magyar királyi államvasutak építési és pályafőntartási főosztályánál (VI., Teréz-körut 56., II. emelet 10. ajtó).

Az ajánlat benyújtását megelőzőleg, de legkésőbb 1903. évi július hó 17-én déli 12 óráig az ajánlott ár 5% — azaz öt százalékát kell készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a magyar királyi államvasutak központi főpénztárában letenni (VI., Andrásy-ut 75. sz. földszint) — megjegyezvén, hogy az értékpapirokat csak a budapesti tőzsdén jelzett árfolyam szerint, azonban semmiesetre névérték felül nem számítjuk. A bánatpénzről kiállított letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Posta utján feladott ajánlat és bánatpénz téríti vévény mellett adandók fel.

Budapest, 1908. évi június hóban.

Az igazgatóság.

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. június 25-én.

Nemzeti Színház

Zárva

Nepszínház-Vígopera

Az ember tragédiája
Dramai költemény 3 szakaszban előadással. Irtá: M. dach Imre. színe alkalmazta Hevesi S. dr.

Műsor
Péntek: Az ember tragédiája
Szombat: Az ember tragédiája
Vasárnap: Az ember tragédiája

Fővárosi nyári színház

Faust.

Nagy opera 3 felvonásban. Zenejét szerzte Gounod. vegét írta: Barbier és Carré. Fordította Ormay.

Műsor
Péntek: Monna Vanna
Szombat: Nászinduló
Vasárnap: d. u. Az arany kaka. Este A komédiások

Király színház

100 év múlva

Ennek, lanczos, látva yos tréfa 3 felvonásban, 9 képben, írta Martos Párizs. Zenejét össze állította Marthon Géza. Személyek: N. Zajthay István Németh Baczur Gaszton Lenir Tóth Itea Szilagyi I. Péter, hotelmaja-donos Állatkerti igazg. Doross Franco, Maler, művészt, szerkesztő Szirmai Pavlencok, Publicsek Samu, szerezcsen Rátkai Sasa Klenovics Laszlo R. Fva Bathory G. Lubinszky Horváth Radoi császár. Lubinszky Jani vány A bonyi Lubinszky Marquis Lubinszky

Műsor
Péntek: 100 év múlva
Szombat: 100 év múlva
Vasárnap: d. u. Novendek-olvasás. Este 100 év múlva

CHICAGO

Mozgófénykép vállalat

Bpest, VII., István-ut 39

Telefon 93-09.

Magyarország legnagyobb mozgófényképkölcsönző osztálya.

Kölesön adnak 1000 méter képe netonkint kötszeri változással napi 15 koronáért.

Nagyobb vagy kisebb képmennyiségnél a kölcsönítéskor ennek árnyában egészen vagy részben költendő.

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva d. u. 6 órától reggeli 4 óráig.

MA NAGY ELIT-ESTELY

A honvédeknek monstre vonós-hangversenye. A VARIETÉREN:

Johnson és Dean: Edler Gusztó és György és 12 szonozóios szam.

A Tabarin Moulin Rougeben:

SYLVIA keleti és HADI HADJA török három táncosnők. Valódi francia kankán, maecis, krobala, quadrille, spanyol, arab és amerikai táncmutatványok.

26 szonáz-26 JELENET A TENGERI FÜRDŐBEN előadja 12 szép angol nő!

A földalati villamosról Állandóan saját nagy omnibusz ingyen viszi ki a közönséget a parkba.

Kedvezményes jegyek kaphatók minden főszeben. Belépőjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor.

Frenreisz István éttermei

VIII. József-körut 56 sz.

A szép terrazon kívül megnyit a kellemes udvari kert-belsőség is. A kapunál külön bejárat. Kitűnő ételek és italok, müncheni és udvari sör. Figyelmes kiszolgálás

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme

Budapest, Múzeum-köru 23. I. emelet.

Fermészeti fogak és fogsorok innap nélkül fájdalommentesen eszközöltetnek, melyek a rágásra, valamint a beszéd könnyítésére kitűnően alkalmasak. — Ezen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítek arany koronát a legjobb aranyból.

Teljesen új! szervezett

szőnyeg osztályunkra

felhívjuk a n. 6. közönség szives figyelmét. Művészi mintájú, izléses szín összeállítású szalon- és futószőnyegek. Gajpke és szőnyegfüggönyök Aszál, agy, diván és zongora takarók. Páplánok, ilanell és teveszőr takarók. Cócusfutók, lábterelő, japán gyékények

Kunz József és Társa Bécsi-utca 63 Deák Ferenc-utca sarok BUDAPEST.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Készítők: Gara Geza és Tsa drogéria Bpest, VII. József-körut 72. I-esek árjegyzékét néz!

KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám. (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő oséplésért!
KALLAI LAJOS-féle bírócs villamos benzinko mobil eséplészek melyek gépkocsok alkalmosak könnyen szemben tarthatók, legjobban ajánlatok.
GOZGÉK BECSERLÉTEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kádárkút, Somogy megye. Tóth Péter bagyi földműves, Csátsárván, B. R-m. G. Biró József földműves, Öregléd, Pest megye.
Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Órajavítás 1 korona.
Pótlandó új részeken kívül. Zsebóraüveg, mutató 10 kr.
Ferenc-körut 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

BOXER
Csodakönnnyű alumínium
BUDAPEST
Ár: 70 kr., körmös 85 kr. Érték előre 10 kr. több bérmentve.
Piaéki és Haas, Andrassy-ut 13.

Mesterhegedűt
nem, de jó hangu hegedűt tokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül
Wagner a Hangszerkirály-nál
Budapest, VIII., József-körut 15k.
Mesterhegedű utánzat 30 K. Családi beszélőgép 7 K-tó fel. Huzóharmonika orgonahanggal 10 K. Harmoniumok és cimbalomok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. — Telefon 67-95.
Invitások olcsón. — Saját műterem.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSONEK optikushoz, csak Károly-körut 6. sz. ahol szemüvegek és látószerek is legolcsóbban kaphatók ingyen árlevéllel bérmentve.

Butor
készpénzért és részlete
3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitteltől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bérmentve.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Grammofontulajdonosok
lemezeket legelőnyösebben változtathatják a Grammofon-hanglemezek közp. kicserélési csempé Bpest, VII., Dohány-utca 30. Prospektus és lemezejegyzék ingyen. 10.000 új zenés és ének felvétel.

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti körzón, Wurm-ú. sarkán
Ma és minden nap délután 1/25-1/27-ig és este 1/20-1/21 kezdve az európai hírű
CISKOVSKY
quartette hangversenyez fényes változatú műsor.
Hídez és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Valódi brünni szövetek
az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-rt, színtűgy felöltözövényt, turistalódent, seiyem-kamagant stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bátható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabó-, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben
naponta élőhalból a közönség előtt
szabad-tűzön főzött
HALÁSZLÉ
Dunai terrasz. Gyönyörű kilátás, Katona-hangverseny.

Uj egyszerű gyógmód. Bizonyítványok híres orvosoktól. Ártalmatlan. Gyógyszer nélkül.
IDEBGAJOSOKNAK
legmelegebben ajánlható a 26. kiadásban. Megjelent WEISZMANN ROMAN-tól.
„Ueber Nervenkrankheiten u.“
Schlagfluss, Vorbeugung u. Heilung.
Mindenkinek díjtalanul megküldi
FISCHER F. könyvkereskedő PÉCS.

Czimbalom kedvelők
Mielőtt bárhol czimbalmót vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmok készítője. Czimbalmok már 25 értől kezdve kaphatók, ugyanígy az összes hangszer a legjobb minőségben. Számos kiállításokon elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakértő munkáért.
Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körut 42. szám

HA FÁJ A FEJE,
Beretvas-féle MIGRAIN-pasztila
Minden gyógyszerelőírás és drogoriában kapható.
Beretvas Tamás gyógyszerészi Kispeszt, Bakósi utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

Mielőtt jégsekreényt venne tekintse meg Moskovitz S.
saját készítményű jégsekreényt Budapest, Rák Károly-utca 10. Ajánlja saját találmányu jégsekreényeit, melynek belszerkezete teljesen szétszedhető, mialtal tisztántartása rendkívül előnyös és 50% jégmegtakarítás érhető el. Kivá-natra árjegyzék ingyen és bérmentve. 20 százalékkal olcsóbb mint bárhol.

S Z I N H Á Z A K
Csütörtökön, 1908. június 25-én.
III. Kir. Operaház Városligeti Nyári Színház

Zárva
Vígyszínház
NAFTALIN.
Enekes bohózat 3 felvonásban.
Írta Heltai János. Zenejét szor-
zotta Szirmai Albert.
Személyek:
Dr. Szokolcsay B. Hegedűs
Török, a felesége Varsányi L.
Lahoda Péter Tanczai
Palkovics Etus Kónai B.
Dr. Csapláros K. Vendrei
Manczi a felesége Kiss I.
Kabócziáné Kiss R.
Kapronczay Tamás Sarkadi
Házmester Szórádi
Kezdeté 1/3 3 órakor
Műsor
Péntek: Tatarjárás
Szombat: Naftalin
Vasárnap: d. n. Vízszelvény
Este Tatarjárás

A pesti amazonok.
Enekes bohózat 3 felvonásban.
Írta: Hervey György. Zenejét
szorították: Helényi Heideberg
Alteó, Szirmai Albert, Welner
István, Zerkovitz Béla. Rendező
Bródy István.
Személyek:
Vandergold báró Fenyéri
Vandergoldné Láng Etel
Gláry Medgyaszay
Eix Carter Szirmai
Tóthányi Peronca K.
Upor Vágó
Epekeővi Stoll
Clarisse Sugár E.
Blanche Fürst E.
Liza Ladányi M.
Riza Ducecz V.
Giza Főris A.
Keszeg Kardos L.
Kocsány Bihari
Hópis Győző
Teodora Megyeri
Keszeg An. a. E.
Gyárás Gyárás
Kezdeté 6 3 órakor

Magyar színház
Zárva
Várszínház
Zárva

Uránia színház
Zárva

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-46
Ma este 9 45 órakor
Fényes Előadás
az egész új műsorral
Halálugrás az automobilal a cirkusztetejéről.
Hadji Mahomed Ben Ali oropót 18 személy és az egész
művészcsapat

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A szalmaövek legkedveltebb étterme.
Mérsékelt árak! * Kifőnő kiszolgálás

Panpanin Tomea
fagyalt különlegességek gyára
Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz.
Sztékül saját kocsián fagyaltot elsőrendű minőségben
Tisztaság és izletesség garantálva.
A oximre tessék ügyelni.

"PÁLMAIGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.
Egyenként **BANDA MARCOZI** és **FIAT**
zenekarának nagyversenye. — Először
családok találkozó helye. — E elsőrendű konyha,
kifőnő menü-gyorsított és különleges borok. —
oooo Számos látogatást kér üzemeltetői ooooo

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem
volt bérője.

Ingtatlan ügynökök egyesülete
Az ingatlanok közvetítésével foglalkozó ügynökök
egyesületének elnöksége felkéri egy helybeli, mint a
vidéki kártársakat, hogy az egyület kötelékébe lépjenek
be. **Az Elnökség.**
Együleti helyiség és találkozó hely:
Andrássy-ut 54. szám. Louvre Kávéház.

Radragja jellemzi az arat!
A vasalás szabó költsége...
volt, de már nem az, kényel-
messége és tökéletessége
utólérhetetlen **MOLNÁR**
LAJOS törv. védett
automata-
nadrágfeszítőjének
Egy készülék ára 3 korona
3.72 korona előre beküldé-
ért bérmentve. Kapható
főraktárosnál:
Plökl és Haasnál,
Budapest, Andrássy-ut. 13

Buziási gyógyfürdő
vasúti állomás, posta, táviráda és
telefon. Közvetlen gyorsvonati kocsik
Budapest nyugati pályaudvarról.
Idény május 15-től szeptemb. 15-ig
Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére
női bafoknál, hólyag- és vesebeteknél,
kő- és főtővbeteknél, a lég-
utak-, az emésztő- és kiválasztó-szer-
vek hirtelen bantalmatai. Sápör, vér-
szegénység, görvoly- és angolkör,
általános gyengeség és a női ivarszer-
vek idült bantalmatai. Radioaktív szén-
vas sós és szén-savas vasas források.
Prospektust kívánatra küld:
a fürdőigazgatóság.

Ékszeresek, Ezüstneműek,
gyári áron egyházi szerek, órák,
angol rendszer angol francia és
Részletfizetésre China ezüst díszár-
Sárga János ékszergyárostól gyak a legújabb
Képes nagy árjegyzék ingyen szerint beszezhettek

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ
Tennis-pálya-készítő és 10-
szerelő Versenyjátékosok MACHER REZSO sportüzlete
egyedül rakettjavítója. — Budapest, IV., Koronaheroeg
utca 3. szám (Az udvarban)

Wampetics vendéglőjében
Kedves idő esetén
naponta délután és este valamint
vasárnap és ünnepnap délelőtt is
katona zene

**ELEKTRO-
MOTOROK**
minden nagyságban, ál-
landó vagy rakéta
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-ut 17. sz.

PENZ
kölcsön sorajegyekre, őrtek
papírokra és vidéki lakpnt.
részvényekre.
Présdét sorajegyre 6.50 K
Jószág 7.50 "
Magr. v. t. " 22. "
Részvény 16. "
Olvas v. t. " 80. "
Ostr. v. t. " 40. "
Haza! " 90. "
Conv. Jelszó 108. "
stb. stb.
A kölcsön 2 koronánál kö-
zötte apró részletekben tör-
osztható. Ha sorajegy már
számban vannak, egy a le-
lőtegy beállítás ellenében
a kölcsön a fenti összegre
felel meg. Azonnali ellátás
és legelőbb kamattal.
JELZALOG
kölcsönök
minden nemét a legelőbb
alapon és legelőbb fele-
letelek mellett kártevőnk
előleg nélkül.
BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Mátyás-utca 1.
Államigazgatói 1897-nap

Strial Tobelbad gyógyintézet Grác mellett. — Szezon május-október.
330 méter a tenger színe fölött. — Két vasúti állomás.
Grácztól kocsin egy óra. — Posta- és táviró-állomás.
Régóta ismert vastartalmú hőforrás. Az élforrás temp. 30° C. (23° R.) — 25° C. (20° R.)
Enyhe éghajlat erős erdei levegővel, kiterjedt fenyőerdők. A kúra ajánlata: Idegbajok:
neurasthenia, ideggyengeség, háterinczabajok, hisztéria, görcsök, neuralgia stb. Nőbajok:
Nagyon ajánlatos lábbadozóknak és gyöngye gyermekének. Gyógyító eszközök: gyó-
gyító-, külön- és uszamedence, kádfürdő és forrásvíz, fenyő- és villamos fürdő,
masszázs, hydropatikus kúrák, napfürdők stb. Olcsó lakások, egyes szobák, valamint
villák, fürdőszalon, nagyon jó vendéglő, kifőnő fürdőzene. Kimerítő prospektust ingyen
és bérmentve küld a fürdőrendnökség. Med. Unv. Dr. Alexander Blumauer tulajdonos.

**Fényképező-
gépek és
Látócsövek
részletfizetésre**
kaphatók
**Aufrecht és
Goldschmied**
optikai áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Arjegyzék ingyen!

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉM ÉS SZÁJVIZ

Butorok művészi javítása
Megrongált vagy rosszul készített finomabb
butorokat teljesen új állapotba hoz, antik
butorokat szakértőten rendbe hoz, zongor-
rát polítoz, továbbá állandóan raktáron
tart finom berendezéseket, valamint konyha- és
előszoba-butorokat
RÉTI JAKAB műasztalos
BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

Magán elemi iskola
Józsefvárosban.
Néhai é. v. Bródy Jánosné, Bittner Emília közbeesülésben
és részleteiben átvett tanítónő hátrahagyott 44 év óta fennálló magán
elemi iskolát **Muraközy Iona.** szeptember
10-től kezdődő új tanévben az eddig használt helyiségekben (VIII.,
József kö-ut 51b. l. em.) a régi, kipróbált tennelkekkel együtt folytatják
oktatását szeptember 1-től

BUTOR RÉSZELETFIZETÉSRE
KAPHATÓ
EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca mellett)
EMRENTREU TESTVÉREK NÉL
BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA MELLETT)
ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 8227

Cs. és kir. tüzérhadapródiskola Traiskirchenben.

Exh. Nr. 207 Adj.

Felvétel a cs. és kir. hadapródiskolába Traiskirchenben Wien mellett

A traiskircheneri tüzérhadapródiskola első évfolyamába folyamodók felvétele...

Felvételnek oly ifjak, akik szeptember hó elsejével 14 évesek lettek, 17-ik évüket még nem töltötték be és egy középiskola 4 alsó osztályát lealább a jó eredménnyel végezték.

A latin és görög nyelvben szerzett elégtelen osztályzatokat nem vesszük tekintetbe.

A középiskola egyes osztályaival egyenrangúnak tekintjük az 1868. XXXVIII. törvényikk értelmében szervezett magyar polgári iskolákat, a fiúmei községi polgári iskolát az otocaci, ogulini, sisseki, uj g adiskai, vitrovicai, kopreinitzi és brodi horvát felsőbb népskolák V-III osztályait azon előismeretek tekintetében, amelyek a hadapródiskolába való felvételhez szükségesek.

A Reichsrat-ban képviselt tartományok — valamint Horvátország, polgári iskoláit ezen egyenrangúság nem illeti meg.

A cs. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter 1903. június 20-án kelt 22563. számú rendeletével polgári iskolákkal egyesített egyéves tanfolyamokat létesített. Azon ifjak, akik egy hasonló tanfolyamot, melyben azonkívül a német és francia nyelv, valamint az algebra kötelező tantárgyak legalább is jó eredménnyel végeztek, kísérletképen szintén felvételi vizsgát tehetnek.

Az elsőnél magasabb évfolyamba való felvétel csak akkor lehetséges ha a folyamodó az előirt tantárgyakon kívül még azon katonai tantárgyakban is, melyek az előbbi évfolyamokon tanítottak, el tudja mutatni a kellő ismereteket.

A III k évfolyam a pályázat alos ki van zárva.

A következő tantárgyak ismerete kötelező azokra nézve, akik az első évfolyamba kívának felvételi vizsgát tenni.

Német nyelv, aritmetika és algebra, mértan, földrajz, történelem, természetrajz, természettudomány, azonkívül a magyar párhuzamos osztályban a magyar nyelv.

A felvételi vizsga német és magyar nyelven tehető.

Megengedjük, hogy a folyamodó avéából, hogy tudását könnyebben kimutathassa, a vizsgát anyanyelvén tegye le. A német nyelvet azonban oly mérvben kell bírnia, hogy az előad sokat követhesse.

A folyamodványok legkésőbb augusztus 15-ig a tüzérhadapródiskola parancsnokságához Traiskirchenben, Baden mellett (Alsó Ausztria) nem pedig közvetlen a közös hadügyminiszteremhez küldendők.

Hányos vagy elkészült folyamodványok nem fogadtatnak el.

A további határozványokat a „Felvétel a cs. és kir. hadapródiskolákba” és a „pályázathirdetés a cs. és kir. hadapródiskolákba való felvételre” tartalmazza.

Az előbbi szályázat egyes példányai a tüzérhadapródiskolánál 40 fillér aron, a pályázathirdetés pedig a cs. kir. udvari és állami könyvnyomdánál, valamint L. W. Seidel und Sohn udvari könyvkereskedésében Wienben szerezhető be.

Mindkét könyvecske többek között egy felvételi folyamodvány mintáját, valamint a táblázatot is tartalmazza, amely a felvételi vizsga terjedelmét illetőleg felvilágosítást nyújt.

Az óvatosság erény,

de a bizalmatlanság bün, melyért legtöbbszor önmagunknak kell bünhődnünk. Legünk tehát óvatosak s ne ülünk fel minden nagyhangu öndicséretnek, de viseltessünk bizalommal azon intézet iránt, mely minden emberre leg leheto bizonyítékot szolgáltatott már az iránt, hogy csakugyan jót ajánl, jót tanácsol.

Olvassa el a legigazabb ember-szeretet s a legtisztább tudományosság által sugalt könyvünket s ismerje meg a legmodernebb emberi nyavalyának, az ideggyöngeségnek legyőzőjét: a modern villamos gyógymódot. — Ezt a könyvet INGYEN és bérmentve, zárt borítékban küldjük meg minden érdeklődőnek. Nők részére külön kiadás!

Elektro-Vitalizer orv. rend. int. Bpest, Károly-körut 2. félem. 10.

Advertisement for Elektro-Vitalizer medicine, including a testimonial from Füzesvári Bert, Varannó, and contact information for the Budapest office.

Advertisement for Dr. Polgár Sándor, a general practitioner in Budapest, listing his qualifications and services.

Advertisement for 'Olcso köicsönök' (Cheap loans), offering financial assistance with interest-free terms.

Advertisement for 'Titkos betegségek' (Secret diseases) treated by Dr. CZINCZÁR, a specialist in venereal diseases.

Advertisement for 'BUTOR' (Butter), highlighting its quality and availability.

Advertisement for 'PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN' by GICHNER JÁNOS, featuring illustrations of furniture and household items.

Advertisement for Weider tejszin és Zsolna csokoládé (Weider condensed milk and Zsolna chocolate) by Weider Ármin és Béla.

Large advertisement for 'ÓRÁK' (Watches) by Polgár Kálmán, featuring an illustration of a man with a pocket watch and text describing the quality and variety of the watches.

Advertisement for 'KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor' (Kwizda-style cornmeal), including a testimonial and contact information for the manufacturer.

hirdetési rovatban minden szó... 4 fillérrel, kompakt betűkből 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden... 4 fillérrel, kompakt betűkből 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények használtak és azok, rendkívül olcsó áron kaphatók... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Vadászfegyverek gyűlötmény, részben örökségből származó egyenként is poton aron eladó... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Farketagyár Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Spanyol nagy meggyet befőzésre 240 K-ért rétesbe való... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Spanyolmeggyet kézzel válogatott nagyszemű, cseresznyét ropogósf befőzésre helyi terméstől... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Csinosan butorozott téregmentes szoba villanyvilágítással... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy arjegyűket kívánatra ingyen küld... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Ropogós cseresznyét és egrest befőzésre 2K-ért... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Unokáknak kell a feleségét! Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Gépészeket beépítés idejére ugyazintén gazdasági személyzetet... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Használt becsesült pénzszekrények jökeiba hozva kaphatók... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Eladó 300 kis holdas tagos birtok Szatmármegyében... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

A Falkogen fűdóbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Kerelem a nemesszivű emberekhez! Ezuton kérem a jószivű embereket... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Kajszinbara zkot nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Asszonyok vigyázzatok! Tulnag gyermekáldás ellen megtanít védekezni Fischer Róza... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Kiadó Lellén, a Balaton partján egy kényelmes villa... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Zalogcédulákat, briliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

30 forint. Varrógépek egy új valódi csokli Singer varrógép... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőttel... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Veresáfonyabefőtt BARTA-féle, 6 kilós postaköszvény... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Polgári árkai Pontos kiszolgálás! Kitűnő szabás!... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerinti elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalónrendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Wechsler Károlyné VII. Király-utca 23. szám I. emelet 263... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Magy. Kir. Államvasutak Igazgatóság. 164777 F II. Gyorsvonat megállítására... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Kelemen Mór, épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

BELHURUT, (hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

FARAGÓ J. műbutorraktár, kárpitos és díszítő Bpest, Váci-utca 2. Elfogad teljes lakberendezéseket... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Kolozsvári jogtudományi és Államtudományi szigorlatokra... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Zalogcédulákat veszek. Elzalogosított, briliánsokat, gyöngyöket... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok Rézagy... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

WEISZ LIPOT Király-utca 99. szám. TELEFON 67-01. A legelőnyösebb részletfizetésre... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Stenográfia" Ingyenes gyorsirás tanítás, teljesen díjtalan gémitránszkriptálás... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

MEGHODITOTTUK A VILAGOT! GEREKEN BELA KRISTOF... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

Fenyőborovicska (Imperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.-... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

INGYEN bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás GUMMI-HALHOLYAG... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

INGYEN küldjük mülábak műkezek támgépek sérvkötők... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283

INGYEN DRÁGABB, MINT HALUNK RENDELT FÉNYKÉP... Budapest, V. Bálvány-utca 67/C. 283